

D/151/12.02.00/2026

49 §

LEPPÄVIRRRAN KUNNAN VARHAISKASVATUKSEN JA PERUS-
OPETUKSEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2026–2036

Kasvun ja oppimisen lautakunta 11.8.2026 § 49

Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon kehittämistä vuosille 2026–2036 on valmisteltu useiden vuosien palveluverkkotarkastelussa kunnanvaltuuston hyväksymän vuoden 2019 talouden tasapainottamisohjelmaan liittyvän palveluverkkosuunnitelman jälkeen. Palveluverkkoa on arvioitu Soisalon koulu -hankesuunnitelman 2021, Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkoselvityksen 2025, FCG:n Leppävirran palveluverkkoselvityksen 2026, kiinteistöstrategian valmistelun 2026, talousseurannan ja -ennusteiden sekä väestö- ja oppilasennusteiden pohjalta. Palveluverkkosuunnitelman valmistelussa on huomioitu lasten, huoltajien, henkilöstön, kuntalaisten ja yrittäjien näkemykset sekä toteutettu laaja lapsivaikutusten arviointi.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan nimeämä palveluverkkotyöryhmä on kokoontunut neljä kertaa. Työryhmän yhteenvedot ja palveluverkkoselvityksen aineisto on julkaistu kunnan verkkosivulla kohdassa ”Palveluverkkotyö”. Kasvun ja oppimisen lautakunnalle on esitelty palveluverkkoselvityksen tilanne ja kuultu lautakunnan evästyksen valmisteluun syksyn 2025 ja kevään 2026 kokouksissa. FCG:n palveluverkkoselvitys on esitelty kunnanvaltuustolle 4.5.2026 ja valtuusto on käsitellyt palveluverkkoasioita työkokouksissaan 18.5.2026 ja 8.6.2026.

Kuntalaisvetoomukset ja vaikutusten arviointi

Palveluverkkosuunnitelman valmistelun aikana on 16.3.2026 kunnalle toimitettu Leppävirran Kyläneuvoston kuntalaisvetoomus lasten ja lapsiperheiden palvelujen säilyttämisestä ja kehittämisestä sekä Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomus koulupalveluverkon säilyttämisestä ja kehittämisestä maaseutualueilla. Vetoomuksissa korostetaan erityisesti lasten hyvinvoinnin, palvelujen saavutettavuuden, turvallisten koulumatkojen, kyläkoulujen merkityksen sekä maaseutualueiden elinvoiman huomioon ottamista päätöksenteossa.

Palveluverkkosuunnitelman vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu palveluverkon vaikutuksia lasten hyvinvointiin, perheisiin, koulumatkoihin, oppimisen tukeen, opiskeluhooltoon, henkilöstöön, kuntatalouteen, kiinteistöihin sekä maaseutualueiden elinvoimaan. Kuntalaisvetoomuksissa esitetyt näkökulmat on huomioitu osana palveluverkkovaihtoehtojen arviointia, lapsivaikutusten arviointia sekä palveluverkon tavoitteiden määrittelyä.

Palveluverkkosuunnitelma muodostaa vastauksen vetoomuksissa esitettyihin kysymyksiin ja huolenaiheisiin. Suunnitelmassa on arvioitu sekä lähipalvelujen säilyttämisen että palveluverkon muutosten vaikutuksia lasten ja perheiden hyvinvointiin, opetuksen laatuun, palvelujen saavutettavuuteen ja maaseutualueiden kehitykseen.

Keskeiset johtopäätökset ja tavoitteet

Leppävirran lasten ja oppilaiden määrä vähenee ennusteiden mukaan merkittävästi suunnitelmakauden 2026–2036 aikana. Samanaikaisesti koulu- ja päiväkotikiinteistöjen korjausvelka ja investointitarpeet kasvavat. Palveluverkkosuunnitelman tavoitteena on turvata laadukkaita, turvalliset, yhdenvertaiset ja taloudellisesti kestävät varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut koko kunnan alueella. Tavoitteessa huomioidaan tasapainoisesti lasten etu, opetuksen laatu, palvelujen saavutettavuus sekä kunnan taloudellinen kantokyky.

Palveluverkon kehittämisen päälinjaukset

Palveluverkkosuunnitelmassa esitetään, että perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulun vähimmäiskooksi määritellään kolmeopettajainen koulu. Tavoitteena on turvata opetussuunnitelman toteutuminen, riittävät vertaisryhmät, opetuksen järjestämisen joustavuus sekä henkilöstöressurssien tarkoituksenmukainen käyttö.

Toteutuneen oppilasmääräkehityksen ja olemassa olevien ennusteiden mukaan jo lukuvuonna 2025-2026 kaksiopettajaisena toimineen Konnuslahden koulun oppilasmäärä ei täytä perusteita kolmeopettajaiselle koululle, eikä Konnuslahden koulurakennuksessa sisäilman takia voida enää jatkaa koulun toimintaa nykyisellään. Tämän vuoksi koulun toiminnan päättämistä esitetään virallisesti väistövuoden jälkeen 1.8.2027 alkaen.

Kurjalan koulun osalta esitetään toiminnan jatkamista vähintään viiden lukuvuoden ajan nykyisissä oppimisympäristöissä terveysturvalliset olosuhteet varmistaen. Kurjalan kouluun on kesän aikana tehty turvaavat toimenpiteet lyhytaikaisen koulutoiminnan varmistamiseksi. Pitempää toimintajaksoa varten on laadittu alustava korjaussuunnitelma ja varattu määräraha korjauksille.

Varhaiskasvatuksen päiväkotiverkon tarkastelussa esitetään vähimmäismitoitusta, jonka mukaan päiväkodin toiminnan jatkaminen edellyttää vähintään yhden laskennallisen päiväkotiryhmän mukaista lapsimäärää kolmena peräkkäisenä toimintakautena. Tavoitteena on turvata laadukas pedagoginen toiminta sekä henkilöstö- ja tilaresurssien tarkoituksenmukainen käyttö.

Lapsivaikutusten arvioinnin johtopäätös

Lapsivaikutusten arvioinnin perusteella päätöksen tavoitteena on turvata oppimisen tuen, opiskeluhuollon ja opetuksen yhdenvertainen saatavuus koko kunnassa. Mahdollisiin palveluverkon muutoksiin liittyviä haitallisia vaikutuksia, kuten koulumatkojen pidentymistä ja yhteisöllisyyden muutoksia, lievennetään erillisillä siirtymävaiheen, koulukuljetusten ja oppilashuollon toimenpiteillä.

Kokonaisuutena päätös vahvistaa kunnan mahdollisuuksia ylläpitää laadukkaita, turvallisia ja taloudellisesti kestäviä varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluja muuttuvassa väestö- ja taloustilanteessa sekä mahdollistaa palveluverkon säännöllisen arvioinnin tulevaisuudessa.

Seuranta ja päivitys

Palveluverkkosuunnitelman toteutumista on tarpeen seurata säännöllisesti, sillä väestökehitys, kuntatalous, kiinteistöjen kunto ja toimintaympäristön muutokset voivat vaikuttaa olennaisesti palvelujen järjestämisen edellytyksiin suunnitelmakauden aikana.

Liitteet

- Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026–2036
- Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026–2036 koonti: tausta-aineisto ja vaikutusten arviointi
- FCG Leppävirran kunnan palveluverkkoselvitys 2026
- FCG Leppävirran kunnan Soisalon koulun tarve 2026
- LAVA-palveluverkko, lapsivaikutusten arviointikoonti
- LAVA-lomake, palveluverkkopäätös

Valmistelija: sivistysjohtaja Sari Savomaa, 044 797 5669.

Sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelman 2026–2036 ja päättää palveluverkon kehittämisen periaatteista seuraavasti:

1. Perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulun tulee olla vähintään kolmeopettajainen. Koulun toiminta lakkautetaan, mikäli vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärä alittaa kolmena peräkkäisenä lukuvuonna 36 oppilaan rajan.
2. Konnuslahden koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen.

3. Kurjalan koulun toimintaa jatketaan vähintään viiden lukuvuoden ajan nykyisissä oppimisympäristöissä edellyttäen, että opetustoiminta voidaan järjestää terveysturvallisissa olosuhteissa.
4. Varhaiskasvatuksen päiväkodin toiminta lakkautetaan, mikäli lapsimäärä alittaa kolmena peräkkäisenä toimintakautena yhden laskennallisen päiväkotiryhmän määrän eli 21 lasta tai pienessä alle ja yli 3-vuotiaiden yhteisryhmässä keskimäärin 15 lasta.
5. Palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään kolmen vuoden välein ajantasaisten lapsi- ja oppilasmääräennusteiden, palvelutarpeiden, kiinteistöjen kunnon sekä kunnan taloudellisten tunnuslukujen perusteella.
6. Mikäli kuntatalouden tilanteessa, väestökehityksessä, palvelutarpeessa tai kiinteistöjen olosuhteissa tapahtuu merkittäviä ja ennakoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.

Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta toteaa, että Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmassa on arvioitu Leppävirran Kyläneuvoston kuntalaisvetoomuksessa sekä Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomuksessa esiin nostetut lasten, lapsiperheiden ja maaseutualueiden palveluihin liittyvät näkökulmat. Lautakunta esittää, että hyväksyttävä palveluverkkosuunnitelma annetaan kunnan vastauksena kyseisiin vetoomuksiin.

Päätös:

Milla Kauhanen esitti vastaesityksen:

1. Perusopetuksen esikouluikäisten ja vuosiluokkien 1-6 koulun tulee olla vähintään kolme opettajainen. Koulun toiminta lakkautetaan, mikäli esikoululaisten ja 1-6-luokkien yhteenlaskettu oppilasmäärä alittaa neljänä lukuvuotena peräkkäin 34 oppilaan rajan.
2. Konnuslahden koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen. Koulujen oppilaak-siottoalueet päivitetään koskemaan nykyistä kouluverkkoa.
3. Viranhaltijaselvitys Soisalon alueen uuden koulukeskuksen sijainnista aloitetaan syksyllä 2026 heti palveluverkkopäätöksen jälkeen. Konnuslahden ja Kurjalan koulujen alueen oppilaiden opetus järjestään ensisijaisesti Kurjalan koulun tiloissa kunnes uusi Soisalon koulu aloittaa toimintansa.
4. Varhaiskasvatuksen päiväkodin toiminta lakkautetaan, mikäli lapsimäärä alittaa **neljänä** peräkkäisenä toimintakautena yhden laskennallisen päiväkotiryhmän määrän eli 21 lasta tai pienessä alle ja yli 3-vuotiaiden yhteisryhmässä keskimäärin 15 lasta.

5. Palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään **neljän** vuoden välein ajantasaisten lapsi- ja oppilasmääräennusteiden, palvelutarpeiden, kiinteistöjen kunnan sekä kunnan taloudellisten tunnuslukujen perusteella
6. Mikäli kuntatalouden tilanteessa, väestökehityksessä, palvelutarpeessa tai kiinteistöjen olosuhteissa tapahtuu merkittäviä ja ennakoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.

Esitystä kannattivat Antti Koponen, Hanna Kinnunen, Seppo Vehviläinen ja Ari Thitz.

Sonja Tuovinen esitti toisen vastaesityksen:

Leppävirran sosialidemokraattien esitys kasvun ja oppimisen lautakunnassa 11.8.2026 D/151/12.02.00/2026 § 5

Perusperiaate on, että oppilaan lähikoulu osoitetaan ensisijaisesti Leppävirran kunnan kouluverkosta.

1. Perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulun tulee olla vähintään kolme opettajainen. Koulun toiminta lakkautetaan, mikäli esiopetuksen ja vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärä alittaa kolmena peräkkäisenä lukuvuonna 34 oppilaan rajan.
2. Konnuslahden koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen. Konnuslahden koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden opetus järjestetään väistöratkaisuna lukuvuonna 2026–2027 Kurjalan ja Leppäkertun kouluissa.
3. Kurjalan koulun toimintaa jatketaan vähintään viiden lukuvuoden ajan nykyisissä oppimisympäristöissä, varmistaen terveysturvalliset olosuhteet toiminnalle. Kolmannen toimintakauden käynnistyttyä tarkastetaan tarvittava määräraha koulutilan kunnossa pitämiseksi niin kauan kuin lapsimäärä täyttää palveluverkkosuunnitelmassa sovitun (kohta 1)
4. Varhaiskasvatuksen päiväkodin toiminta lakkautetaan, mikäli lapsimäärä alittaa kolmena peräkkäisenä toimintakautena yhden laskennallisen päiväkotiryhmän määrän eli 21 lasta tai pienessä alle ja yli 3-vuotiaiden yhteisryhmässä keskimäärin 15 lasta.
5. Palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan ja tarvittaessa tarkistetaan ajantasaisten lapsi- ja oppilasmääräennusteiden sekä kunnan talouden painelukujen pohjalta neljän vuoden välein. Mikäli kuntatalouden tilanteessa tai olosuhteissa tai oppilasmäärässä tapahtuu äkillisiä, ennakoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.

6. Mikäli kuntatalouden tilanteessa, väestökehityksessä, palvelutarpeessa tai kiinteistöjen olosuhteissa tapahtuu merkittäviä ja ennakoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.

Esitystä kannattivat Tiia Eskelinen ja Kari Tossavainen

Koska on esitetty kaksi vastaesitystä, tehdään äänestys, jossa ensin vastakkain ovat Milla Kauhasen ja Sonja Tuovisen esitykset. Milla Kauhasen esitys on jaa ja Sonja Tuovisen esitys on ei. Milla Kauhasen esitys sai viisi ääntä. Esitystä kannattivat: Hanna Kinnunen, Milla Kauhanen, Antti Koponen, Seppo Vehviläinen ja Ari Thitz. Sonja Tuovisen esitys sai neljä ääntä. Esitystä kannattivat: Sonja Tuovinen, Tiia Eskelinen, Minna Kaulamo ja Kari Tossavainen.

Toisessa äänestyksessä vastakkain olivat pohjaesitys ja Milla Kauhasen esitys. Milla Kauhasen esitys sai kuusi ääntä: Hanna Kinnunen, Milla Kauhanen, Minna Kaulamo, Antti Koponen, Seppo Vehviläinen ja Ari Thitz. Pohjaesitys sai kolme ääntä: Sonja Tuovinen, Tiia Eskelinen ja Kari Tossavainen.

Päätökseksi tuli Milla Kauhasen esitys. Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta yksimielisesti toteaa, että Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmassa on arvioitu Leppävirran Kyläneuvoston kuntalaisvetoomuksessa sekä Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomuksessa esiin nostetut lasten, lapsiperheiden ja maaseutalueiden palveluihin liittyvät näkökulmat. Lautakunta esittää, että hyväksyttävä palveluverkkosuunnitelma annetaan kunnan vastauksena kyseisiin vetoomuksiin.

Lapsivaikutusten arviointi:

Strategiavaikutukset LEPPÄVIRRRAN KUNTA STRATEGIA 2025			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Houkutteleva asuinkunta	+	Palveluverkko turvaa laadukkaita kasvatus- ja koulutuspalvelut pitkällä aikavälillä. Toisaalta palvelujen keskittäminen voi heikentää joidenkin kyläalueiden vetovoimaa.
2	Vahva elinkeinoelämä	0	Päätöksellä ei ole välitöntä vaikutusta lasten näkökulmasta elinkeinoelämään, mutta se tukee kuntatalouden kestävyyttä ja palveluiden järjestämisedellytyksiä.
3 3	Hyvät palvelut	++	Päätös vahvistaa opetuksen ja tukipalveluiden laatua, jos opetus keskitetään. Keskittäminen takaa paremman oppimisen tuen, opiskeluhuollon palveluiden saatavuuden ja yhdenvertaista palvelua.

4	Toimiva kuntakonserni	++	Palveluverkko sovittaa palvelut väestökehitykseen, vähentää kustannuspaineita ja tukee terveellisten sekä tarkoituksenmukaisten toimitilojen käyttöä.
---	-----------------------	----	---

Yhteenveto:

Palveluverkkosuunnitelma tukee erityisesti kunnan palveluiden laatua, yhdenvertaista saatavuutta sekä taloudellista kestävyyttä. Vaikka vaikutuksia kyläyhteisöjen vetovoimaan tunnistetaan, kokonaisvaikutus kuntastrategian tavoitteisiin on myönteinen.

Arviointikohta	Sisältö
Myönteinen +/++	Tukee laadukkaiden, turvallisten, yhdenvertaisten ja taloudellisesti kestävien varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen järjestämistä. Vahvistaa oppimisen tuen, opiskeluhuollon ja opetuksen yhdenvertaista saatavuutta koko kunnassa.
Kielteinen -/--	Mahdollisia haitallisia vaikutuksia ovat koulumatkojen pidentyminen, lähiyhteisön muutokset sekä palvelujen saavutettavuuteen liittyvät muutokset erityisesti niillä alueilla, joihin palveluverkon muutokset kohdistuvat.
Ei vaikutusta 0	Niiden lasten ja perheiden osalta, joiden palvelupaikka tai koulupolku ei muutu, välittömiä vaikutuksia ei arvioida syntyvän.
Haittojen lieventäminen	Haitallisia vaikutuksia lievennetään siirtymävaiheen järjestelyillä, koulukuljetusten suunnittelulla sekä oppilashuollon ja yhteisöllisyyden tukitoimilla.
Perustelut	Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu lasten hyvinvointi, perheet, koulumatkat, oppimisen tuki, opiskeluhoito, henkilöstö, kuntatalous, kiinteistöt sekä maaseutualueiden elinvoima. Kuntalaisvetoomuksissa esitetty näkökulmat on huomioitu osana valmistelua.

LEPPÄVIRRAN KUNTA

Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026–2036

Varhaiskasvatus ja perusopetus | suunnitelmakausi 2026–2036

Päätöskäsittelyn kannalta olennaista

- Päätöksellä vahvistetaan palveluverkon kehittämisen periaatteet, ei kaikkia tulevia toimeenpanoratkaisuja yksityiskohtaisesti.
- Keskeinen linjaus on opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun, terveellisten tilojen, lasten edun, saavutettavuuden ja taloudellisen kestävyuden yhteensovittaminen.
- Suunnitelma toimii samalla vastauksena Leppävirran Kyläneuvoston sekä Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomuksiin.

Sisällys

1. Tiivistelmä päättäjille
 2. Päätösesitys palveluverkon kehittämisen periaatteista
 3. Nykytila ja toimintaympäristön muutos
 4. Palveluverkkoskenaariot ja vertailu
 5. Kiinteistö- ja tilavaikutukset
 6. Lapsivaikutukset ja lieventävät toimet
 7. Talous- ja henkilöstövaikutukset
 8. Vetoomusten huomiointi ja maaseutuvaikutukset
 9. Toimeenpano ja seuranta
- Liite 1. Käytetty valmisteluaineisto
- Liite 2. Tiivistetty päätösperustelu

1. Tiivistelmä päättäjille

Leppävirran varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelman lähtökohtana on turvata laadukkaat, yhdenvertaiset, turvalliset ja taloudellisesti kestävät palvelut tilanteessa, jossa lasten ja oppilaiden määrä vähenee ja osa kiinteistökannasta edellyttää merkittäviä ratkaisuja. Suunnitelma kokoaa yhteen väestö- ja oppilasennusteet, kiinteistöstrategia valmistelun päiväkotij- ja koulukiinteistöjen tiedot, lapsivaikutusten arvioinnin, talous- ja henkilöstövaikutukset sekä vetoamuksissa esitetyt näkökulmat.

Päätöksenteon ydin on palveluverkon ennakoitavien periaatteiden määrittely. Perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulun vähimmäiskooksi esitetään kolmeopettajaisista koulua, ja päiväkotiverkon tarkasteluun esitetään vähimmäismitoitus, joka perustuu yhden laskennallisen päiväkotiryhmän lapsimäärään. Lisäksi suunnitelman toteutumista seurataan määräjain, jotta ratkaisut voidaan suhteuttaa ajantasaisiin lapsi- ja oppilasmääräennusteisiin, palvelutarpeisiin, kiinteistöjen kuntoon ja kuntatalouteen.

Keskeiset johtopäätökset

- Nykyinen palveluverkko tarjoaa kattavat lähipalvelut, mutta sen ylläpito vaikeutuu oppilas- ja lapsimäärien laskiessa sekä kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvaessa.
- Sopeutettu palveluverkko vahvistaa taloudellista ja kiinteistötaloudellista kestävyyttä sekä oppimisen tuen ja opiskeluhuollon järjestämisedellytyksiä, mutta kasvattaa koulumatkoihin ja kyläalueiden elinvoimaan liittyviä riskejä.
- Lapsivaikutusten arvioinnin mukaan ratkaisut eivät ole yksiselitteisesti myönteisiä tai kielteisiä; hyväksyttävyyys riippuu siitä, miten haittoja lievennetään.
- Vetoamuksissa esitetyt lasten hyvinvointiin, palvelujen saavutettavuuteen, maaseutualueiden elinvoimaan ja yritysvaikutuksiin liittyvät huomiot sisältyvät suunnitelman perusteluihin.

2. Päätösesitys palveluverkon kehittämisen periaatteista

Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026-2036 ja seuraavien palveluverkon kehittämisen periaatteiden vahvistamista esitetään hyväksyttäväksi:

1. Perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulun tulee olla vähintään kolmeopettajainen. Koulun toiminta lakkauttamisprosessi käynnistetään, mikäli vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärä alittaa kolmena peräkkäisenä lukuvuonna 36 oppilaan rajan.
2. Konnuslahden koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen.
3. Kurjalan koulun toimintaa jatketaan vähintään viiden lukuvuoden ajan nykyisissä oppimisympäristöissä edellyttäen, että opetustoiminta voidaan järjestää terveysturvallisissa olosuhteissa.
4. Varhaiskasvatuksen päiväkodin toiminta lakkauttamisprosessi käynnistetään, mikäli lapsimäärä alittaa kolmena peräkkäisenä toimintakautena yhden laskennallisen päiväkotiryhmän määrän eli 21 lasta tai pienessä alle ja yli 3-vuotiaiden yhteisryhmässä keskimäärin 15 lasta.
5. Palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään kolmen vuoden välein ajantasaisten lapsi- ja oppilasmääräennusteiden, palvelutarpeiden, kiinteistöjen kunnan sekä kunnan taloudellisten tunnuslukujen perusteella.
6. Mikäli kuntatalouden tilanteessa, väestökehityksessä, palvelutarpeessa tai kiinteistöjen olosuhteissa tapahtuu merkittäviä ja ennakoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.

3. Nykytila ja toimintaympäristön muutos

Nykyinen palveluverkko koostuu neljästä kunnallisesta päiväkodista, perhepäivähoidosta, viidestä alakoulusta ja yhdestä yläkoulusta. Palveluverkko on maantieteellisesti kattava, mutta pienten yksiköiden oppilasmäärät, kuljetusoppilaiden osuus, henkilöstöresurssien hajautuminen ja kiinteistöjen kunto muodostavat päätöksenteon keskeisen taustan.

Tunnusluku	Nykytila / ennuste	Päätöksenteon merkitys
Varhaiskasvatus	Syksyllä 2025 kunnallisissa päiväkodeissa 282 lasta, perhepäivähoidossa 30 ja muiden järjestäjien palveluissa 16; yhteensä 328 lasta.	Palvelutarve vähenee ja ryhmien sekä yksiköiden mitoitusta on arvioitava suhteessa lapsimäärään.
Perusopetus	Lukuvuonna 2025–2026 perusopetuksessa 755 oppilasta; esioppilaiden kanssa oppijoita 763.	Oppilasmäärän ennakoitaan laskevan noin 160 oppilaalla lukuvuoteen 2032–2033 mennessä.
Pienimmät alakoulut	Konnuslahden koulu 23 oppilasta ja Kurjalan koulu 29 oppilasta.	Pienet oppilasmäärät vaikuttavat pedagogiseen järjestämiseen, ryhmäkokoon, henkilöstön käyttöön ja kustannuksiin.
Kuljetusoppilaat	Koko kunnassa kuljetusoppilaiden osuus 46 %. Konnuslahdessa 83 % ja Kurjalassa 86 %.	Koulumatkat ovat keskeinen lapsivaikutus ja hyväksyttävyyden kannalta ratkaiseva toimeenpanokysymys.
Kiinteistöt	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen käytössä noin 25 600 brm ² tiloja kahdeksassa rakennuskokonaisuudessa.	Kiinteistöjen kunto, sisäilmariskit, korjaustarpeet ja käyttöaste ohjaavat investointeja ja luopumispolkuja.

3.1 Väestö- ja palvelutarpeen muutos

Tilastokeskuksen ja väestörekisteritietojen sekä oppilastilastojen mukaan Leppävirran väestö ja erityisesti lasten ja nuorten ikäluokat pienenevät. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan vähenevän vuoteen 2035 mennessä noin 92 lapsella. Vuosiluokkien 1–6 palvelutarve vähenee noin 106 oppilaalla, vuosiluokkien 7–9 noin 85 oppilaalla ja lukioikäisten määrä noin 45 nuorella.

Ikäryhmä / palvelu	Lähtötieto / ennuste	Muutos
Asukasluku	noin 8 900 asukasta vuonna 2025; noin 7 800 vuonna 2040	noin -1 100 asukasta
0–18-vuotiaat	vuonna 2035 noin 300 vähemmän kuin vuonna 2025	noin -21 %
Varhaiskasvatus	palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä	noin -92 lasta
Vuosiluokat 1–6	palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä	noin -106 oppilasta
Vuosiluokat 7–9	palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä	noin -85 oppilasta

Taulukko 2. Väestö- ja palvelutarpeen muutos tiivistettynä.

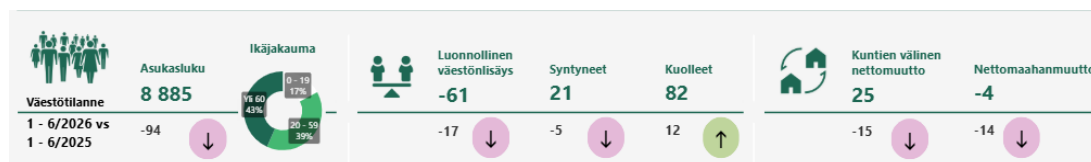
Väestökehitys koko Pohjois-Savossa on ainoastaan kahdessa kunnassa positiivinen, Siilinjärvellä ja Pielavedellä. Kaikkialla muualla negatiivinen, kuten alla oleva väestökehitystilasto osoittaa:

Kunta	2026-01	2026-02	2026-03	2026-04	2026-05	2026-06	Yhteensä
Siilinjärvi	17	10	21	-23	27	0	52
Pielavesi	2	5	5	-9	-7	14	10
Keitele	-7	0	-2	-3	5	-1	-8
Rautavaara	-4	1	-3	-6	0	4	-8
Tervo	-5	-1	-3	2	-2	1	-8
Vesanto	-1	-9	-3	-1	7	-4	-11
Vieremä	-2	-3	-3	-3	-3	3	-11
Tuusniemi	-16	3	-1	-10	5	6	-13
Kaavi	-11	-1	4	-6	2	-9	-21
Joroinen	-4	-14	-10	6	8	-8	-22
Sonkajärvi	-16	-6	-5	0	6	-2	-23
Rautalampi	-2	-12	-10	-3	-2	-6	-35
Leppävirta	-4	-9	-13	2	-8	-7	-39
Suonenjoki	-1	-12	-23	-13	8	2	-39
Kiuruvesi	-28	-15	-15	-8	3	11	-52
Iisalmi	-18	-15	6	-15	1	-12	-53
Lapinlahti	-28	-20	-24	-8	-5	-8	-93
Varkaus	-38	-10	-4	-42	-28	-11	-133
Kuopio	34	-21	-33	-67	-241	-17	-345

Lähde: Kuntamaisema

Leppävirralla on 6 kk aikana syntynyt 20 lasta. Väestönmuutos Leppävirralla 2026,

Lähde: Kuntamaisema

4. Palveluverkkoskenaariot ja vertailu

Pitkän aikavälin kestävyys edellyttää nykyistä tiiviimpää palvelurakennetta. Samalla päätöksenteossa on painotettava lapsivaikutuksia, koulumatkoja, saavutettavuutta, kyläalueiden elinvoimaa ja muutosten haittoja lieventäviä tukitoimia.

Valmisteluaineistoissa tarkastellaan kolmea päävaihtoehtoa: nykyisen verkon säilyttämistä, sopeutettua palveluverkkoa sekä Soisalon ”aluekoulumallia”.

Skenaario A tarkoittaa nykyisen palveluverkon säilyttämistä. Sen vahvuutena on lähipalvelujen säilyminen ennallaan koko kunnassa ja koulumatkojen pysyminen nykyisellä tasolla. Näin vastattaisiin parhaiten huoltajien ja kuntalaisvetoomusten esittämiin muutoksia vastustaviin toiveisiin. Heikkoutena on, että oppilasmäärien väheneminen jatkuu kaikissa yksiköissä, pienten koulujen oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat, henkilöstön saatavuus vaikeutuu, tukipalvelut hajautuvat ja korjaus- sekä investointitarpeet kasvavat. Talouden ja kiinteistötalouden sekä pienten yksiköiden pedagogisten ratkaisujen näkökulmasta skenaario arvioidaan heikoksi.

Skenaario B on sopeutettu palveluverkko, jossa varhaiskasvatus ja perusopetus keskitetään nykyistä harvempiin yksiköihin. Mahdollisena ratkaisuna Konnuslahden ja Kurjalan koulut yhdistettäisiin osaksi Leppäkertun koulua, ja

palveluverkko painottuisi Leppäkertun, Oravikosken, Timolan ja Kivelän yksiköihin. Tämän vaihtoehdon vahvuuksia ovat resurssien tehokkaampi kohdentaminen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon vahvistuminen, henkilöstön yhteistyön paraneminen, investointitarpeiden väheneminen ja taloudellisen kestävyys paraneminen. Heikkouksia ovat koulumatkojen piteneminen, kyläalueiden palvelujen väheneminen, muutoskuormitus lapsille ja perheille sekä kaverisuhteiden ja yhteisöllisyyden muuttuminen. Taloudellisesti ja pedagogisesti vaihtoehto arvioidaan vahvimaksi, mutta kyläalueiden elinvoiman ja lasten arjen jatkuvuuden näkökulmasta siihen liittyy riskejä.

Skenaario C on aluekoulumalli eli Soisalon ratkaisu, jossa Konnuslahden ja Kurjalan ja mahdollisesti muiden alueiden oppilaita koottaisiin yhteen alueelliseen yksikköön. Vaihtoehto tukisi alueellista lähipalvelua, Soisalon yhteisöllistä identiteettiä ja kyläalueiden elinvoimaa paremmin kuin skenaario B. Lisäksi tällä ratkaisulla vastattaisiin huoltajien ja kuntalaisvetoomusten esittämiin tavoitteisiin toiseksi parhaalla tavalla. Mallin keskeinen ongelma on merkittävä investointitarve tilanteessa, jossa oppilasmäärien lasku jatkuu. Aiemmin, 2021, tarkasteltua Soisalon kouluhanketta ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena väestöennusteiden ja kuntatalouden näkökulmasta, eikä päivitettyjen ennusteiden perusteella uudelle investoinnille edelleenkään nähdä riittäviä perusteita. Ennakkotiedon mukaan Kurjalan koulussa on lukuvuoden 2026-2027 alussa 52 perusopetuksen oppilasta. Vuoden 2021 hankesuunnitelmassa koulun oppilasmääräksi arviointiin 60-70 oppilasta. Tiedossa olevien oppilastietojen ja ennusteiden mukaan Konnuslahden ja Kurjalan koulujen yhdistetty perusopetuksen oppilasmäärä jää ennustettua alhaisemmaksi, vain noin 45-60 oppilaaseen. Arviossa ei ole esiopetuksen oppilaiden määriä. Syntyneiden määrän keskiarvo on 7 lasta. Palvelutarve on noin neljänneksen vuoden 2021 hankesuunnitelman enimmäismääriä pienempi.

Skenaario	Kuvaus	Vahvuudet	Keskeiset riskit
A. Nykyinen palveluverkko	Nykyiset yksiköt säilyvät pääosin.	Lähipalvelut ja kyläalueiden jatkuvuus säilyvät; koulumatkat eivät lähtökohtaisesti pitene.	Oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat, korjaus- ja investointitarpeet jatkuvat, henkilöstö- ja tukipalvelut hajautuvat.
B. Sopeutettu palveluverkko	Palveluja kootaan nykyistä harvempiin yksiköihin ja vähimmäismitoitukset ohjaavat jatkoa. (Keskittäminen lähinnä kirkonkylään ja Oravikoskelle)	Talous, tilankäyttö, oppimisen tuki, opiskeluhoito ja henkilöstön yhteistyö vahvistuvat.	Koulumatkat voivat pidentyä, lasten arki voi kuormittua ja kyläalueiden palvelut vähentyä.
C. Aluekoulumalli / Soisalo	Soisalon alueen (Konnuslahden ja Kurjalan oppilaaksiottoalueet) oppilaita kootaan alueelliseen yksikköön.	Tukee alueellista identiteettiä ja lähipalvelun säilymistä paremmin kuin keskittävä malli.	Merkittävä korjaus-/investointitarve ja käyttöasteriski laskevien oppilasmäärien tilanteessa.

Taulukko 3. Palveluverkkoskenaarioiden tiivistetty vertailu.

4.1 Kokonaisarvio

Kokonaisarvio

- Nykyverkon säilyttäminen vastaa vahvimmin lähipalveluja ja vetoomusten tavoitteita, mutta ei ratkaise kiinteistö-, talous- ja oppilasmääräriskejä.
- Sopeutettu/keskitetty palveluverkko on talouden, henkilöstön, oppimisen tuen ja kiinteistöjen hallinnan näkökulmasta kestävin, mutta edellyttää vahvaa siirtymävaiheen tukea ja kuljetusten huolellista suunnittelua.
- Aluekoulumalli vastaisi osaan Soisalon alueen palveluhoitoa, mutta investointitarve ja laskeva oppilasennuste heikentävät sen toteuttamiskelpoisuutta.
 - Soisalon koulujen toiminta Kurjalan koulussa mahdollistaa toiminnan suunnittelun talous- ja oppilasennusteiden pohjalta vähintään seuraavaan tarkastelupisteeseen, jolloin investoinnin aiheuttamaa kustannusta ja käyttöasteriskiä ei tarvitse ottaa.

4.2 Soisalon uusi koulu: vaihtoehdot (VE1 ja VE2)

Kurjalan koulun osalta on esitetty tehtäväksi tarvittavat korjaustoimenpiteet, jotta siellä voitaisiin jatkaa alueen koulutoimintaa vielä joitakin vuosia. Mahdollisia vaihtoehtoja myös uuden koulun tai vuokrattavan moduuliratkaisun osalta on tarkasteltu. Koulun sijaintivaihtoehtoina toteuttamiskelpoisiksi on arvioitu Konnuslahden ja Kurjalan nykyisten koulukiinteistöjen tontit.

Kustannusarvioita kouluvaihtoehdoille:

Hankesuunnitelma 2021 (733 m2 +liikuntasali 317 m2) hinnat alv 0%				
	Parmaco	FM-haus Oy	Adapteo	Paikalla rakennettu
Uuden rakentaminen	-	-	-	2 694 000
5 v. vuokra	2 007 600	2 381 490	1 510 500	-
7 v. vuokra	2 176 440	2 698 775	1 606 500	-
10v. Vuokra	2 530 500	3 026 883	2 014 500	-
Pyydetty tarjous erikseen Parmacolta pienemmästä rakennuksesta 2025 (n. 686 m2) hinnat alv 0%				
5 v. vuokra	936 000			
10v. Vuokra	1 152 000		+10 v Pieni liikuntasali n.200m2 (10v 317m2: 600 000)	400 000
Uudisrakennus paikalla rakennettuna, indeksikorjattu hinta (733 m2 + 317 m2) alv 0%				2 980 000
Uudisrakennus paikalla rakennettuna, indeksikorjattu hinta (n. 686 m2) alv 0%				1 946 933
Lisäksi vesihuolto, sähköliittymä, kalusteet, aluerakenteet jne. alv 0%				100 000 - 300 000

VE1: uusi koulu Konnuslahteen

Rakennetaan nykyisen urheilukentän paikalle. Vanha koulu puretaan ja tilalle uusi urheilukenttä. Uuden koulun rakentaminen on mahdollista toteuttaa ilman, että koulunkäynti häiriintyy.

AIKATAULU

Uuden koulun tilasuunnittelu n. 2 kk.

Uuden koulun kilpailutus n. 2 kk.

Uuden koulun toimitusaika n. 10 kk plus kalustaminen. Perustukset ja vesihuolto voidaan rakentaa valmiiksi tänä aikana.

Päätös koulun rakentamisesta ja paikasta loppusyksystä 2026 -> realistisesti koulu voisi alkaa uudessa rakennuksessa aikaisintaan 1.1.2028.

Vanhan koulun purkaminen ja uuden urheilukentän sekä pihan rakentaminen voidaan tehdä samaan aikaan uuden koulun rakentamisen kanssa.

VE2: uusi koulu Kurjalaan

- 1) Rakennetaan nykyisen urheilukentän paikalle.
- Uutta urheilukenttää ei saada helposti rakennettua.
- Vanhaa koulua ei välttämättä tarvitse heti purkaa

tai vaihtoehtoisesti 2) Rakennetaan nykyisen koulun yläpihalle.

- Aiheuttaa merkittävää haittaa koulun käymiselle,
- piha joudutaan sulkemaan rakentamisen ajaksi.
- Urheilukenttä on käytettävissä, kuten aikaisemminkin.

AIKATAULU

- Uuden koulun tilasuunnittelu n. 2 kk.
- Uuden koulun kilpailutus n. 2 kk.
- Uuden koulun toimitusaika n. 10kk plus kalustaminen. Perustukset ja vesihuolto voidaan rakentaa valmiiksi tänä aikana.
- Päätös koulun rakentamisesta ja paikasta loppusyksystä 2026 -> realistisesti koulu voisi alkaa uudessa rakennuksessa aikaisintaan 1.1.2028.

Vanhan koulun purkaminen ja uuden urheilukentän sekä pihan rakentaminen voidaan tehdä vasta uuden koulun valmistuttua

5. Kiinteistö- ja tilavaikutukset

Kiinteistöstrategiavalmistelussa todetaan kunnan kiinteistökanta: Leppävirran kunta omistaa 44 rakennuskohdetta, yhteensä noin 77 200 brm². Strategian lähtökohta on kiinteistökannan hallittu sopeuttaminen palvelutarpeeseen. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen käytössä on noin 25 600 brm² tiloja kahdeksassa rakennuskokonaisuudessa. Rakennuskanta jakautuu hyväkuntoisiin ja pitkäaikaisesti säilytettäviin kohteisiin sekä kiinteistöihin, joiden tulevaisuus riippuu palveluverkkopäätöksistä.

Pitkällä aikavälillä säilytettäviksi arvioidaan Leppäkertun koulu, Kirkonkylän päiväkotia, Oravikosken palvelukeskus ja tuleva Vokkolan kampusratkaisu. Leppäkertun koulu on valmistunut vuonna 2018 ja toimii kunnan keskeisenä alakoulukiinteistönä sekä esiopetuksen toimipisteenä. Kirkonkylän päiväkotia on valmistunut vuonna 2014 ja kuuluu varhaiskasvatuksen parhaimpaan kiinteistökantaan. Oravikosken palvelukeskuksen kuntoluokka on noin 75 prosenttia, ja se tarjoaa mahdollisuuden varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen alueelliseen kokonaisuuteen.

Mahdollisesti kehitettävänä kiinteistönä tarkastellaan erityisesti Timolan koulua ja päiväkotia, jonka kuntoluokka on 69 prosenttia ja korjaustarve noin 0,66 miljoonaa euroa. Timolan vahvuutena on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sijoittuminen samaan kokonaisuuteen. Haasteena on lapsi- ja oppilasmäärän väheneminen.

Suurimmat kiinteistöriskit liittyvät Konnuslahden, Kurjalan, Kivelän ja Sorsakosken kiinteistöihin. Konnuslahden koulun kuntoluokka on 46 prosenttia, tekninen arvo noin 0,69 miljoonaa euroa ja korjaustarve noin 0,82 miljoonaa euroa. Oppilaita on vain 23, ja alueen lapsimäärä laskee. Kurjalan koulun kuntoluokka on 37 prosenttia,

korjaustarve noin 0,8 miljoonaa euroa ja tekninen arvo noin 0,48 miljoonaa euroa. Oppilaita on 29. Kivelän koulun korjaustarve on yli 5,6 miljoonaa euroa, ja kiinteistöstrategiassa sen tilalle on linjattu uusi yläkoulun ja lukion kampus Vokkolan alueelle. Sorsakosken koulurakennuksen tekninen arvo on negatiivinen, korjaustarve ylittää jälleenhankinta-arvon ja rakennus on esitetty purettavaksi vuonna 2027. Sorsakosken päiväkotitoiminnan tuleva ratkaisu jää erikseen tarkasteltavaksi.

Kohde / kokonaisuus	Kiinteistöstrategian tieto	Johtopäätös palveluverkolle
Leppäkertun koulu	Valmistunut 2018; pidettävä keskeinen palvelukiinteistö.	Vastaanottava ja pitkäaikaisesti säilytettävä alakoulukokonaisuus.
Kirkonkylän päiväkot	Valmistunut 2014; pidettävä uusi varhaiskasvatustiinteistö.	Keskustan varhaiskasvatuksen pitkäaikainen perusratkaisu.
Oravikosken palvelukeskus	Kuntoluokka noin 75 %; kehittämiskohde.	Mahdollistaa alueellisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen kokonaisuuden.
Timolan koulu ja päiväkot	Kuntoluokka noin 69 %, korjaustarve noin 0,66 M€; palveluverkkopäätöksestä riippuva.	Jatko sidotaan oppilas- ja lapsimäärään, terveysturvallisuuteen ja kolmen vuoden tarkasteluun.
Konnuslahden koulu	Vanha rakennuskanta; kuntoluokka noin 46 %, korjaustarve noin 0,82 M€; korkea sisäilmariski.	Toiminnan päättäminen esitetään 1.8.2027 alkaen. Käytännössä koulu on käyttökiellossa jo 1.8.2026 alkaen.
Kurjalan koulu	Kuntoluokka noin 37 %, korjaustarve noin 0,8 M€; peruskorjaamaton; korkea sisäilmariski.	Toimintaa esitetään jatkettavaksi vähintään viisi lukuvuotta terveysturvallisuuden edellytyksin. 300 000 € budjettivaraus remontille.
Kivelän koulu	Korjaustarve yli 5,6 M€; luopumispolulla; korvaava yläkoulu ja lukio valmistelussa Vokkolaan.	Kampusratkaisu vaikuttaa kuntakeskuksen palvelurakenteeseen ja investointikykyyn.
Sorsakosken harrastetalo	Vanha rakennus (1923); Jatkokäyttö selvitetään; mahdollinen purku.	Varhaiskasvatuksen tuleva tilaratkaisu edellyttää erillistä valmistelua.

Taulukko 4. Keskeiset kiinteistöjohtopäätökset.

6. Lapsivaikutukset ja lieventävät toimet

Lapsivaikutusten arviointi on keskeinen osa palveluverkkosuunnittelua. Arviointi perustuu lasten kuulemiseen, huoltajakyselyihin, henkilöstön näkemyksiin, oppilashuollon arvioihin, Helmipolku 2026 -osallisuustapahtumaan ja FCG:n selvitykseen. Arvioinnissa lasten, huoltajien ja oppilashuollon näkemyksissä korostuvat koulumatkat, ryhmäkoko, kaverisuhteet, turvallinen ilmapiiri ja tuen saatavuus.

Konnuslahden ja Kurjalan lasten vastauksissa korostuivat huoli koulumatkojen pitenemisestä, kaverisuhteiden muuttumisesta ja oman kouluyhteisön katoamisesta. Samalla osa lapsista tunnisti suuremman koulun mahdollisuuksia, kuten uudet ystävät, enemmän harrastus- ja kerhotoimintaa, enemmän aikuisia ja laajemmat tukipalvelut. Helmipolku 2026 -tapahtumassa suuri koulu nähtiin monen lapsen mielestä kiinnostavana vaihtoehtona, mutta pienten koulujen turvallinen ja yhteisöllinen ilmapiiri koettiin myös tärkeäksi.

Lapsivaikutusten arvioinnin mukaan palveluverkon tiivistäminen voi vahvistaa vertaisryhmiä, parantaa erityisopetuksen ja opiskeluhuollon saatavuutta, lisätä henkilöstöresurssien joustavaa käyttöä ja monipuolistaa kerho- ja harrastustoimintaa. Samalla siihen liittyy riskejä: koulumatkat voivat pidentyä, lasten päivittäinen kuormitus lisääntyä, turvallisuuden kokemus heikentyä, kaverisuhteet muuttua ja siirtymävaihe aiheuttaa epävarmuutta. Koulumatka arvioidaan merkittävimäksi yksittäiseksi vaikutustekijäksi sekä lasten, huoltajien että oppilashuollon näkökulmasta.

Johtopäätös on, että palveluverkkoratkaisujen lapsivaikutukset eivät ole yksiselitteisesti myönteisiä tai kielteisiä. Ratkaisujen hyväksyttävyyden riippuu siitä, miten hyvin haittoja voidaan lieventää. Vaikutusten arvioinnissa tunnistetuille haittoille on määritetty lieventämistoimenpiteinä mm. turvallisia ja kohtuullisia koulukuljetuksia, tutustumispäiviä uusiin kouluihin, ryhmäkokojen hallintaa, kaverisuhteiden tukemista, opiskeluhuollon lisäresursointia muutostilanteessa, ryhmäytymistä, huoltajien osallistamista sekä harrastus- ja iltapäivätoiminnan yhteensovittamista kuljetuksiin.

Kokonaisuutena päätös edistää lasten edun toteutumista ja turvaa laadukkaiden palvelujen järjestämistä muuttuvassa väestö- ja taloustilanteessa.

Vaikutusalue	Mahdolliset myönteiset vaikutukset	Mahdolliset kielteiset vaikutukset	Lieventävä toimi
Koulumatkat	Kuljetukset voivat mahdollistaa laajempien palvelujen käytön.	Matkat ja odotusajat voivat pidentyä; vapaa-aika ja jaksaminen voivat heikentyä.	Reittisuunnittelu, kohtuulliset matka-ajat, turvalliset pysäkit, aikataulujen sovittaminen harrastuksiin ja iltapäivätoimintaan.
Kaverisuhteet	Uusia ystävyys-suhteita ja laajemmat vertaisryhmät.	Nykyiset kaverisuhteet ja tuttu yhteisö voivat muuttua.	Ryhmäytyminen, tutustumispäivät, kaverisuhteiden aktiivinen tukeminen.
Oppimisen tuki	Eritysisopetus, opiskeluhoito ja aikuisresurssi voivat olla paremmin saavutettavissa.	Muutosvaihe voi lisätä tuen tarvetta.	Siirtymäkauden lisäresursointi, erityisopettajan ja opiskeluhoitoon suunnitelmallinen tuki.
Ryhmäkoot	Opetus voidaan järjestää joustavammin ja vertaisryhmät vahvistuvat.	Huoltajat pitävät ryhmäkokojen kasvua merkittävänä riskinä.	Ryhmäkokojen seuranta, jakotunnit, yhteisopettajuus, pienryhmät ja ohjaajaresurssi.
Turvallisuuden kokemus	Suuremmassa yksikössä voi olla enemmän aikuisia ja palveluja.	Melu, ruuhka ja ison yhteisön kuormitus voivat lisätä turvattomuutta.	Selkeä vastaanottosuunnitelma, henkilöstön läsnäolo, turvallisuusjärjestelyt ja lasten palautteen seuranta.

Taulukko 6. Lapsivaikutusten ja lieventävien toimien tiivistelmä.

7. Talous- ja henkilöstövaikutukset

Kunnan talouden kehitys 2027 on heikon verotulokehityksen, valtionosuuksien vähenemisen, heikon työllisyystilanteen ja muiden talouden keskeisten indikaattoreiden odotettua huomattavasti verkkaisemman paranemisen vuoksi raskaasti alijäämäinen. Mikäli suhdanteet kääntyvät parempaan, kohdentuu mahdollinen kasvu ensin kasvukeskuksiin, jossa luonnollista kysyntää on enemmän.

Talousvaikutusten arviointi perustuu väestökehitykseen, palvelutarpeen vähenemiseen, henkilöstöresursseihin, kiinteistöjen ylläpitoon, korjausvelkaan, investointeihin, koulukuljetuksiin ja tukipalveluihin. Taloudellisesti merkittävimmät vaikutukset liittyvät kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitotarpeisiin, investointien kohdentamiseen sekä henkilöstöresurssien käyttöön. Palkat muodostavat toimintakuluista merkittävimmän menoerän.

Palveluiden vuotuiset käyttömenot kasvavat 2027 vähintään 2 % kuluvaan vuoteen nähden, vaikka kunnan väestömäärä putoaa sadalla asukkaalla vuodessa. Palvelutarjonta tulisi sopeuttaa kysyntään. Tällä hetkellä niin ei ole. Talouden näkymä on 0,5 miljoonaa euroa alijäämäinen rahoituspohjan heikkenemisen vuoksi, vaikka kustannusten kasvua ei huomioida ja arvioidaan ne nykytasolla.

Lainsäädäntö myös rajoittaa kuntien mahdollisuutta hankkia tulovirtaa, kun markkinoilla toimiminen on lähtökohtaisesti kiellettyä. Tuloa tuottavat vuokrauskohteet on yhtiötettävä mikä myös olennaisesti heikentää peruskunnan tulosta. Toisaalta kiinteistöriski ei häviä vaan siirtyy yhtiöihin.

Palvelutuotannon kustannusten kasvu lisääntyneiden ylläpito- ja kiinteistökulujen muodossa suistaa taloutta entistä nopeammin heikommalle tolalle koska lisärahoitusta investointikulujen kattamiseen ei saada. Kunnan investointien on kohdennuttava pakollisiin korvausinvestointeihin eli terveysturvallisten olosuhteiden varmistamiseen lakisääteisissä palveluissa. Koulu- ja päivähoitopalveluverkko on yli puolet kunnan vuotuisista käyttökustannuksista.

Kunnan taloutta on tarkasteltava konsernitasolla eli huomioiden myös tytäryhteisöjen kyky selviytyä lainanhoitovelvoitteistaan ja pitää omaisuus kunnossa.

Kunnan talous ei kestä ylimääräisiä uusinwestointeja. Rahoituspohjan heikkenemisen vuoksi kunnan talouden hallinta edellyttää kaikkia kunnan toimintoja koskevan tasapainottamisohjelman laatimista. Pelkästään varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluita supistamalla ei saada kunnan ja kuntakonsernin taloutta tasapainoiselle uralle. Myös niissä yksiköissä, joiden toiminta jatkuu, on sopeutettava koska asiakasmäärät olennaisesti vähenevät.

Koulumatkakustannukset

Koulukuljetusten nykytilanteessa esi- ja perusopetuksen kuljetusten piirissä on 422 oppilasta eli noin 46 prosenttia kaikista oppijoista. Sopeutetussa palveluverkossa kuljetettavien oppilaiden määrä ja koulumatkojen pituudet kasvaisivat, mutta reittien yhdistäminen ja suuremmat kuljetusyksiköt voisivat parantaa kustannustehokkuutta. Tarkkoja euromääräisiä vaikutuksia ei voida arvioida, koska lopulliset reitit, oppilaiden sijoittuminen ja tulevien kilpailutusten hinnat eivät ole tiedossa. Käytännössä kyse ei kuitenkaan ole merkittävistä kuljetuskustannusten muutoksista.

Esimerkiksi Konnuslahden koulun oppilaiden kuljetusten järjestäminen Kurjalan kouluun lukuvuodeksi 2026-2027 osoittautuu muodostuvan yhteensä lähes saman hintaiseksi kuin koulujen toimintojen ollessa erillään. Jos kuljetuksia keskitettäisiin kirkonkylän suuntaan, olisi mahdollista käyttää isompia autoja ja yhdistää reittejä. Samalla voisi tarjota asiointiliikennöinnille mahdollisuuden hyödyntää koulukuljetuksia. Kustannusten muodostumiseen vaikuttaisi toisaalta mahdollinen erilliskuljetuksen tarve yksittäisille oppilaille, joiden päivittäinen matka- ja odotusaika muodostuisi muutoin liian pitkäksi.

Laajan ja vesistöisen alueen takia yksittäisillä oppilailla koulumatka voi olla jopa yli 40 kilometriä. Kuitenkin reittisuunnittelulla ja riittävällä autojen määrällä matka-aikoihin pystytään vaikuttamaan. Riippumatta lähikoulun sijainnista koulumatkojen suunnittelussa huomioidaan perusopetuslain määräys alle 13-vuotiaiden osalta alle 2,5 tunnin päivittäisestä matka-ajasta odotuksineen ja ensisijaisesti pyritään pysymään 2 tunnissa.

Henkilöstövaikutukset

Henkilöstövaikutukset liittyvät erityisesti resurssien kohdentamiseen, osaamisen saatavuuteen, työhyvinvointiin ja sijaisjärjestelyihin. Väestöennusteiden perusteella henkilöstötarve vähenee pitkällä aikavälillä valitusta palveluverkkoratkaisusta riippumatta. Suuremmat yksiköt tarjoavat paremmat mahdollisuudet erityisopetuksen, opiskeluhoillon, osaamisen jakamisen, opettajien yhteistyön ja sijaisjärjestelyjen toteuttamiseen. Pienemmät yksiköt puolestaan tukevat paikallista yhteisöllisyyttä ja lähipalvelujen saavutettavuutta. Päätöksenteossa on arvioitava näiden tekijöiden tasapainoa suhteessa taloudelliseen kestävyYTEEN.

Esimerkkilaskelma kolmeopettajaisen koulun kustannuksista:

Kolmeopettajainen koulu	Arviolaskelma 36 opp.	
Henkilöstö, opettajat	3,3	3 luokanopettajaa, sekä erityisopettaja 3 pv/vk
Koulunkäynninohjaajat	2	
Koulun oppilasmäärä	36	
Toimintatuotot	0	
Henkilöstökulut	330 000	
Ruokailu	33 000	
Siivous	21 600	
Kuljetukset	200 000	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	10 000	
Muut toimintakulut	70 000	
Sisäiset vuokrat	80 000	
Toimintakulut yhteensä	744 600	
Oppilaspaikan hinta vuodessa	20 683	

Esimerkkilaskelma pienen (1 ryhmä) päiväkodin kustannuksista:

- 7 alle 3-vuotiaasta lasta, laskennallisesti $7 \times 1,75 = 12,25$
- 8-9 yli 3-vuotiaita lasta, laskennallisesti $8 \times 1 = 8$. Laskennallisesti lapsia on 20,25, määrällisesti lapsia on 15

Yksiryhmäinen päiväkotiki	Arviolaskelma: 15 lasta	
Henkilöstö	5 henkilöä	5 henkilöä: 2 varhaiskasvatuksen opettajaa, 3 vaka-lastenhoitajaa
Lasten määrä	15	
Toimintatuotot yhteensä, joista	37.510	
Asiakasmaksut	9251	
Kotikuntakorvaukset	28259	
Toimintakulut yhteensä, joista	366.741	

Henkilöstökulut	251.777	sisältää 5 henkilön lisäksi sijaiskulut sekä jyvitetty veon, varahenkilön ja hallinnon palkkakustannuksia
Palvelujen ostot, joista		
Ruokailu	31859	
Siivous	19837	
Kuljetukset	8077	
ICT	5224	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3052	
Muut toimintakulut,	1915	
joista sisäiset vuokrat	45000	
TOIMINTAKATE	-329.231	
Lapsipaikan hinta vuodessa	21949	

Vaikutusalue	Valmisteluaineiston havainto	Päätöksenteon tulkinta
Valtionosuudet	Ikärakenteen pieneneminen laskee laskennallisia valtionosuuksia noin 1,3 M€ vuoteen 2030 mennessä.	Rahoituspohjan supistuminen edellyttää palvelu- ja tilaverkon suhteuttamista palvelutarpeeseen.
Kiinteistöt	Luovu-salkun laskennallinen ylläpitokustannus noin 143 100 €/v ja energia noin 7 791 MWh/v.	Luopumispolut vähentävät ylläpito- ja korjausvastuita vasta, kun kohteista tosiasiallisesti luovutaan.
Henkilöstö	FCG:n laskelmissa Konnuslahden ja Kurjalan lakkauttaminen tuottaisi 405 000 € henkilöstövaikutuksen; Sorsakosken päiväkodin lakkauttaminen 217 500 €; Timolan kokonaisratkaisu 415 000 €.	Luvut ovat skenaariokohtaisia laskelmia; toteutus edellyttää henkilöstösuunnittelua, muutosjohtamista ja palvelujen laadun varmistamista.
Koulukuljetukset	Nykytilanteessa 422 oppilasta eli noin 46 % oppijoista on kuljetusten piirissä.	Kuljetusten toimivuus ratkaisee muutosten hyväksyttävyyttä, mutta tarkat euromääräiset vaikutukset täsmentyvät toimeenpanovaiheessa.
Investoinnit	Soisalon uudisrakennuksen toteuttamatta jättäminen vähentäisi kiinteistöstrategian mukaan investointitarvetta noin 3 M€.	Uudet investoinnit tulee kohdentaa palvelutarpeeltaan ja käyttöasteeltaan kestäviin kohteisiin.

Taulukko 7. Talous- ja henkilöstövaikutusten tiivistelmä.

8. Vetoomusten huomiointi ja maaseutuvaikutukset

Suunnitelma toimii vastauksena Leppävirran Kyläneuvoston kuntalaisvetoomukseen sekä Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomukseen. Vetoomuksissa korostuvat lasten hyvinvointi, palvelujen saavutettavuus, turvalliset koulumatkat, kyläkoulujen ja varhaiskasvatuspalvelujen merkitys sekä maaseutualueiden elinvoima ja yritystoiminnan edellytykset.

Vetoomusten näkökulmat on huomioitu osana palveluverkkoskenaarioita, lapsivaikutusten arviointia, yritysvaikutuksia sekä talous- ja kiinteistövaikutuksia. Kouluilla ja päiväkodeilla nähdään olevan merkitystä paitsi palveluina myös kyläyhteisöjen kohtaamispaikkoina ja identiteetin rakentajina. Väestön väheneminen ja korjausvelka luovat painetta palveluverkon uudistamiseen. Soisalon alueen palveluratkaisua ei suljeta lähtökohtaisesti pois, mutta sen toteuttamiskelpoisuus on arvioitava osana koko kunnan palveluverkkoa, investointikykyä ja tulevaa palvelutarvetta.

Vetoomusten teema	Miten huomioitu suunnitelmassa	Toimeenpanon huomio
Lasten etu ja LAVA	Lapsivaikutusten arviointi on osa suunnitelman perustaa.	Lieventävät toimet on vastuutettava ja seurattava päätöksen jälkeen.
Palvelujen saavutettavuus	Skenaarioissa arvioidaan lähipalveluja, koulumatkoja ja kuntarajat ylittäviä vaihtoehtoja.	Kuljetusreitit, matka-ajat ja varhaiskasvatuksen saavutettavuus on ratkaistava erillisesti.
Kyläalueiden elinvoima	Kyläkoulujen ja päiväkotien yhteisöllinen merkitys tunnistetaan.	Tyhjenevien tilojen jatkokäyttö, harrastus- ja yhteisötoiminta sekä viestintä ovat osa haittojen hallintaa.
Yritysvaikutukset	Yritysvaikutusten arviointikyselyssä vastaajat kuvasivat riskejä mm. työvoiman saatavuuteen, vetovoimaan ja investointeihin.	Päätöksessä on huomioitava alueelliset elinkeinovaikutukset ja yritysten esiin nostamat huolenaiheet.
Maaseudun perheet	Palveluratkaisujen vaikutuksia lapsiperheiden arkeen ja asumisedellytyksiin tarkastellaan osana kokonaisarviointia.	Muutosten tulee olla ennakoitavia ja perheille tiedottaminen huomioitava.

Taulukko 8. Vetoomusten näkökulmien huomiointi.

8.1 Yritysvaikutusten arvioinnin ydinhavainnot

Yritysvaikutusten arviointikyselyssä oli 71 vastaajaa. Vastaajista merkittävä osa oli pieniä yrityksiä, ja maa- ja metsätalous oli vahvasti edustettuna. Vastauksissa päiväkotien ja koulujen määrän vähentämisen arvioitiin vaikuttavan kielteisesti erityisesti työvoiman saatavuuteen, yritysten sijoittumiseen, kunnan vetovoimaan ja alueen vetovoimaan. Avoimissa vastauksissa toistuivat huolet työvoiman saannista, asiakaspohjan supistumisesta, lasten kuljetuksiin kuluvastä työajasta, kylien hiljenemisestä ja investointihalukkuuden heikkenemisestä.

9. Toimeenpano ja seuranta

Palveluverkkopäätöksen toimeenpano edellyttää erillistä, vaiheistettua toteutussuunnitelmaa. Seurannan tulee yhdistää lapsivaikutukset, henkilöstövaikutukset, talous, kuljetukset, kiinteistöjen käyttöaste ja kyläalueiden vaikutukset.

Seurattava kokonaisuus	Mittari / seurannan sisältö	Seurantarytmi
Lapsi- ja oppilasmäärät	Ikäluokat, yksikkökohtaiset oppilas- ja lapsimäärät, ennustepoikkeamat.	Vuosittain
Lapsivaikutukset	Koulumatkat, jaksaminen, kaverisuhteet, turvallisuuden kokemus, poissaolot ja hyvinvointipalautteet.	Vuosittain ja muutosten yhteydessä
Kuljetukset	Kuljetusoppilaiden määrä, matka-ajat, odotusajat, kustannukset ja palautteet.	Lukuvuosittain
Henkilöstö	Sijoittuminen, työhyvinvointi, kelpoisuus, sijaisjärjestelyt ja tuen saatavuus.	Vuosittain
Kiinteistöt	Kuntoluokat, sisäilmariskit, korjausvelka, käyttöaste ja energiankulutus.	Vuosittain / PTS-päivityksissä
Talous	Tilakustannukset, henkilöstövaikutukset, investoinnit, käyttötalous ja kuljetuskustannukset.	Talousarvio- ja tilinpäätösrhythmissä
Maaseutu- ja yritysvaikutukset	Palvelujen saavutettavuus, tilojen jatkokäyttö, yrityspalaute ja alueellinen vetovoima.	Kolmen vuoden tarkastelun yhteydessä

Taulukko 9. Seurannan ehdotettu kokonaisuus.

Liite 1. Käytetty valmisteluaineisto

- Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu. FCG selvitys 31.3.2025 [Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu](#)
- Leppävirran kunnan Palveluverkkoselvitys, FCG 2026
- Kiinteistöstrategialuonnos, FCG 2026
- LAVA-palveluverkko, Lapsivaikutusten arviointikooste
- Yritysvaiikutusten arviointikyselyn yhteenveto, FCG 2026
- Leppävirran kunnan talouden kantokykylaskelmia, Finwise
- Luonnos kiinteistöstrategiavalmistelusta
- OAJ:n paikallisyhdistyksen lausunto
- Leppävirran Kyläneuvoston vetoomus
- Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomus
- Helmipolku-osallisuuspäivä 2026 kaikille 6-12-vuotiaille lapsille.
- Palveluverkko työryhmä ajalla 24.2.-20.4.2026 (4 kokousta)
- Huoltajakysely (Palveluverkko) 2026
- Koonti henkilöstön kannanotoista (Palveluverkko) 2026
- Yritysvaiikutusten arviointiraportti (Palveluverkko) 2026
- Talouden tasapainotus 2020-2022 (kv: 18.11.2019 §47)
- Soisalon koulu-hankesuunnitamaan liittyvät lasten, vanhempien ja kuntalaisten kuulemiset 2021
- Henkilöstökysely (kv: 25.1.2021, § 3)
- Kuntamaisema
- Kunnan talousarvio ja tilinpäätös sekä talousseuranta
- Hankesuunnitelma Soisalon kouluratkaisusta 15.9.2021
- Hankesuunnitelma Soisalon kouluratkaisusta 3.11.2021
- Lasten kuuleminen 22.1.2024: Konnuslahden koulu
- Lasten kuuleminen 22.1.2024: Kurjalan koulu
- Konnuslahden koulun lapsille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Konnuslahden koulun huoltajille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Kurjalan koulun lapsille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Kurjalan koulun huoltajille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Julkaisut, tutkimukset ja lainsäädäntö (luettelo liiteaineistossa)

Liite 2. Tiivistetty päätösperustelu

Palveluverkkosuunnitelman hyväksyminen on perusteltua, koska kunnan lapsi- ja oppilasmäärät vähenevät suunnitelmakaudella, palvelutarve muuttuu ja kiinteistökantaan kohdistuu merkittäviä ylläpito-, korjaus- ja investointipaineita. Päätöksellä ei ratkaista vain yksittäisten koulujen tai päiväkotien tulevaisuutta, vaan vahvistetaan ennakoitavat periaatteet palveluverkon säännölliselle arvioinnille.

Ratkaisun hyväksyttävyyttä edellyttää, että lapsivaikutusten arvioinnissa tunnistetut riskit huomioidaan toimeenpanossa. Erityisesti koulumatkat, ryhmäkokojen hallinta, kaverisuhteet, opiskeluhoollon ja oppimisen tuen saatavuus sekä haavoittuvassa asemassa olevien lasten tuki on varmistettava. Lisäksi päätöksen toimeenpanossa on seurattava vaikutuksia kyläalueisiin, yritystoimintaan ja lapsiperheiden arkeen.

Hyväksyttävä palveluverkkosuunnitelma muodostaa samalla kunnan vastauksen Leppävirran Kyläneuvoston sekä Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoomuksiin. Vetoomuksissa esitetyt näkökulmat on huomioitu suunnitelman vaikutusarvioinneissa, ja niiden jatkoseuranta tulee sisällyttää toimeenpanoon.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026-2036

VALMISTELUKOONTI

Leppävirran kunta

Johdanto

- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämispaikkojen tarkastelussa huomioidaan lapsimäärän kehitys ja kiinteistöjen kunto. Ikäluokat pienenevät, jolloin oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat. Yksiköiden olosuhteita tarkastellaan turvallisuus- ja sisäilma-asioiden lisäksi varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien näkökulmasta. Tavoitteena on taata laadukas ja sisällöltään yhdenvertainen varhaiskasvatus ja opetus kaikille sekä pedagogisesti ja toiminnallisesti joustavat oppimisympäristöt talouden reunaehdot huomioiden.

Taustaa

- Leppävirran kunnanvaltuusto hyväksyi 18.11.2019 (§ 47) talouden tasapainottamisohjelman, johon sisältyi palveluverkkosuunnitelma. Sorsakosken koulun ja päiväkodin toimintojen lakkautus oli suunniteltu toteutettavaksi 1.8.2021 alkaen. Konnuslahden koulun oppilaiden oli määrä siirtyä joko Kurjalan tai Leppäkertun kouluun 1.8.2022 alkaen.
- 25.1.2021 (§ 3) kunnanvaltuusto päätti, että Sorsakosken koulun vuosiluokkien 1-3 opetusta ja päiväkodin toimintaa jatketaan. Lisäksi valtuusto päätti Soisalon kouluhankesuunnitelman laadinnasta.
- Kunnanvaltuusto käsitteli Soisalon koulujen hankesuunnitelman 13.12.2021 (§ 87) ja päätti Konnuslahden ja Kurjalan koulujen viiden vuoden jatkoajasta nykyisissä kiinteistöissä. Hankesuunnitelmassa selvitettiin myös mahdollisen uuden tai siirtokelpoisen koulurakennuksen sijaintivaihtoehtoja, joista lähes valmiin infrastruktuurin pohjalta ensisijaiseksi nousi Konnuslahden nykyisen koulun tontti.
- Sorsakosken koulun vuosiluokat 1-3 siirtyivät Leppäkertun kouluun 1.8.2022 alkaen. Sorsakosken päiväkodin toimintaa jatkettiin edelleen valtuuston 13.12.2021 talousarviopykälässä 88 tehdyn muutosesityksen mukaisesti.
- Lapsimäärän ja kuntatalouden kehityksen seuranta on toteutettu vuosittain ja valmisteltu palveluverkkosuunnitelman päivitystä kuullen lapsia, huoltajia ja muita kuntalaisia. Kyselyitä ja kuulemisia on toteutettu esimerkiksi Soisalon koulu -selvitykseen liittyen keväällä 2021 ja alkuvuodesta 2024.

Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkosuunnittelu: kuntien ja FCG:n yhteisselvitys 2025

- Palveluverkon tarkastelu – Kuopio
- Kuopion kaupungin ja kaupunkiseutualueiden kuntien raja-alueiden kasvatusta-, opetus- ja vapaa-ajan palveluverkkotarkastelu. Kuntaraja-alueiden yhteistyömahdollisuuksien tarkastelu tehtiin Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Siilinjärven, Suonenjoen ja Tuusniemen kuntien kesken.
- Tarkastelun pohjana
 - Nykyisten palvelupisteiden sijainnit ja kapasiteetti
 - Väestön demografia ja sosioekonominen tila
 - Palvelujen saavutettavuus ja laatu
 - Lapsi- ja oppilaskohtaiset palveluhinnat
 - Kelpoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys
 - Tarvetarkastelu vuoteen 2035 asti

Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkosuunnittelu 2025

- Tarveanalyysissä tarkasteltuja asioita:
 - Väestöennuste ja sen vaikutukset palvelutarpeisiin
 - Muut tekijät
- Vaihtoehtojen arvioinnin yhteydessä
 - Eri skenaarioita palveluverkon tulevaisuudesta
 - Arviointi taloudellisista vaikutuksista
- Suosituksia ja kehittämissuunnitelmia
 - Konkreettiset toimenpide-ehdotukset palveluverkon parantamiseksi
 - Lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelmat ja priorisoinnit
- Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkosuunnittelun linjauksia:
 - Opetuksen laatua vahvistetaan keskittämällä palveluita ja tiivistämällä yhteistä verkostosuunnittelua naapurikuntien kanssa.
 - 1-6 luokkien koulujen tulee olla vähintään 3-opettajaisia

Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkosuunnittelu 2025: Leppävirta

- Väestöennusteen mukaisesti Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä noin 92 lapsella ja laskennallisella 4,6 ryhmällä. Vuosiluokkien 1–6 palvelutarve vähenee noin 106 lapsella ja laskennallisesti viidellä opetusryhmällä. Luokanopettajajärjestelmässä tämä tarkoittaa lähes vastaavaa määrää opettajia. Vuosiluokilla 7–9 noin 85 oppilaan palvelutarpeen lasku vastaa neljän laskennallisen opetusryhmän opettajatyömäärää. Lukioikäisten määrä supistuu vuoteen 2035 mennessä noin 45 nuorella.
- Koulukohtaisten ennusteiden mukaan perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoteen 2031–2032 mennessä 150 oppilaalla. Vuosiluokkien 1–6 oppilaiden määrän ennustetaan laskevan lukuvuoteen 2031-2032 89 oppilaalla ja vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän 61 oppilaalla.

Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkosuunnittelu 2025: Leppävirta

- Ennusteen mukainen vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärän lasku (89 oppilasta) vastaa Leppävirran kunnan kolmen pienimmän alakoulun yhteenlaskettua oppilasmäärää lukuvuonna 2031-2032: Konnuslahden koulun 20 oppilasta, Kurjalan koulun 34 oppilasta ja Timolan koulun 34 oppilasta, yhteensä 88 oppilasta.
- 7–9 vuosiluokkien lukuvuoteen 2037-2038 saakka laaditun ennusteen mukaan 12 vuoden kuluttua uuden lukuvuoden aloittaa 169 yläkoulun oppilasta, mikä on 120 oppilasta vähemmän.

Kuntayhteistyöstä

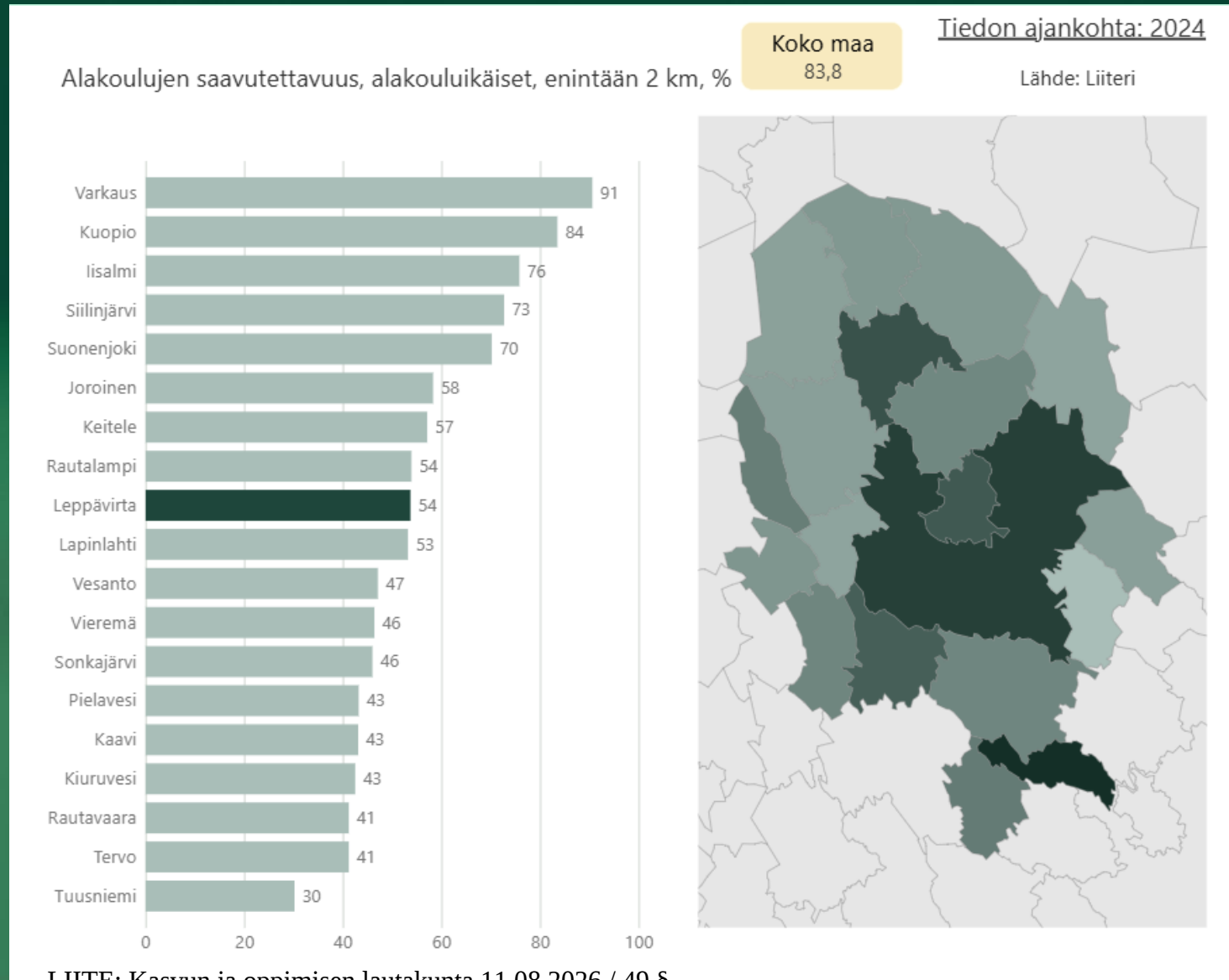
- Kuopion seutukunnallisessa tarkastelussa kartoitettiin kuntarajat ylittävän oppilaaksioton mahdollisuutta Leppävirran koulujen ja Kuopion Vehmersalmen koulun sekä Suonenjoen Lempyyn koulun välillä: Näiden osalta ei ole edetty yhteistyösopimukseen, mutta toissijaisen oppilaaksioton periaatteita voidaan noudattaa.
- Heinäveden kunnan kanssa yhteisen oppilaaksiottoalueen tarkastelussa oli Karvion koulu.
- Yhteistyöselvitys Varkauden kaupungin kanssa: Uuteen Kankun kouluun tulee mahtumaan Leppävirran oppilaita, samoin lapsia Varkauden kaupungin varhaiskasvatukseen.
- Valtionosuusjärjestelmä ei tue kuntarajoja ylittävää oppilaaksiottoa.
- Huoltajakyselyn vastauksissa oman kunnan koulu nousi ensisijaisena vaihtoehtona lähikoululle; ”siellä, missä lapsen kaveripiiri on”, yksittäisissä vastauksissa myös toisen kunnan koulu.
- **Toissijainen oppilaaksiotto mahdollistaa nyt ja jatkossakin koulunkäynnin vieraassa kunnassa tai oman kunnan muussa kuin lähikoulussa, mikäli perhe itse järjestää kuljetuksen.**

Kuntayhteistyöstä

- Kuntayhteistyötä jatketaan Pohjois-Savon kuntien yhteishankkeessa ”**Savon sivistyksen suunta - kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen perusopetuksen järjestämisessä**”
- Hankkeen tavoitteet
 - 1. Vahvistaa Pohjois-Savon kuntien välistä rakenteellista yhteistyötä perusopetuksen järjestämisessä sekä koulujen **toimintakulttuurin ja opetuksen laadun kehittämisessä**.
 - 2. Turvata **opetuksen yhdenvertainen saavutettavuus**, vähentää alueellista eriytymistä ja edistää lähikouluperiaatetta harvaan asutuilla alueilla ja kuntarajat ylittäen.
 - 3. Luoda **joustavia yhteistyön rakenteita** ja tiedolla johdettu yhteistyömalli, jota voidaan käyttää opetuksen suunnittelussa, taloudessa, henkilöstörakenteissa sekä henkilöstön osaamisen kehittämisessä ja opetussuunnitelmatyössä.
 - 4. Tukea alueen kuntien sivistysjohdon, rehtoreiden ja koulujen ratkaisu- ja muutoskyvykkyyttä sivistyspalveluiden murroksessa.
 - 5. Verkostoitua alueellisesti ja kansallisesti, levittää toimivia ratkaisumalleja, kokeilla muilla alueilla hyviksi havaittuja käytänteitä ja kerätä kokemuksia näistä kokeiluista.

Alakoulujen saavutettavuus Pohjois-Savossa

Lähde: Kuntamaisema 6/2026

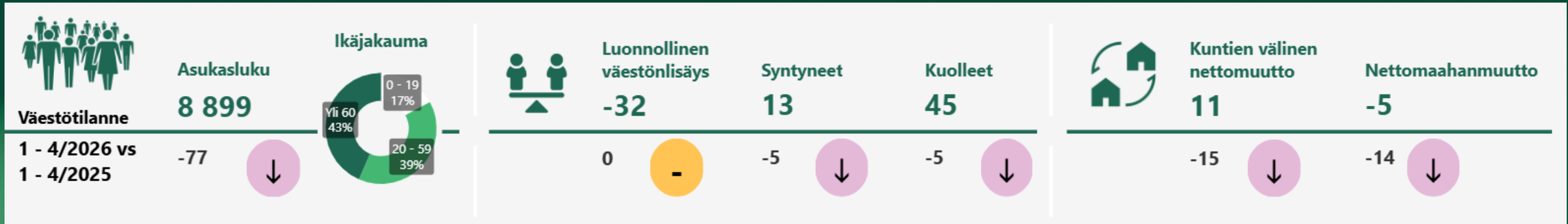

11.8.2026

Väestö Leppävirta

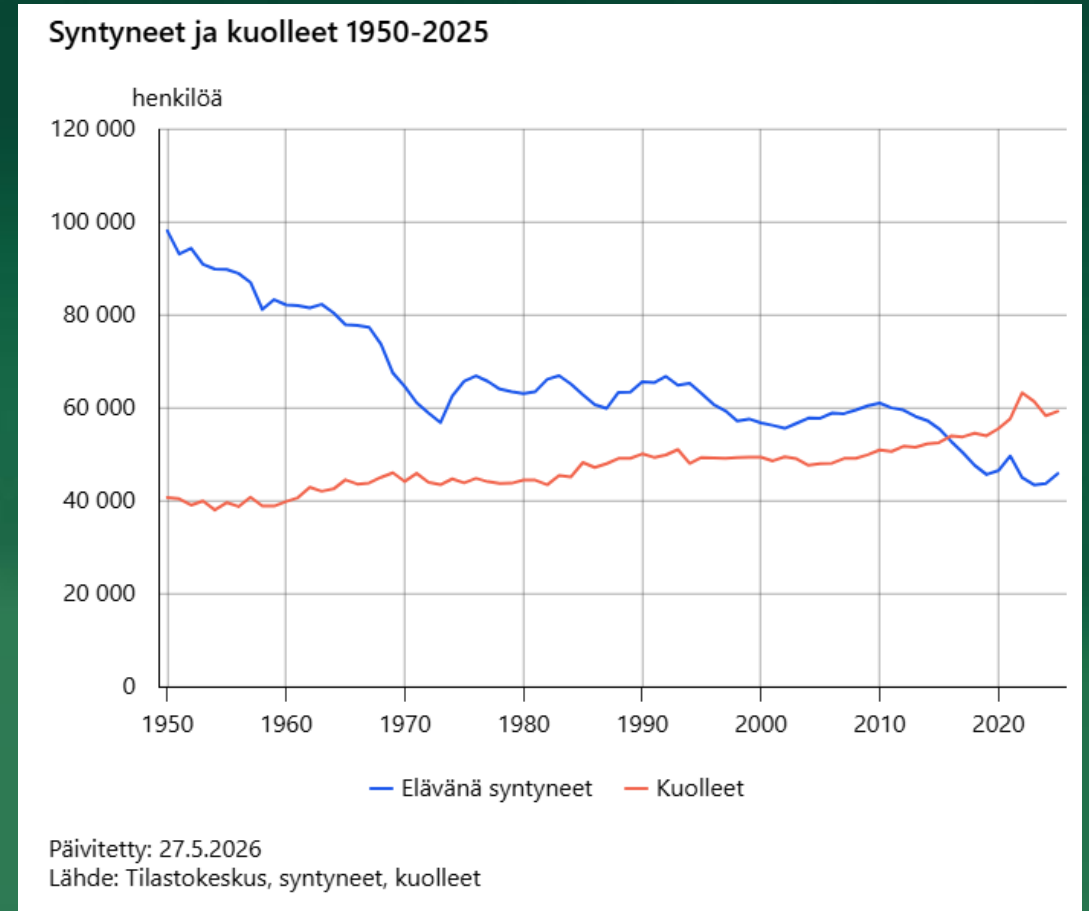
Lähde: Kuntamaisema 6/2026

Syntyneet ja kuolleet, koko maa

Tilastokeskus 27.5.2026

- <https://stat.fi/fi/tilastot/tietoa-teemoittain/suomi-lukuina/vaesto-ja-yhteiskunta>

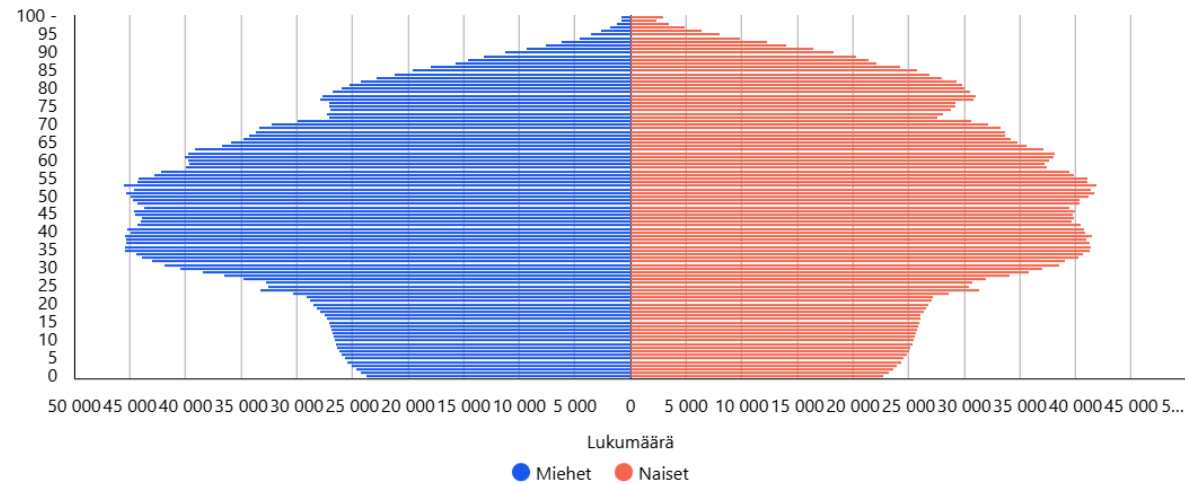

Tilastokeskus: väestöennuste vuonna 2045

- <https://stat.fi/fi/tilasto/vaenn>

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne kunnittain ennusteen mukaan vuonna 2045

Koko maa

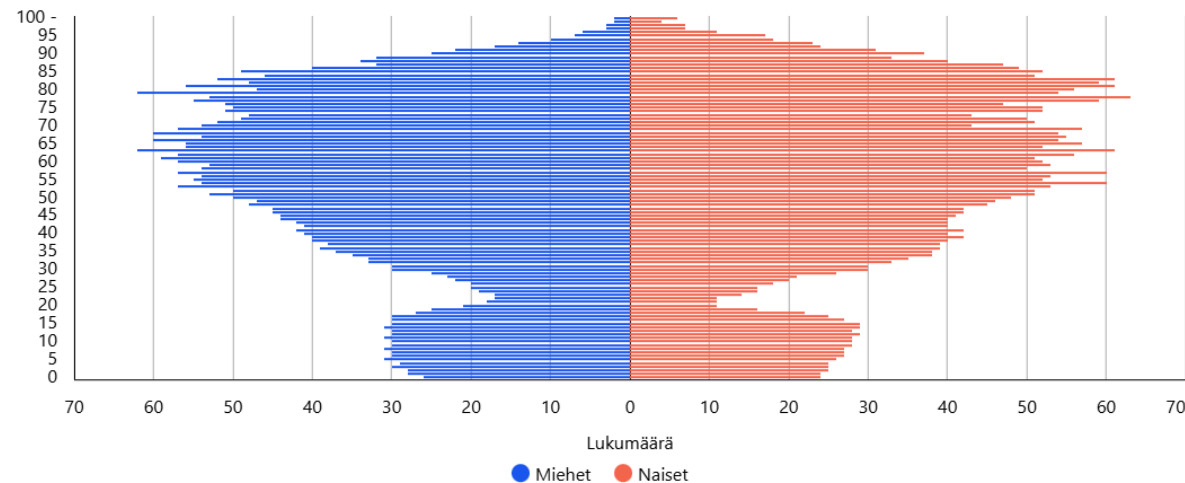

Päivitetty: 24.10.2024

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste 2024

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne kunnittain ennusteen mukaan vuonna 2045

Leppävirta

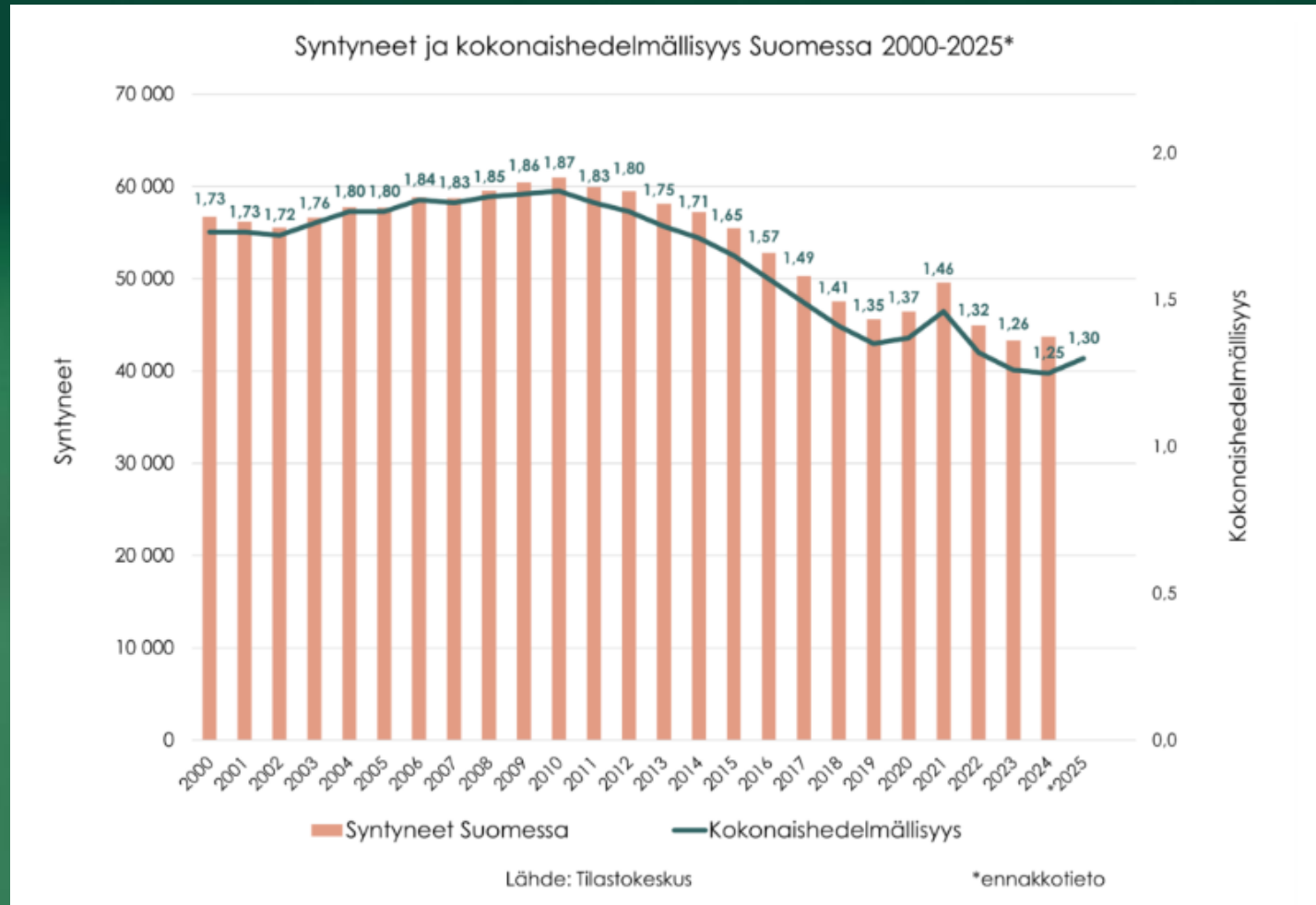
Päivitetty: 24.10.2024

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste 2024

Lapsimääräennusteet valtakunnallisesti

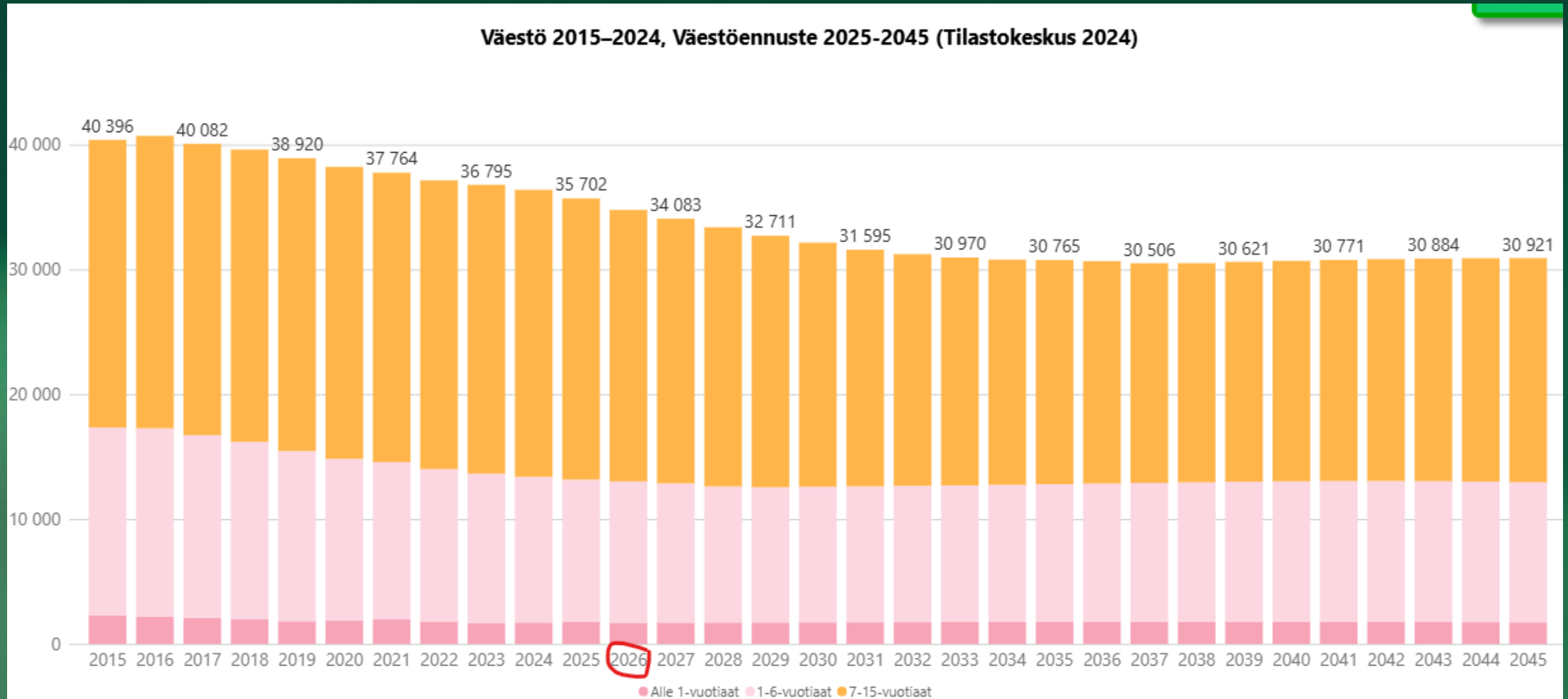
- <https://www.vaestoliitto.fi/verkkojulkaisut/tilastoja-syntyvyydesta/>

Syntyneet ja syntyvyys Suomessa

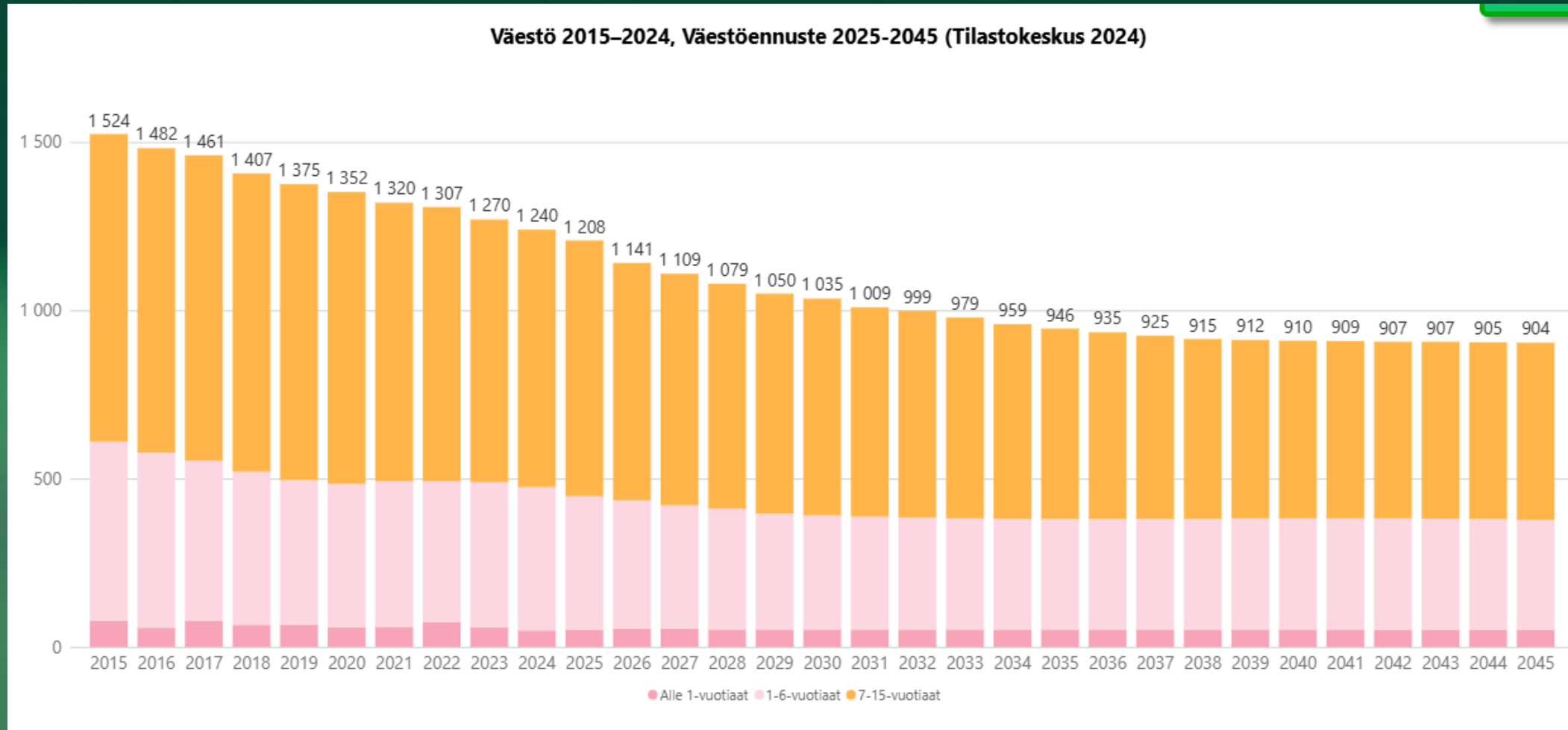
Väestöennuste 0-15-vuotiaat Pohjois-Savo

(Kuntamaisema/Tilastokeskus)

Väestöennuste 0-15-vuotiaat: Leppävirta

(Kuntamaisema/Tilastokeskus)

Leppävirran syntyneet lähikoulualueittain vuosina 2019-2025

Alue	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	YHTEENSÄ	Osuus %
Kirkonkylä	42	44	40	46	35	30	31	268	62 %
Konnuslahti*	8	5	3	5	1	0	3	25	6 %
Kurjala*	5	4	6	5	5	5	3	33	8 %
Oravikoski	10	15	11	10	9	10	9	74	17 %
Timola	4	5	6	6	5	5	4	35	8 %
	69	73	66	72	55	50	50	435	100 %

7-15 ja 16-18-vuotiaiden toteuma vuodesta 2020 vuoteen 2025 (Tilastokeskus 2026/FCG-selvitys)

Leppävirta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2020- 2025
7-12-vuotiaat	581	539	526	475	472	470	-111
Määrällinen muutos vuodessa		-42	-13	-51	-3	-2	-111
13-15-vuotiaat	286	288	288	305	293	289	3
Määrällinen muutos vuodessa		2	0	17	-12	-4	3
7-15-vuotiaat yhteensä	867	827	814	780	765	759	-108
Määrällinen muutos vuodessa		-40	-13	-34	-15	-6	-108
16-18-vuotiaat yhteensä	279	259	259	247	245	249	-30
Määrällinen muutos vuodessa		-20	0	-12	-2	4	-30

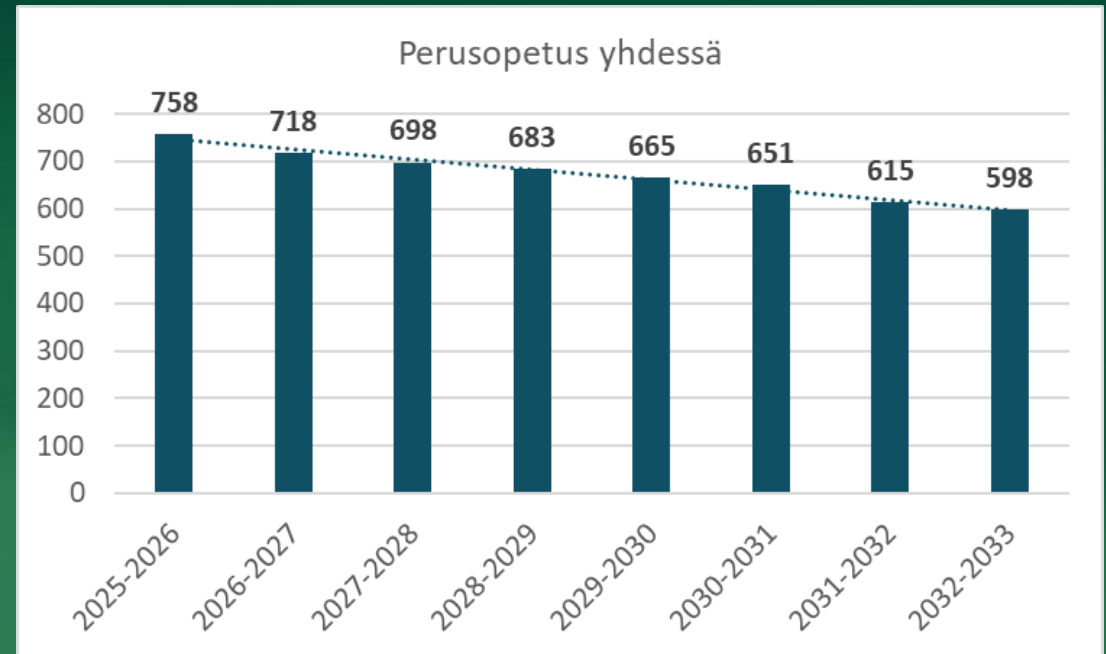
Vuodesta 2020 vuoteen 2025

- 7-12-vuotiaiden määrä laskenut **-111**
- 13-15-vuotiaiden määrä noussut **+3**
- 16-18-vuotiden määrä laskenut **-108**
- 7-18-vuotiaiden määrä laskenut **-30**

- Kunnan perusopetuksen palvelutarve on lasten määrän laskun myötä laskenut koko 2020-luvun alkuvuosien ajan.
- Oppilasmäärien ja palvelutarpeiden lasku on kohdistunut erittäin voimakkaasti 7-12-vuotiaiden ikäryhmään eli alakoululaisiin (vuosiluokkien 1-6 oppilaiden ikäluokkiin).

Leppävirran kunnan perusopetuksen oppilasennuste

- Leppävirran kunnan väestö- ja oppilasrekisteritietojen mukaan perusopetuksen oppilasmäärä laskee lukuvuoteen 2032-2033 mennessä
-160 oppilaalla.
- Vuosikymmenessä eli vuodesta 2020 vuoteen 2030 oppilasmäärä laskee yli 200 oppilaalla.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon nykytilanne

- Leppävirran kunnassa on neljä päiväkotia. Tämän lisäksi on tarjolla perhepäivähoitoa. Varhaiskasvatuksen palvelujen piirissä on tällä hetkellä noin **80** prosenttia 0–5-vuotiaista lapsista. Varhaiskasvatuksen jälkeen lapset osallistuvat esiopetukseen perusopetusta edeltävänä vuonna ja yleensä 6-vuotiaana. Pienten lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt viime vuosina.
- Esiopetus on päiväkodin tai koulun järjestämää kuusivuotiaiden suunnitelmallista ja tavoitteellista varhaiskasvatusta. Toiminta perustuu valtakunnallisiin esiopetussuunnitelman perusteisiin ja Leppävirran esiopetuksen opetussuunnitelmaan.
- Timolan ja Viitosvintiön päiväkodit sekä Kirkonkylän päiväkotiin kuuluva Leppäkertun esiopetus toimivat perusopetuksen kanssa samassa rakennuksessa.
- Päiväkotien kiinteistökulut (ylläpito-, vuokra- sekä siivous) kuukaudessa ovat yhteensä n.19 500 €, joka tarkoittaa vuositasolla noin 234 000 €.

Leppävirran varhaiskasvatusyksiköt ja lukuvuoden 2025-2026 lapsimäärät:

Päiväkodit (303 lasta) :

- Kirkonkylän päiväkoti
ml. Taikametsän ryhmä (123 lasta)
- Sorsakosken päiväkoti (24 lasta)
- Timolan päiväkoti (26 lasta)
- Päiväkoti Viitosvintiöt (57 lasta)

Perhepäivähoito (24 lasta)

Esiopetus:

- Leppäkertun esiopetus (52)
- Päiväkoti Viitosvintiö (10)
- *Esiopetus perusopetuksen yhteydessä:
 - Kurjalan koulu (5 esioppilasta)
 - Timolan koulu (3 esioppilasta)

Esiopetus	opp.
Leppäkertun esiopetus	52
Oravikoski	10
Ostopalvelut yksityiset päiväkodit	3
Eskareita päiväkodissa	65
Kouluissa+varhaiskasvatuksessa yhteensä	73

Perusopetuksen palvelut ja palveluverkon nykytilanne

- Perusopetuksen palveluja ohjaavat perusopetuslaki ja perusopetusasetus sekä perusopetuksen opetussuunnitelma.
- Perustuslaissa turvattujen sivistyksellisten oikeuksien lisäksi perusopetuksen järjestämisestä ja oppilaan oikeuksista on säädetty perusopetuslaissa. Sivistyksellisiin oikeuksiin kuuluu, että jokaisella on taustasta ja varallisuudesta riippumatta tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttautua ja tavoitella unelmiaan ja jokainen nuori pääsee koulutuksen kautta työelämään. Sivistyksellisten oikeuksien toteuduttua inhimillinen pääoma on lisääntynyt, osaamispääoma on kasvanut ja lukutaito, työelämätaidot sekä hyvinvointi ovat vahvistuneet.
- Näiden toteuttamiseen tarvitaan laadukkaat perusopetuspalvelut. Perusopetuslain (21§) mukaan opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa opetusta ja sen laatua sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata perusopetuslain tarkoituksen toteuttamista, tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä.

Perusopetuksen palvelut ja palveluverkon nykytilanne

- Opetuksen laatu jaetaan seuraaviin laatutekijöihin,
 - Rakenteiden laatu, joka muodostuu johtamisesta, henkilöstöstä, taloudellisista resursseista ja arvioinnista
 - sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laatu, johon kuuluvat opetussuunnitelman toteuttaminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö, oppimisympäristön turvallisuus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kerhotoiminta. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan koulun tulee tarjota oppilaalle kelpoisten opettajien toteuttamaa laadukasta opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea, valinnaisaineita sekä monipuolisia sosiaalisia vuorovaikutussuhteita.

Perusopetuksen palvelut ja palveluverkon nykytilanne

- Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan koulun tulee tarjota oppilaalle kelpoisten opettajien toteuttamaa laadukasta opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea, valinnaisaineita sekä monipuolisia sosiaalisia vuorovaikutussuhteita. Opetussuunnitelma velvoittaa kuntia järjestämään opetuksen seuraavin periaattein
 - Ryhmämuotoisena: Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa,
 - Monipuolisia työtapoja hyödyntäen: Työtapojen valintaa ohjaavat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet,
 - Turvallisessa oppimisympäristössä. .

Perusopetuksen palvelut ja palveluverkon nykytilanne

- Oppimisympäristöjen kehittämisessä tulee ottaa huomioon eri oppiaineiden erityispiirteet. Luokkahuoneen lisäksi oppimisympäristöinä tulee käyttää koulun ulkopuolista maailmaa ja vierailla esimerkiksi museoissa ja yrityksissä.
- Oppilaalla on oikeus hyvään, opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppiessaan oppilas rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa.
- Opetussuunnitelmien velvoitteiden toteuttaminen ja oppilasturvallisuuden takaaminen edellyttävät riittävää henkilöstöresurssia.
- Opetuksen järjestämisessä on otettava huomioon opetushenkilöstön määrään ja kelpoisuuteen liittyvät säännökset sekä muun muassa turvallisuuteen ja työsuojeluun liittyvät säännökset. Toimintayksiköt, joissa työtä ja vastuuta voi jakaa kollegoille, ovat veto- ja pitovoimaisempia ja niissä on hyvät mahdollisuudet järjestää oppilaiden tarvitsema tuki.

Leppävirran koulut lv. 2025-2026

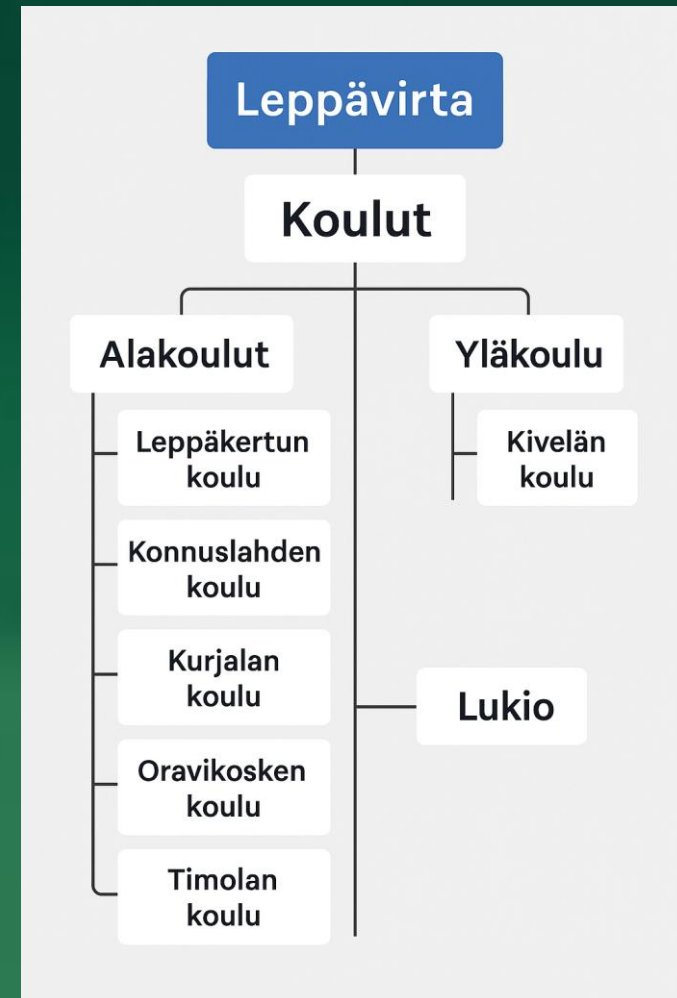
- **Alakoulut (luokat 1–6):**

- Leppäkertun koulu (307 oppilasta)
- Konnuslahden koulu (23 oppilasta)
- Kurjalan koulu (29 oppilasta)
 - Esiopetus (5 esiopp.)*
- Oravikosken koulu (73 oppilasta)
- Timolan koulu (41 oppilasta)
 - Esiopetus (3 esiopp.)*

- **Yläkoulu (luokat 7–9):**

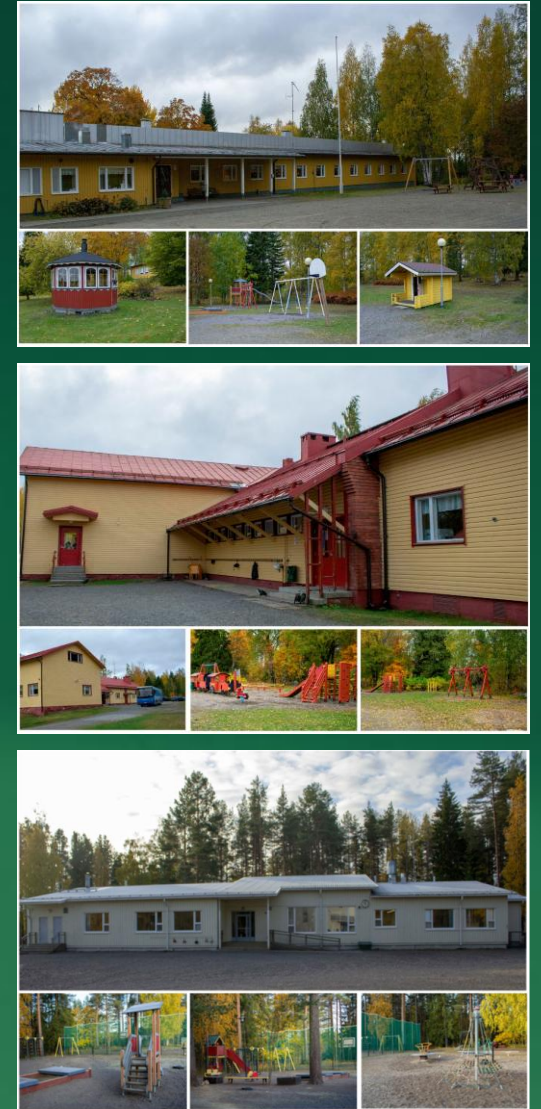
- Kivelän koulu (261 oppilasta)

- **Leppävirran lukio: (88 opiskelijaa)**

Perusopetuksen palvelut ja palveluverkon nykytilanne

- Leppävirran kouluissa luokkakoko on keskimäärin 17 oppilasta, mikä on valtakunnallista keskimäärää pienempi. Tutkimuksissa yleisesti ”pieni” yhden opettajan luokka on 13–17 oppilasta, ”tavallinen” yhden opettajan luokka 22–26 oppilasta ja ”tavallinen” yhden opettajan luokka, jossa toimi täysipäiväinen luokka-avustaja, on myös 22–26 oppilasta.
 - Perusopetuksen ja kouluverkon tulevaisuuden näkymiä, K. Nyyssölä ja T. Kumpulainen (OPH Raportit ja selvitykset 2020:25)
- Pienissä kouluissa opetus järjestetään ns. yhdysluokissa, joissa samanaikaisesti opetetaan kahta tai useampaa eri ikäryhmää.
- Koulun luokkakoko ei kerro, minkä kokoisessa ryhmässä oppilas käytännössä päivän mittaan koulussa opiskelee eri oppiaineiden tunneilla:
 - Koulupäivään mahtuu usein oppitunteja, joiden aikana oma luokka on jaettu pienempiin opetusryhmiin, ryhmiä on muodostettu yhdistämällä rinnakkaisluokkien oppilaita tai yhden tai useamman luokan oppilaat opiskelevat useamman opettajan/koulunkäynninohjaajan ohjaamana

Pieni koulu, yhdysluokkaopetus:

- **Rinnakkaisopetussuunnitelmat:** samanaikaisesti kaksi tai useampia opetussuunnitelmia
- **Vuorovuosisurssit:** kahden vuosiluokan opetussuunnitelmat vuorovuositain molemmilla luokilla samaan aikaan
- **Pienen koulun etuja:**
 - Yhteisöllisyys: kaikki tuntevat toisensa, kodinomainen ilmapiiri
 - Kiusaaminen helpommin havaittavissa ja puututtavissa kuin isossa koulussa
 - Joustavuus: esim. päivän rakennetta helppo muuttaa nopeastikin
 - Retkien järjestäminen helpompaa
 - Eri-ikäisten sosiaalinen kanssakäyminen, ”isot huolehtivat pienistä”
- **Pienen koulun haasteita:**
 - Eri-ikäisopetukseen sopivia oppimateriaaleja ei ole saatavilla.
 - Vähän ikätovereita → rajatut kaverisuhteet
 - Kuormittaa opettajaa ja vaatii laaja-alaista osaamista
 - Rajallinen osaaminen kaikissa aineissa
 - Oppimisen tuen järjestäminen haasteellisempaa
 - Tukipalveluiden saavutettavuus
 - Henkilöstön vähyys → haavoittuvuus poissaoloissa ja äkillisissä tilanteissa
 - Vähemmän mahdollisuuksia esim. joukkuelajeihin
 - Muuttavan oppilaan opetussuunnitelman jatkumo vuorovuositaisessa järjestelyssä voi katketa
 - Taloudellinen tehottomuus

Soisalo yksi koulu (Konnuslahden ja Kurjalan oppilasalueet yhdistettynä pääosin Kurjalan kouluun): Säästöt toimintakuluissa lv 2026-2027

- Säästöt henkilökunnan palkoissa, ict-kuluissa sekä sisäisissä erissä ateria-, siivous – ja kiinteistömenoissa n. 80 000 €.
- Opetushenkilöstö
 - vähennys kahden koulun osalta 2 luokanopettajalla
 - ➔ säästö n. 120 000 €
- Uutena perusopetuksen iltapäivätoiminta: 1 koulunkäynninohjaaja lisää ~ 30 000 €
- Säästö yhteensä n. **170 000 €**
(Huom! Lisäksi yhden opettajan vähennys jo lv 2025-2026 n. 60 000 €)
- Koulun oppilaskohtainen hinta on edelleen yli **20 000 €**.

Koulumatkat ja –kuljetukset lv. 2026-2027

- Yli 80 % Konnuslahden ja Kurjalan koulujen oppilaista on ollut jo aiemmin kuljetuksen piirissä.
- Matkat pitenevät osalla oppilaista, mutta päivittäiset matka-ajat odotuksineen pysyvät lakisääteisen 2,5 tunnin rajoissa ja pääosin kahden tunnin sisällä.
- Koulukuljetuskustannukset eivät juurikaan muutu; tarkistetun suunnitelman mukaan arvio toteumasta:
 - Lukuvuosi 2025-2026:
 - Konnuslahti n. 200 000 € + Kurjala n. 240 000 €, yht. 440 000 €
 - Lukuvuosi 2026-2027
 - Kurjala n. 440 000 € (sis. Konnuslahden oppilaat)

(Huom! Kuljetukset kirkonkylän suuntaan tulisivat edullisemmaksi, kun kyytejä olisi mahdollisuus yhdistellä yläkoulun, lukion ja Leppäkertun kuljetuksiin.)

Koulumatkat ja –kuljetukset

- Koulukuljetusten nykytilanteessa esi- ja perusopetuksen kuljetusten piirissä on 422 oppilasta eli noin 46 prosenttia kaikista oppijoista.
- Keskitetyssä palveluverkossa kuljetettavien oppilaiden määrä ja koulumatkojen pituudet kasvaisivat, mutta reittien yhdistäminen ja suuremmat kuljetusyksiköt voisivat parantaa kustannustehokkuutta.
- Esimerkiksi Konnuslahden koulun oppilaiden kuljetusten järjestäminen Kurjalan kouluun lukuvuodeksi 2026-2027 osoittautuu muodostuvan yhteensä lähes saman hintaiseksi kuin koulujen toimintojen ollessa erillään.
- Jos kuljetuksia keskitettäisiin kirkonkylän suuntaan, olisi mahdollista käyttää isompia autoja ja yhdistää reittejä. Samalla voisi tarjota asiointiliikennöinnille mahdollisuuden hyödyntää koulukuljetuksia. Kustannusten muodostumiseen vaikuttaisi toisaalta mahdollinen erilliskuljetuksen tarve yksittäisille oppilaille, joiden päivittäinen matka- ja odotusaika muodostuisi muutoin liian pitkäksi

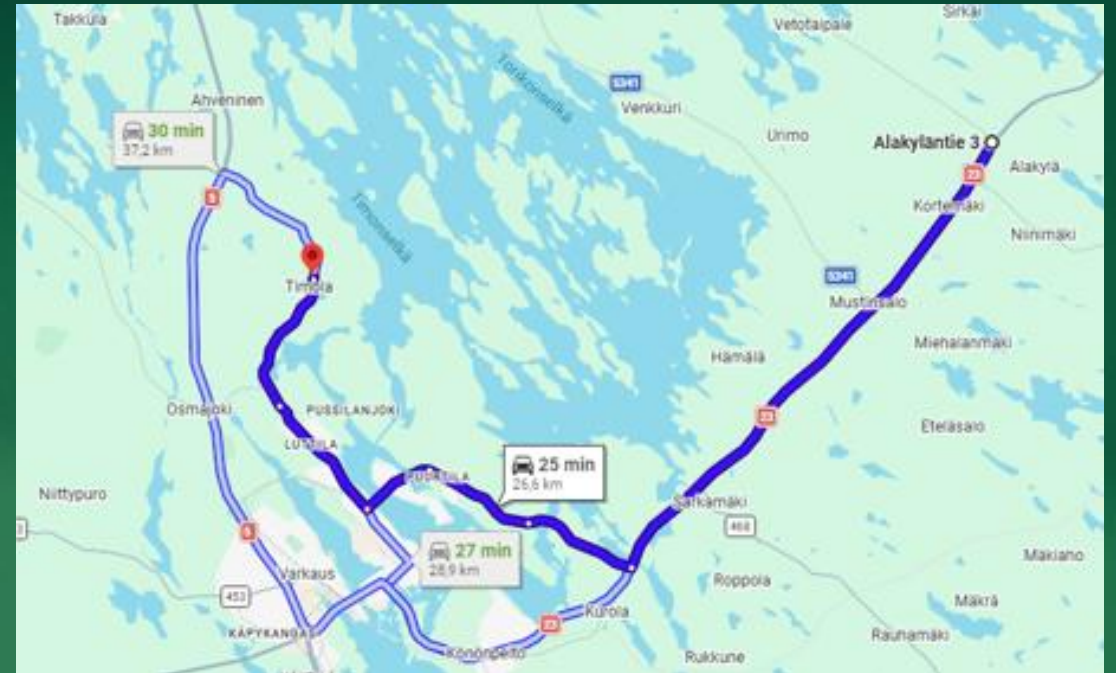
Koulumatkat ja –kuljetukset

- Laajan ja vesistöisen alueen takia yksittäisillä oppilailla koulumatka voi olla jopa yli 40 kilometriä. Kuitenkin reittisuunnittelulla ja riittävällä autojen määrällä matka-aikoihin pystytään vaikuttamaan.
- Riippumatta lähikoulun sijainnista koulumatkojen suunnittelussa huomioidaan perusopetuslain määräys alle 13-vuotiaiden osalta alle 2,5 tunnin päivittäisestä matka-ajasta odotuksineen ja ensisijaisesti pyritään pysymään 2 tunnissa.
- Seuraavassa esimerkkitapauksessa kulkemiseen käytettävässä ajassa ei olisi merkittäviä eroja, jos kuljetusreitit menisivät suoraan. Reitille muodostuu nykyisillä hinnoilla kustannusta keskimäärin 300 euroa **päivässä / auto**.
- Käytännössä reititykset eivät mene yleensä suorinta tietä, kun samaan kyytiin keräillään useita oppilaita.

Koulumatkat ja –kuljetukset

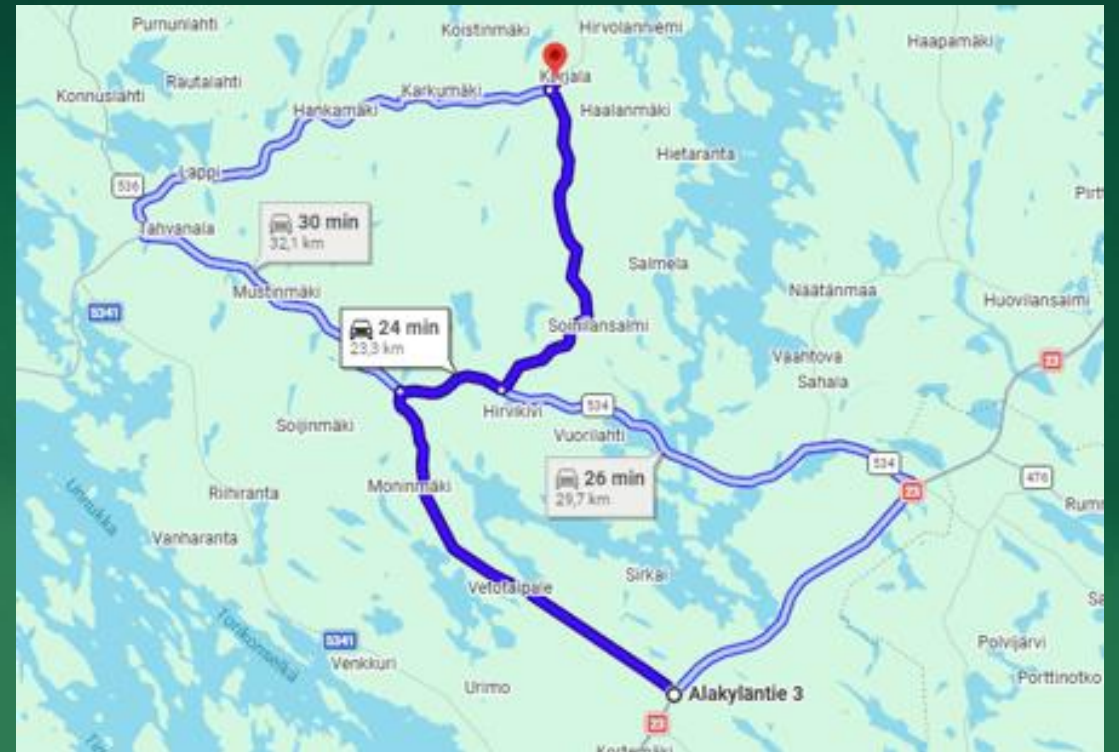
Alla esimerkki etäisyyksistä
Niinimäestä **neljään**
vaihtoehtoiseen kouluun:
Timolaan, Kurjalaan,
Konnuslahteen ja Leppäkertun
kouluun.

- **Niinimäki**
- Timolan koulu, 26,6 km, 25 min

Koulumatkat ja –kuljetukset

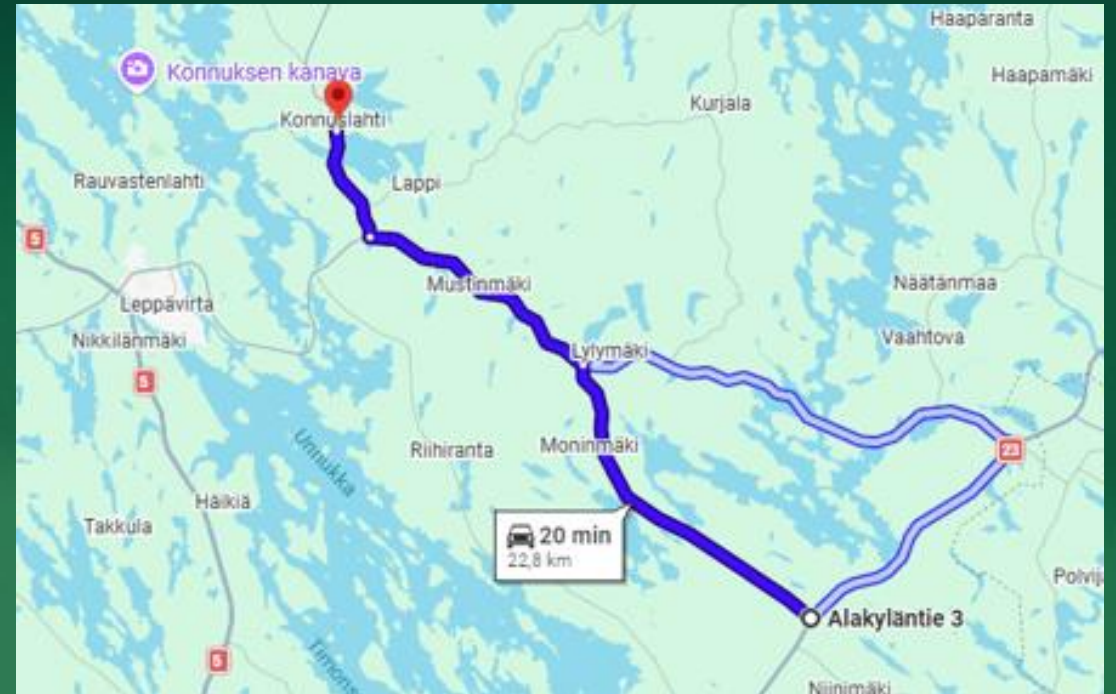
- **Niinimäki**
 - Kurjalan koulu, 23,3 km, 24 min

Koulumatkat ja –kuljetukset

- **Niinimäki**

- Konnuslahden koulu, 22,8 km, 20 min

Koulumatkat ja –kuljetukset

- **Niinimäki**

- Leppäkertun koulu, 32,2 km,
29 min

Kustannusarviot uudelle koululle Soisaloon:

Hankesuunnitelma 2021 (733 m2 +liikuntasali 317 m2) hinnat alv 0%					
		Parmaco	FM-haus Oy	Adapteo	Paikalla rakennettu
Uuden rakentaminen		-	-	-	2 694 000
5 v. vuokra		2 007 600	2 381 490	1 510 500	-
7 v. vuokra		2 176 440	2 698 775	1 606 500	-
10v. Vuokra		2 530 500	3 026 883	2 014 500	-
Pyydetty tarjous erikseen Parmacolta pienemmästä rakennuksesta 2025 (n. 686 m2) hinnat alv 0%					
5 v. vuokra		936 000			
10v. Vuokra		1 152 000		+10 v Pieni liikuntasali n.200m2	400 000
				(10v 317m2: 600 000)	
Uudisrakennus paikalla rakennettuna, indeksikorjattu hinta (733 m2 + 317 m2) alv 0%					2 980 000
Uudisrakennus paikalla rakennettuna, indeksikorjattu hinta (n. 686 m2) alv 0%					1 946 933
Lisäksi vesihuolto, sähköliittymä, kalusteet, aluerakenteet jne. alv 0%					100 000 - 300 000

1. Uusi koulu Konnuslahteen?

- Rakennetaan nykyisen urheilukentän paikalle.
- Vanha koulu puretaan ja tilalle uusi urheilukenttä.
- Uuden koulun rakentaminen on mahdollista toteuttaa ilman, että koulunkäynti häiriintyy.

AIKATAULU

- Uuden koulun tilasuunnittelu n. 2 kk.
- Uuden koulun kilpailutus n. 2 kk.
- Uuden koulun toimitusaika n. 10 kk plus kalustaminen. Perustukset ja vesihuolto voidaan rakentaa valmiiksi tänä aikana.
- Päätös koulun rakentamisesta ja paikasta loppusyksystä 2026 -> realistisesti koulu voisi alkaa uudessa rakennuksessa aikaisintaan 1.1.2028.
- Vanhan koulun purkaminen ja uuden urheilukentän sekä pihan rakentaminen voidaan tehdä samaan aikaan uuden koulun rakentamisen kanssa.

2. Uusi koulu Kurjalaan

VE1 Rakennetaan nykyisen urheilukentän paikalle.

- Uutta urheilukenttää ei saada helposti rakennettua.
- Vanhaa koulua ei välttämättä tarvitse heti purkaa

VE2 Rakennetaan nykyisen koulun yläpihalle.

- Aiheuttaa merkittävää haittaa koulun käymiselle,
- piha joudutaan sulkemaan rakentamisen ajaksi.
- Urheilukenttä on käytettävissä, kuten aikaisemminkin.

AIKATAULU

- Uuden koulun tilasuunnittelu n. 2 kk.
- Uuden koulun kilpailutus n. 2 kk.
- Uuden koulun toimitusaika n. 10kk plus kalustaminen. Perustukset ja vesihuolto voidaan rakentaa valmiiksi tänä aikana.
- Päätös koulun rakentamisesta ja paikasta loppusyksystä 2026 -> realistisesti koulu voisi alkaa uudessa rakennuksessa aikaisintaan 1.1.2028.
- Vanhan koulun purkaminen ja uuden urheilukentän sekä pihan rakentaminen voidaan tehdä vasta uuden koulun valmistuttua.

Säästölaskelmia: perusopetus

- 3-opettajaisen koulun kustannukset keskimäärin (arvio 36 oppilaan koulusta):
- 3-opettajaisen koulun lakkautuessa kuljetus-, ateria- ja oppimateriaalikustannukset pääosin siirtyvät oppilaiden mukana.
- Keskimääräinen säästö on **n. 500 000 euroa**.

Kolmiopettajainen koulu	Arviolaskelma 36 opp.	
		3 luokanopettajaa, sekä 3,3 erityisopettaja 3 pv/vk
Henkilöstö, opettajat		
Koulunkäynninohjaajat	2	
Koulun oppilasmäärä	36	
Toimintatuotot	0	
Henkilöstökulut	330 000	
Ruokailu	33 000	
Siivous	21 600	
Kuljetukset	200 000	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	10 000	
Muut toimintakulut	70 000	
Sisäiset vuokrat	80 000	
Toimintakulut yhteensä	744 600	
Oppilaspaikan hinta vuodessa	20 683	

Säästölaskelmia: varhaiskasvatus

Yksiryhmäisen päiväkodin kustannukset, **esimerkkilaskelma:**

- Yhden ryhmän päiväkotia on ns. sisarusryhmä, koska siinä on sekä alle 3-vuotiaita että yli 3-vuotiaita lapsia. Yksi ryhmä laskennallisesti voi olla max 21 lasta. Lasten ikä vaikuttaa, kuinka monta lasta määrällisesti ryhmässä voi olla.
- Esimerkki yhden ryhmän päiväkodista:
 - 7 alle 3-vuotiaasta lasta, laskennallisesti $7 \times 1,75 = 12,25$
 - 8-9 yli 3-vuotiaita lasta, laskennallisesti $8 \times 1 = 8$. Laskennallisesti lapsia on 20,25, **määrällisesti lapsia on 15**

Yksiryhmäinen päiväkotia	Arviolaskelma: 15 lasta	
Henkilöstö	5 henkilöä	5 henkilöä: 2 vakaopettajaa, 3 vakalastenhoitajaa
Lasten määrä	15	
Toimintatuotot yhteensä, joista	37.510	
Asiakasmaksut	9251	
Kotikuntakorvaukset	28259	
Toimintakulut yhteensä, joista	366.741	
Henkilöstökulut	251.777	sisältää 5 henkilön lisäksi sijaiskulut sekä jyvitetty veon, varahenkilön ja hallinnon palkkakustannuksia
Palvelujen ostot, joista		
Ruokailu	31859	
Siivous	19837	
Kuljetukset	8077	
ICT	5224	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3052	
Muut toimintakulut, josta sisäiset vuokrat	1915	
TOIMINTAKATE	45000	
	-329.231	
Lapsipaikan hinta vuodessa	21949	

Oppimisen tuki

- Perusopetuslain oppimisen tuen uudistuksen toteuttaminen (1.8.2025 ja 1.8.2026 alkaen) edellyttää oppilasmäärien ja -ennusteiden pidemmän aikavälin tarkastelua:
 - opetuksen järjestämisen organisoiminen tarkoituksenmukaisesti ja johdonmukaisesti
 - oppilaiden tuen tarpeiden huomioiminen pedagogisissa ratkaisuissa, jotta kaikilla oppilailla olisi tasa-arvoiset mahdollisuudet saada oikea-aikaista tukea uuden lain vaatimusten mukaisesti
 - ryhmäkohtaiset tukimuodot kaikilla kouluilla: yleinen tukiopetus, kielellinen tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä
 - oppilaskohtainen tuki pienessä koulussa inklusiivisen periaatteen mukaan vaikea järjestää
 - yhdysluokassa vain osittain mahdollista toteuttaa koulunkäynninohjaajan ohjauksessa ja kiertävän erityisopettajan opetuksessa
 - Erityisluokassa ainoastaan Leppäkertun ja Kivelän kouluissa
- Oppimisen tuen uudistus perusopetuksessa | Opetushallitus

Oppilashuoltopalvelut

- Oppilas- ja opiskeluhuoltopalvelut kuuluvat hyvinvointialueen (hva) järjestelyvastuuseen.
- Oppilashuollon resursseja tarkastellaan suoraan suhteessa oppilasmääriin.
- Lapsi- ja oppilasmäärien vähentyessä myös terveydenhoitajien, koulukuraattorien ja -psykologien sekä koululääkäripalveluiden määrää vähennetään ja palveluita keskitetään. Tämä tuo haasteen palveluiden saavutettavuudelle pienten yksiköiden osalta.
- Oppilashuoltoon osallistuvat myös opettajat ja koulun muu henkilöstö. Kaikissa kouluissa toimii oppilashuoltoryhmä, jonka kokoonpano vaihtelee yksiköittäin. Ryhmään voi kuulua esimerkiksi koulun rehtori, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, kouluterveydenhoitaja sekä tarvittaessa muut asiantuntijat.

Oppilashuoltopalvelut

- Oppilashuollon näkökulmasta nykyisessä palvelujen rakenteessa haasteena on alakoulujen oppilaiden ("asiakkaiden") hajautuminen useaan eri yksikköön.
- Oppilashuollon henkilöstöllä menee työaika* yksiköiden välisiin matkoihin sekä useamman oppilashuoltoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön. (*hva laskee matkat kuuluvaksi työaikaan)
- Oppilaiden kannalta olisi helpompi ja nopeampi saada oppilashuollon palveluita, jos asiakas ja palvelu olisivat samassa toimipisteessä.
- Tutkimusten mukaan koulujen koolla ei juurikaan ole vaikutusta oppimiseen, mutta toimintakulttuurilla on. Myöskään kouluverkon muutoksella ei ole todettu merkittävää vaikutusta oppilaiden kouluhyvinvointiin. Koulun kokoa, fyysisiä rakenteita tai sijaintia tärkeämpiä tekijöitä kouluhyvinvoinnin muodostumisessa ovat luokkayhteisö, opettajat ja muut tekijät, joihin kouluverkkomuutoksella ei ole yhtä suoraa vaikutusta.

Palveluverkkoesitys:

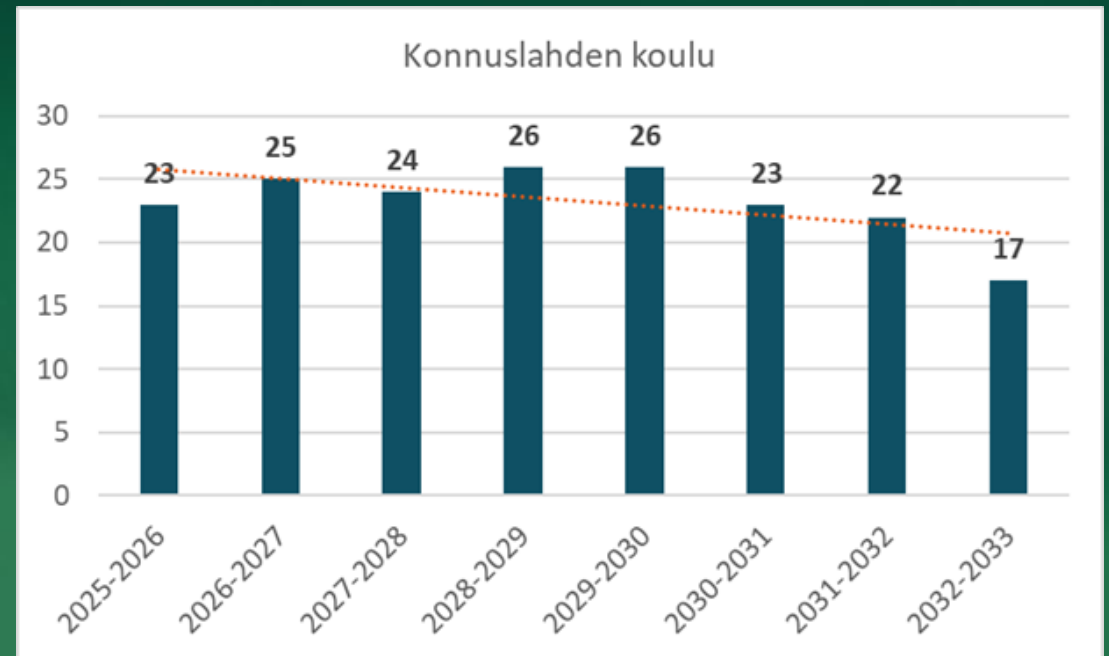
1. Perusopetuksen 1-6-luokkien koulun tulee olla vähintään kolmeopettajainen. Koulu lakkautetaan, kun 1-6-luokkien oppilasmäärä alittaa kolmena lukuvuotena peräkkäin 36 oppilaan rajan.
2. Konnuslahden koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen.
3. Varhaiskasvatuksen päiväkoti lakkautetaan, kun lapsimäärä alittaa kolmena toimintakautena peräkkäin yhden laskennallisen päiväkotiryhmän 21 lapsen eli **pienessä päiväkodissa alle ja yli 3-vuotiaiden yhteisryhmässä keskimäärin 15 lapsen rajan.**
4. Kurjalan koulun toimintaa jatketaan vähintään viiden lukuvuoden ajan nykyisissä oppimisympäristöissä, varmistaen terveysturvalliset olosuhteet toiminnalle.
5. Palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan ja tarvittaessa tarkistetaan ajantasaisten lapsi- ja oppilasmääräennusteiden sekä kunnan talouden painelukujen pohjalta kolmen vuoden välein. *Mikäli kuntatalouden tilanteessa tai olosuhteissa tapahtuu äkillisiä, ennakoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.*

1. Perusopetuksen koulu lakkautetaan, kun oppilasmäärä alittaa kahtena lukuvuotena peräkkäin **36 oppilaan** rajan.

- Pedagogisesti ja taloudellisesti tarkasteltuna yleisopetuksen koulun tulisi olla vähintään 3-opettajainen
- Perusopetusryhmän (luokan) laskennallisena kokona on yleisesti pidetty 20 oppilasta (mm. tutkimukset, palveluverkkolaskelmat, OAJ:n kanta)
- Hyvin pienissä yksiköissä vertaisryhmät voivat jäädä suppeiksi, useiden vuosiluokkien yhdistäminen samoihin opetusryhmiin vaikeuttaa opetuksen järjestämistä ja oppimisen tuen mahdollisuudet voivat olla rajallisemmat.

2. Konnuslahden koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen.

- Lukuvuonna 2025-2026 Konnuslahden koulussa on 23 oppilasta. Oppilasennusteen mukaan oppilasmäärä laskee edelleen.
- Aiemmin kolmeopettajainen Konnuslahden koulu on jo lukuvuoden 2025-2026 toiminut kaksiopettajaisena. Koulussa on toiminut yksi koulunkäynninohjaaja.
- Kahden opettajan koulu on riskialtis niin henkilöstömäärän kuin mahdollisen kuormittavuuden näkökulmasta.
- Konnuslahden koulun oppilaiden lähikouluksi on väistöratkaisuna lukuvuodeksi 2026-2027 osoitettu Kurjalan tai Leppäkertun koulut.

3. Varhaiskasvatuksen päiväkoti lakkautetaan, kun lapsimäärä alittaa kolmena toimintakautena peräkkäin yhden laskennallisen päiväkotiryhmän 21 lapsen eli pienessä päiväkodissa alle ja yli 3-vuotiaiden yhteisryhmässä keskimäärin 15 lapsen rajan.

Väestöennusteen mukaisesti Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen palvelutarve vähenee vuoteen 2030 mennessä ainakin kolmella laskennallisella ryhmällä.

Yhden ryhmän päiväkodin toiminta edellyttää laskennallisesti n. 15 lapsen lukumäärää (ryhmässä alle ja yli 3-vuotiaita).

Lapsipaikkojen kokonaismäärän varmistaminen huomioidaan.

3. Edelliseen selvitystä varhaiskasvatuksesta:

- Laskennallisesti yksi päiväkotiryhmä on **21 lasta**
 - Alle 3-vuotiaiden ryhmä esim. Kirkonkylän päiväkodissa on 12 lasta, koska laskennallisesti $12 \times 1,75 = 21$
 - Yli 3-vuotiaissa laskennallinen luku on 1 ja näin ollen ryhmäkoko on 21 lasta.
- **Pienissä yksiköissä** samassa ryhmässä on sekä alle 3-vuotiaita että yli 3-vuotiaita, mikä vaikuttaa laskennalliseen ryhmäkokoon:
 - Esim. Sorsakosken tai Timolan päiväkoti:
 - alle 3-vuotiaita olisi 7 lasta; laskennallisesti $7 \times 1,75 = 12,25$
 - tällöin yli 3-vuotiaita lapsia mahtuisi 8,75 lasta --> eli näin ollen lapsia olisi yhteensä $7+8$ eli yhteensä **15 lasta**

4. Kurjalan koulun toimintaa jatketaan vähintään viiden lukuvuoden ajan nykyisissä oppimisympäristöissä, varmistaen terveysturvalliset olosuhteet toiminnalle.

Kurjalan koulun kustannusarvio tiivistyskorjauksella on n. 300.000,00 € (alv0%). Tällä odotetaan saatavan viiden vuoden lisääika rakennuksen käytölle.

Kolmen vuoden tarkastelujaksolla voidaan seurata oppilasmäärän ja talouden kehitystä ja täsmentää mahdollista Soisalon koulun tarvetta tulevaisuudessa.

5. Palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan ja tarvittaessa tarkistetaan ajantasaisten lapsi- ja oppilasmääräennusteiden sekä kunnan talouden painelukujen pohjalta kolmen vuoden välein.

Mikäli kuntatalouden tilanteessa tai olosuhteissa tapahtuu äkillisiä, ennakkoimattomia muutoksia, voidaan palveluverkkotarkastelu avata suunnitelmasta poiketen välittömästi.

Vaikutusten arviointia

Kuulemisia

- FCG:n kysely yrityksille 2026
- Soisalon koulu-hankesuunnitelmaan liittyvät lasten, vanhempien ja kuntalaisten kuulemiset 2021
- Oppilas- ja huoltajakyselyt 2024 ja 2026
- Kysely opetushenkilöstölle 2026
- Osallisuuspäivä koko kunnan esi- ja alakoululaisille 2026

Lausuntoja ja vetoomuksia

- OAJ Leppävirran paikallisyhdistyksen lausunto Leppävirran kunnan kouluverkon kehittämiseen 9.4.2025
- Kuntalaisvetoomus, Kyläneuvosto 16.3.2026
- Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajien vetoomus 16.3.2026
- Kuntalaiskannanotto 4.1.2026

Vaikutusten arviointia

- Kyselyvastauksissa ja vetoomuksissa painotetaan lähikoulujen ja pienten yksiköiden merkitystä lasten hyvinvoinnille, alueen elinvoimalle ja yhteisöllisyydelle. Koulujen lakkauttamista ja keskittämistä suurempaan yksikköön vastustetaan. Erityisesti maaseudulla palveluiden säilyttäminen nähdään tärkeänä koko alueen tulevaisuuden kannalta. Keskittämisen arvellaan lisäävän koulumatkojen pituutta, vähentävän lasten liikuntaa ja heikentävän yhteisöllisyyttä.
- Maaseudun koulujen ja päiväkotien säilyttämistä pidetään tärkeänä alueen elinvoiman ja huoltovarmuuden kannalta.
- Koulujen tai päiväkotien lakkauttamisen pelätään johtavan muuttotappioon, asuntojen arvon laskuun ja palveluiden katoamiseen.
- Suuret yksiköt nähdään levottomina, ja niissä oletetaan olevan enemmän kiusaamista ja vähemmän yksilöllistä tukea.
- Pienissä kouluissa opettajat tuntevat oppilaat paremmin ja voivat puuttua ongelmiin ajoissa.
- Joidenkin vastausten ja kannanottojen kritiikki kohdistuu valmisteluun ja konsulttiselvityksiin, ja epäillään valmistelun perustuvan pelkkiin säästöihin ja jopa virheelliseen tietoon.
- Osa kokee, että asukkaiden ja lasten mielipiteitä ei ole kuultu riittävästi.

Vaikutusten arviointia

- Koulumatkat
 - Joissakin vastauksissa ja kannanotoissa nousee esille koulumatkojen piteneminen ja lasten liikkuvuuden väheneminen.
 - Käytännössä kyläkoulujen oppilaista on kuljetuksen piirissä jo nyt, valtaosa oppilaista joko matkan tai tien vaarallisuuden perusteella.
 - Riippumatta lähikoulun sijainnista koulumatkojen suunnittelussa huomioidaan perusopetuslain määräys alle 13 vuotiaiden osalta alle 2,5 tunnin päivittäisestä matka-ajasta odotuksineen ja pyritään pysymään 2 tunnissa.
 - Myös oppilaiden omaehtoiseen liikkumiseen koulumatkoilla kannustetaan perusopetuslain velvoitteen mukaisesti.

Vaikutusten arviointia

- Pieni yksikkö vs. Suuri yksikkö; Yhdysluokka vs. Ikätasoinen opetusryhmä
 - Pienessä opetusyksikössä ja suuremmassa opetusyksikössä on molemmissa omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Myös yhdysluokkaopetuksen ja ikätasoinen opetusryhmän pedagogiikassa on omat hyvät ja huonot puolensa.
 - Vertailtaessa isoja ja pieniä yksiköitä, tulee huomioida, että iso koulu ei ole sama asia kuin iso luokka tai iso opetusryhmä. Isossa koulussa voi olla yhtä lailla pieniä luokkia ja opetusryhmät voivat olla jopa pienempiä kuin pienessä koulussa.
 - Oppilaiden siirtoa suurempaan yksikköön tehdään, jotta opetuksen laatu ja oppilaan muu tuki on mahdollista tarjota oppilaan tarvitsemalla ja lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Näin pyritään varmistamaan, että oppilaiden sivistykselliset perusoikeudet toteutuvat samalla tavalla koko kunnan alueella ja yhtäläisesti kaikille oppilaille.
 - Opetuksen järjestäjä ei voi huolehtia opetussuunnitelman mukaisten velvoitteiden toteutumisesta tilanteessa, jossa yksi opettaja opettaa usean eri vuosiluokkatason opetussuunnitelmaa yhtä aikaa. Tämä ei olisi lapsen edun mukainen ratkaisu.
 - Suurempiin yksiköihin on helpompi järjestää oppilaiden tarvitsema tuki. Oppimisen tuen lainsäädäntömuutos asettaa opetuksen järjestäjälle tähän entistä suurempia vaatimuksia.

Leppävirta

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

- Leppävirran kunta on Unicef-lapsiystävällinen kunta ja yksi lapsiystävällisen kunnan toimenpiteistä on lapsivaikutusten arviointi. Vaikutusten arviointia tulee tarkastella eri näkökulmista kulloisenkin päätöksen tarpeen mukaisesti.
- Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, painottaen lapsen edun ensisijaisuutta, oikeutta osallistua ja vaikuttaa.
- Lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan erilaisten lapsiin kohdistuvien päätösten ja toimenpiteiden vaikutusten ennakointia ja seuranta. Arvioinnin avulla tehdään näkyväksi päätösehdotuksen hyödyt ja haitat lapsille, jolloin ehdotuksia voidaan muokata ja mahdollisten haittojen lieventämiseen voidaan varautua.
- Prosessi auttaa kohdentamaan niukat resurssit oikeudenmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja johdonmukaisuutta. Olennainen osa LAVA-prosessia on lasten ja nuorten omien näkemysten ja kokemusten selvittäminen ja huomioiminen, sillä vaikutusten arviointia ei voi tehdä ilman heidän asiantuntemustaan.

Lapsivaikutusten arviointi

- Palveluverkon uudistaminen on prosessi, jossa punnitaan vastakkain paikallista saavutettavuutta, opetuksen laatua ja kunnan kokonaistaloudellista kestävyyttä.
- Kun lapsimäärät vähenevät, muutoksella on heijastusvaikutuksia sekä yksittäisiin kyliin että kunnan muihin asunalueisiin. Vaikka yksittäisen toimipisteen lakkauttaminen on paikallisesti haastava muutos, sen tavoitteena on luoda kestävämpi ja vetovoimaisempi palvelukokonaisuus, joka pystyy vastaamaan lapsiperheiden tarpeisiin myös vähenevän väestön oloissa.
- Palveluverkkomuutos kohdistuu pääosin lasten ja nuorten palveluihin, joten lapsi vaikutusten näkökulma on ollut ensisijainen ja se on yleisemmän lapsivaikutusarvioinnin lisäksi tehty keskeisimpien muutoskohteiden osalta kohdekohtaisesti.
- Palveluverkko on pyritty pitämään niin laajana kuin mahdollista määriteltyjen reunaehtojen puitteissa. Keskeistä on ollut mahdollisimman tasavertainen laadukkaiden palvelujen tarjoaminen kaikille. Laaja maantieteellinen alue ja väestön epätasainen jakautuminen alueille ei kuitenkaan voi olla jatkossakaan näkymättä palvelujen alueellisessa sijainnissa.
- Esityksessä on tunnistettu kuntalaisten ja erityisesti lasten näkökulmasta tapahtuvia muutoksia. Esimerkiksi lasten koulumatkoja on tarkasteltu valmisteluvaiheessa myös yksilötasolla. Palveluverkkoesitys olisi ollut mahdollista muodostaa taloudellisesti vaikuttavammaksi, mutta esityksessä otetaan huomioon paikallisen elinvoiman ja kuntalaisten arjen sujuvuuden näkökulmasta kattavampi palveluverkko.
- Palveluverkkomuutokset eivät johda henkilöstövaikutuksiin esimerkiksi irtisanomisten tai osa-aikaistamisten muodossa. Henkilöstön määrä mukautuu lapsimäärän vähenemiseen mahdollisimman suurelta osin eläköitymisten ja määräaikaisen henkilöstön vähenemisen myötä. Työyksiköiden määrä vähentyessä työskentelypaikan sijainti voi muuttua.

Lapsivaikutusten arviointi

- Lapsivaikutusten arviointia on toteutettu valmistelun eri vaiheissa:
 - Talouden tasapainotus 2020-2022 (kv: 18.11.2019 §47)
 - Hankesuunnitelmia kouluratkaisuista
 - Kuntalaiskysely- Soisalon koulun suunnittelu (kv: 25.1.2021, § 3)
 - Henkilöstökysely (kv: 25.1.2021, § 3)
 - Leppävirran koulukiinteistöjen tilanne
 - Lasten kuuleminen 22.1.2024: Konnuslahden koulu
 - Lasten kuuleminen 22.1.2024: Kurjalan koulu
 - Konnuslahden koulun lapsille ja huoltajille omat kyselyt ja niistä yhteenvedot kevät 2024
 - Konnuslahden koulun lapsille ja huoltajille omat kyselyt ja niistä yhteenvedot kevät 2024
 - Helmipolku 2026 -osallisuuspäivä kaikille kunnan 6-12-vuotiaille lapsille.
Ryhmätyöskentely/työpaja: lasten ajatuksia eri koulumuodoista
 - Kiinteistöselvitys 2025
 - Leppävirran kunnan palveluverkkoselvitys 24.4.2026

Lasten ajatuksia pienestä koulusta Helmipolku 2026

Leppävirta

Lasten vastauksia pienen koulun eduista ja haasteista:

- Rauhallinen, turvallinen ja välitön ilmapiiri
- Kaikki tuntevat toisensa → vähemmän kiusaamista
- Enemmän tilaa, vähemmän ruuhkaa
- Pienet ryhmät → parempi keskittyminen ja yksilöllinen opetus
- Eri-ikäisten yhteistyö ja toistensa auttaminen
- Nopeampi avunsaanti ja lisää aikaa opettajalta
- Kavereita voi olla vähän → riskinä yksinäisyys
- Vähemmän opettajia ja tukipalveluita
- Yhdysluokkaopetus koetaan osin haastavana
- Pienemmät tilat, vähemmän välineitä ja toimintaa
- Opettajan aika voi kuormittua liikaa
- Pienessä yhteisössä ystävyyssuhteet voivat olla rajoittuneita

Oppilaat näkevät pienen koulun turvallisena, rauhallisena ja yhteisöllisenä ympäristönä, jossa oppimisen ja arjen sujuvuuden koetaan usein paranevan. Samalla he tunnistavat pienen koulun resurssi- ja sosiaaliset haasteet, erityisesti yhdysluokkaopetukseen ja kavereiden vähyyteen liittyen.

Lasten ajatuksia keskikokoisesta koulusta

Helmipolku 2026

Leppävirta

Lasten vastauksia keskikokoisen koulun eduista ja haasteista:

- Tasapaino koon ja yhteisöllisyyden välillä: tuttu opettaja ja oppilaat, silti enemmän kavereita kuin pienessä koulussa.
- Työrauha ja oppimisen selkeys: oma opettaja ja ikäryhmä → helpompi keskittyä ja edetä oman tason mukaan.
- Sujuva arki: vähemmän ruuhkaa ja jonotusta, sopivat luokkakoot, hyvät liikunta- ja pihamahdollisuudet, kerhotoiminta helpompi järjestää.
- Kontaktien rajautuminen: vähemmän mahdollisuuksia eri-ikäisten kanssa toimimiseen; osa kokee tämän tylsänä.
- Tuki ja resurssit: avun saanti voi vaikeutua, jos aikuisia ei ole riittävästi; ei välttämättä erikoistumista aineisiin.
- Tilahaasteet: pihan riittävyys, aitaus ja mahdollinen ahtaus, jos oppilasmäärä kasvaa; sijainti ja koulumatkat voivat kuormittaa.

Oppilaat näkevät keskikokoisen koulun “sopivan kokoisena”; se yhdistää tutun, rauhallisen arjen ja selkeän ikäryhmäkohtaisen opetuksen ilman suuren koulun ruuhkia. Samalla oppilaat toivovat, ettei yhteistyö eri-ikäisten kanssa katoaisi, ja nostavat esiin tiloihin ja avun saantiin liittyviä riskejä, jos oppilasmäärä kasvaa tai aikuisresurssit eivät riitä.

Lasten ajatuksia isosta koulusta

Helmipolku 2026

Leppävirta

Lasten vastauksia ison koulun eduista ja haasteista:

- Paljon kavereita ja suuri todennäköisyys löytää omia ystäviä.
- Laajat tilat ja piha, paljon välineitä ja monipuolisia aktiviteetteja.
- Enemmän opettajia, tukihenkilöstöä ja erityisopetusta → enemmän erikoistumista ja tukea.
- Monipuolisempi toiminta: kerhoja, tapahtumia, oppilaskunnan toimintaa.
- Hyvä valmistautuminen yläkouluun ison yhteisön vuoksi.
- Melu, tungos ja ruuhkat heikentävät arjen sujuvuutta ja työrauhaa.
- Apua voi olla vaikeampi saada, jos oppilaita on paljon ja aikaa vähän.
- Kiusaamista ei ehkä aina huomata suuren oppilasmäärän vuoksi.
- Sosiaalinen kuormitus: ihmispaljous ja meteli voivat ahdistaa.
- Tilat: eksyminen, jonotukset, tilojen riittämättömyys.
- Vähemmän luonnonläheisyyttä ja leikkipaikkoja kuin pienemmissä kouluissa.

Oppilaiden vastauksissa iso koulu näyttäytyy mahdollisuuksia tarjoavana, sosiaalisesti rikkaana ja toiminnallisesti monipuolisena ympäristönä, jossa on runsaasti kavereita, tiloja ja aikuisia. Samalla oppilaat nostavat esiin haasteita, kuten melun, ruuhkan, kiusaamisen riskit, avunsaannin vaikeuden ja ahdistuksen suuren ihmisjoukon keskellä. Iso koulu koetaan sekä innostavaksi että kuormittavaksi.

Oppilashuollon näkökulmaa

- Keskeisin vaikutus kouluverkon supistumisella on opiskeluhuollon työntekijöiden työyksiköiden määrään.
- Eri yksiköiden välillä kulkeminen vie työaikaa ja asettaa haasteita työn suunnittelulle.
- Monessa työyhteisössä toimiminen hankaloittaa erityisesti yhteisöllisen työn toteuttamista.
- Kiertävät työntekijät käyvät pienissä kouluissa harvemmin, ja usein yhteiskäytössä olevien tilojen vuoksi eri päivinä.
- Moniammatillisen tiimityön tekeminen ja yhteisölliseen työhön osallistuminen on helpompaa, kun eri toimijat ovat samassa yksikössä säännöllisemmin.
- Opiskeluhuollon palveluiden keskittäminen mahdollistaa myös oppilaiden yksilöllisen tuen järjestämisen tehokkaammin. Kun henkilöstö on koululla useammin tavattavissa, on tapaamisten sopimisessa ja yhteistyössä enemmän joustoa.

Tausta-asiakirjoja

- Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu. FCG selvitys 31.3.2025 Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu
- Leppävirran kunnan Palveluverkkoselvitys, FCG 2026
- Kiinteistöstrategialuonnos, FCG 2026
- LAVA-palveluverkko, Lapsivaikutusten arviointikooste
- Yritysvaikutusten arviointikyselyn yhteenveto, FCG 2026
- Leppävirran kunnan talouden kantokykylaskelmia, Finwise
- Luonnos kiinteistöstrategiavalmistelusta
- OAJ:n paikallisyhdistyksen lausunto
- Leppävirran Kyläneuvoston vetoamus
- Leppävirran maa- ja metsätaloustuottajat ry:n vetoamus
- Julkaisut, tutkimukset ja lainsäädäntö (luettelo liiteaineistossa)

Tausta-asiakirjoja

- Helmipolku-osallisuuspäivä 2026 kaikille 6-12-vuotiaille lapsille.
- Palveluverkko työryhmä ajalla 24.2.-20.4.2026 (4 kokousta)
- Huoltajakysely (Palveluverkko) 2026
- Koonti henkilöstön kannanotoista (Palveluverkko) 2026
- Yritysvaikutusten arviointiraportti (Palveluverkko) 2026
- Talouden tasapainotus 2020-2022 (kv: 18.11.2019 §47)
- Soisalon koulu-hankesuunnitelmahan liittävät lasten, vanhempien ja kuntalaisten kuulemiset 2021
- Henkilöstökysely (kv: 25.1.2021, § 3)
- Hankesuunnitelma Soisalon kouluratkaisusta 15.9.2021
- Hankesuunnitelma Soisalon kouluratkaisusta 3.11.2021
- Lasten kuuleminen 22.1.2024: Konnuslahden koulu
- Lasten kuuleminen 22.1.2024: Kurjalan koulu
- Konnuslahden koulun lapsille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Konnuslahden koulun huoltajille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Kurjalan koulun lapsille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Kurjalan koulun huoltajille kysely, yhteenveto kevät 2024

Leppävirran kunnan palveluverkkoselvitys

Tarkennettu 4.5.2026

Nykyinen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko

Varhaiskasvatuksen yksiköt, ryhmät ja lapsimäärät syksyllä 2025

Varhaiskasvatusyksikkö: Kunnallinen päiväkot	Ryhmiä yht.	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6- vuotiaita	Lapsia yhteensä	Joilla erityistarpeita	Esioppilaita
Kirkonkylän päiväkot	8	30	93		123	3	
Leppäkertun esiopetus	3		13	39	52	2	52
Päiväkot Viitosvinttiöt	4	18	34	5	57	1	10
Sorsakosken päiväkot	2	7	17		24	2	
Timolan päiväkot	2	6	18	2	26	2	3
Varahenkilöitä							
YHTEENSÄ	19	61	175	46	282	10	65
Varhaiskasvatusyksikkö: Perhepäivähoito	Hoitajien lukumäärä	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6- vuotiaita	Lapsia yhteensä	Lapsia, joilla erityistarpeita	Esioppilaita
Kunnallinen perhepäivähoito	7	10	11	2	23	1	2
Yksityinen perhepäivähoito (palveluraha)	3	3	4		7		
YHTEENSÄ	7	10	11	2	30	1	2
Muu järjestäjä (palvelusetelipäiväkot)		0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6- vuotiaita	Lapsia yhteensä	Lapsia, joilla erityistarpeita	Esioppilaita
Varkaus: Pilke ja Touhula		2	9		11		
Kuopio			1		1		
Varkauden kaupungin päiväkodissa			2	2	4		
YHTEENSÄ		2	12	2	16		
Kaikki yhteensä		73	198	50	328	11	67

Varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset keväällä 2026

Tammikuun 2026 tilanne				
Ikä	Kunnallinen päiväkotihoido	Kunnallinen perhepäivähoito	Yksityinen perhepäivähoito	Kaikki yhteensä
0-2-vuotiaat	54	10	3	67
3-5-vuotiaat	173	14	7	194
6-vuotiaat	67	2		69
7 vuotta täyttäneet	5			5
Yhteensä	299	26	10	335
Joista tuen tarpeeseen lapsia	20	1		21
Maaliskuun 2026 tilanne				
Ikä	Kunnallinen päiväkotihoido	Kunnallinen perhepäivähoito	Yksityinen perhepäivähoito	Kaikki yhteensä
0-2-vuotiaat	59	10	3	72
3-5-vuotiaat	168	14	7	189
6-vuotiaat	68	2		70
7-vuotta täyttäneet	17			17
Yhteensä	312	26	10	348
Joista tuen tarpeeseen lapsia	23	1		24

Esi- ja perusopetuksen oppilaat lukuvuonna 2025-2026

Koulu	esi	1	2	3	4	5	6	1-6	esi-6	7	8	9	7-9	1-9	esi-9
Konnuslahden koulu		1	4	5	1	6	6	23	23				0	23	23
Kurjalan koulu	5	4	8	2	7	3	5	29	34				0	29	34
Oravikosken koulu		19	16	10	12	8	8	73	73				0	73	73
Timolan koulu	3	4	10	2	9	2	14	41	44				0	41	44
Leppäkertun koulu		52	36	42	53	45	50	278	278				0	278	278
Leppäkertun koulu e-luokat	0	3	5	4	4	5	8	29	29	2	1	1	4	33	33
Kivelä								0	0	77	81	103	261	261	261
Kivelä e-luokat								0	0	4	6	7	17	17	17
Yhteensä	8	83	79	65	86	69	91	473	481	83	88	111	282	755	763

Esiopetus	
Leppäkertun esiopetus	52
Päiväkoti Viitosvintiöt esiopetus	10

Oppilaskohtaisen tuen oppilaita 60.
 Vuosiluokilla 1-6: 33 ja
 vuosiluokilla 7-9: 27.

Esi- ja perusopetuksen kuljetusoppilaat

Koulu	Oppilaita yhteensä	Joista kuljetusoppilaita	Kuljetusoppilaiden osuus
Konnuslahden koulu	23	19	83 %
Kurjalan koulu	29	25	86 %
Leppäkertun koulu	311	98	32 %
Oravikosken koulu	73	50	68 %
Timolan koulu	41	22	54 %
Kivelän koulu	277	156	56 %
Leppävirran lukio	88	28	32 %
Leppäkertun esiopetus	52	15	29 %
Viitosvintiöt esiopetus	10	3	30 %
Kurjalan esiopetus	5	5	100 %
Timola esiopetus	3	1	33 %
Yhteensä	912	422	46 %

Konnuslahden ja Kurjalan oppilaista huomattava osa on kuljetusoppilaita:

- Konnuslahden oppilasta 19/23, (83 %)
- Kurjalan oppilaista 25/29, (86 %)

Vieraskuntalaiset oppilaat

Koulu	Oppilaita yhteensä	Oppilaan kotikunta muu	Oman kunnan oppilaiden osuus koulun kokonaisoppilasmäärästä (%)
Konnuslahden koulu	23	0	0,0
Kurjalan koulu	29	0	0,0
Oravikosken koulu	73	3	4,1 %
Timolan koulu	41	0	0,0
Leppäkertun koulu	278	5	1,8 %
Leppäkertun koulu e-luokat	33	4	12,1 %
Kivelä	261	4	1,5 %
Kivelä e-luokat	17	3	17,6 %
Yhteensä	755	19	2,5 %

Oppilaat, joiden kotikunta on muu kuin Leppävirta, on vähän.

Henkilöstömäärän tarkastelua

Koulun nimi	Oppilasmäärä	Opettajia yleis- opetuksessa	Avustajia	Oppilaskohtaisen tuen oppilaat	Opettajia pienryhmissä/ erityisluokat	Avustajia	Esi- oppilaita	Oppilaita / opettaja	Oppilaita / Opettajat + avustajat
Konnuslahden koulu	23	2,1	0,5	0				11,0	8,8
Kurjalan koulu	29	3,2	1,5	0			5	10,6	7,2
Leppäkertun koulu	311	18,6	4,8	33	4	4,7		13,8	9,7
Oravikosken koulu	73	6,4	2,8	1				11,4	7,9
Timolan koulu	41	3,7	1,3	3			3	11,9	8,8
Kivelän koulu	278	23,7	3,6	23	2	2		10,8	8,9
Yhteensä	755	57,7	14,5	60	6	6,68	73	13,0	9,75

Väestökehitys

Lasten ja nuorten määrän tilastot ja ennusteet

Leppävirran syntyneet lähikoulualueittain vuosina 2019-2025

Alue	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	YHTEENSÄ	Osuus %
Kirkonkylä	42	44	40	46	35	30	31	268	62 %
Konnuslahti*	8	5	3	5	1	0	3	25	6 %
Kurjala*	5	4	6	5	5	5	3	33	8 %
Oravikoski	10	15	11	10	9	10	9	74	17 %
Timola	4	5	6	6	5	5	4	35	8 %
	69	73	66	72	55	50	50	435	100 %

Vuosina 2019-2025 Leppävirran syntyneistä 14 % asuu Konnuslahden ja Kurjalan koulun lähikoulualueilla.

0-6-vuotiaiden toteuma vuodesta 2020 vuoteen 2025 (Tilastokeskus 2026)

Vuodesta 2020 vuoteen 2025

- 0-2-vuotiaiden määrä laskenut **-41**
- 3-5-vuotiaiden määrä laskenut **-1**
- 6-vuotiden määrä noussut **+5**
- 0-6-vuotiaiden määrä laskenut **-37**

Leppävirta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2020- 2025
0-2-vuotiaat	199	197	206	194	179	158	-41
Määrällinen muutos vuodessa		-2	9	-12	-15	-21	-41
3-5-vuotiaat	218	211	226	220	211	217	-1
Määrällinen muutos vuodessa		-7	15	-6	-9	6	-1
6-vuotiaat	68	85	61	76	85	73	5
Määrällinen muutos vuodessa		17	-24	15	9	-12	5
0-6-vuotiaat yhteensä	485	493	493	490	475	448	-37
Määrällinen muutos vuodessa		8	0	-3	-15	-27	-37

7-15 ja 16-18-vuotiaiden toteuma vuodesta 2020 vuoteen 2025 (Tilastokeskus 2026)

Leppävirta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2020- 2025
7-12-vuotiaat	581	539	526	475	472	470	-111
Määrällinen muutos vuodessa		-42	-13	-51	-3	-2	-111
13-15-vuotiaat	286	288	288	305	293	289	3
Määrällinen muutos vuodessa		2	0	17	-12	-4	3
7-15-vuotiaat yhteensä	867	827	814	780	765	759	-108
Määrällinen muutos vuodessa		-40	-13	-34	-15	-6	-108
16-18-vuotiaat yhteensä	279	259	259	247	245	249	-30
Määrällinen muutos vuodessa		-20	0	-12	-2	4	-30

Vuodesta 2020 vuoteen 2025

- 7-12-vuotiaiden määrä laskenut **-111**
- 13-15-vuotiaiden määrä noussut +3
- 16-18-vuotiden määrä laskenut **-30**
- 7-18-vuotiaiden määrä laskenut **-138**

- Kunnan perusopetuksen palvelutarve on lasten määrän laskun myötä laskenut koko 2020-luvun alkuvuosien ajan.
- Oppilasmäärien ja palvelutarpeiden lasku on kohdistunut erittäin voimakkaasti 7-12-vuotiaiden ikäryhmään eli alakoululaisiin (vuosiluokkien 1-6 oppilaiden ikäluokkiin).

Vuoden 2025 toteuma ja ennusteet vuosille 2030, 2035 ja 2040 (Tilastokeskus 2026; FCG 2026)

Leppävirta	2025	2030	2035	2040	Muutos 2025–2030		Muutos 2025–2035		Muutos 2025–2040	
0-6-vuotiaat	448	378	380	382	-70	-15,6 %	-68	-15,2 %	-66	-14,7 %
0-2-vuotiaat	158	160	158	159	2	1,3 %	0	0,0 %	1	0,6 %
3-5-vuotiaat	217	165	166	166	-52	-24,0 %	-51	-23,5 %	-51	-23,5 %
6-vuotiaat	73	53	56	57	-20	-27,4 %	-17	-23,3 %	-16	-21,9 %
7-15-vuotiaat	759	670	562	522	-89	-11,7 %	-197	-26,0 %	-237	-31,2 %
7-12-vuotiaat	470	434	343	347	-36	-7,7 %	-127	-27,0 %	-123	-26,2 %
13-15-vuotiaat	289	236	219	175	-53	-18,3 %	-70	-24,2 %	-114	-39,4 %
16-18-vuotiaat	249	218	213	168	-31	-12,4 %	-36	-14,5 %	-81	-32,5 %
0-18-vuotiaat	1 456	1 266	1 155	1 072	-190	-13,0 %	-301	-20,7 %	-384	-26,4 %
Asukasluku	8 911	8 420	8 074	7 823	-491	-5,5 %	-837	-9,4 %	-1 088	-12,2 %
19-64-vuotiaat	4 379	3 981	3 785	3 770	-398	-9,1 %	-594	-13,6 %	-609	-13,9 %
Yli 64-vuotiaat	3 076	3 173	3 134	2 981	97	3,2 %	58	1,9 %	-95	-3,1 %

Vuosien 2020-2025 toteuma ja 2026-2035 ennustettu muutos

Leppävirta	2020	2025	Muutos 2020- 2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2025- 2030	2031	2032	2033	2034	2035	Muutos 2025- 2035
0-2-vuotiaat	199	158	-41	155	160	164	162	160	2	159	158	158	158	158	0
Määrällinen muutos		-21	-41	-3	5	4	-2	-2	2	-1	-1	0	0	0	0
3-5-vuotiaat	218	217	-1	203	184	161	160	165	-52	169	168	166	166	166	-51
Määrällinen muutos		6	-1	-14	-19	-23	-1	5	-52	4	-1	-2	0	0	-51
6-vuotiaat	68	73	5	74	70	75	59	53	-20	53	58	58	56	56	-17
Määrällinen muutos		-12	5	1	-4	5	-16	-6	-20	0	5	0	-2	0	-17
0-6-vuotiaat yhteensä	485	448	-37	432	414	400	381	378	-70	381	384	382	380	380	-68
Määrällinen muutos		-27	-37	-16	-18	-14	-19	-3	-70	3	3	-2	-2	0	-68

Alle kouluikäisten lasten määrä on laskenut vuodesta 2020 vuoteen 2025 37 lapsella.

Mikäli vuoden 2030 ennuste toteutunee ennusteen mukaisena on vuosikymmenessä lasten määrä vähentynyt noin sadalla lapsella.

Vuosien 2020-2025 toteuma ja 2026-2035 ennustettu muutos

Leppävirta	2020	2025	Muutos 2020- 2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2025- 2030	2031	2032	2033	2034	2035	Muutos 2025- 2035
7-12-vuotiaat	581	470	-111	457	464	447	456	434	-36	405	386	371	360	343	-127
Määrällinen muutos vuodessa		-2	-111	-13	7	-17	9	-22	-36	-29	-19	-15	-11	-17	-127
13-15-vuotiaat	286	289	3	265	244	243	223	236	-53	231	236	229	218	219	-70
Määrällinen muutos vuodessa		-4	3	-24	-21	-1	-20	13	-53	-5	5	-7	-11	1	-70
7-15-vuotiaat yhteensä	867	759	-108	722	708	690	679	670	-89	636	622	600	578	562	-197
Määrällinen muutos vuodessa		-6	-108	-37	-14	-18	-11	-9	-89	-34	-14	-22	-22	-16	-197

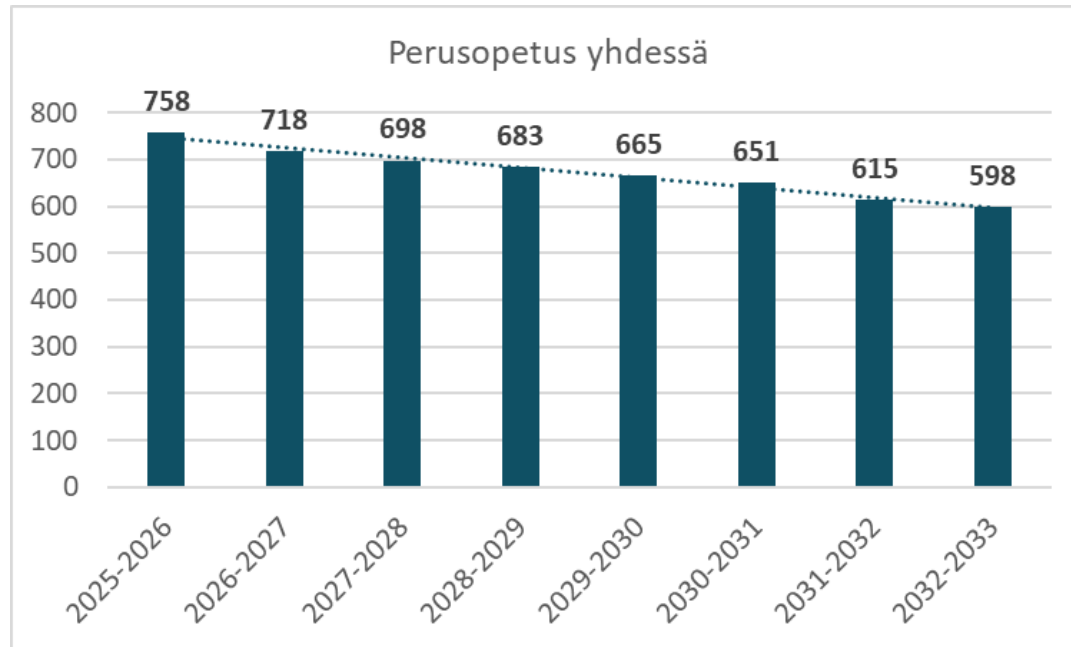
Kouluikäisten lasten määrä on laskenut vuodesta 2020 vuoteen 2025 108 lapsella.

Mikäli vuoden 2030 ennuste toteutunee ennusteen mukaisena on vuosikymmenessä lasten määrä vähentynyt noin 200 lapsella.

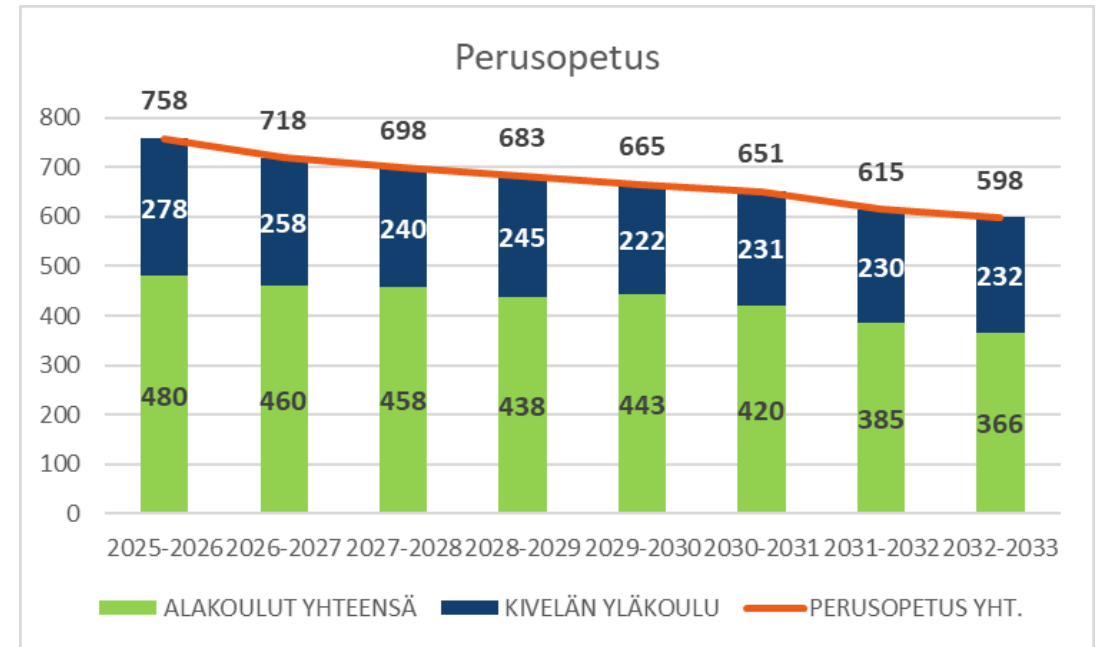
Koulujen oppilasmäärien ennusteet

Kunnan omilla lähtötiedoilla

Leppävirran kunnan perusopetuksen oppilasennuste

Perusopetus kaikki: -160

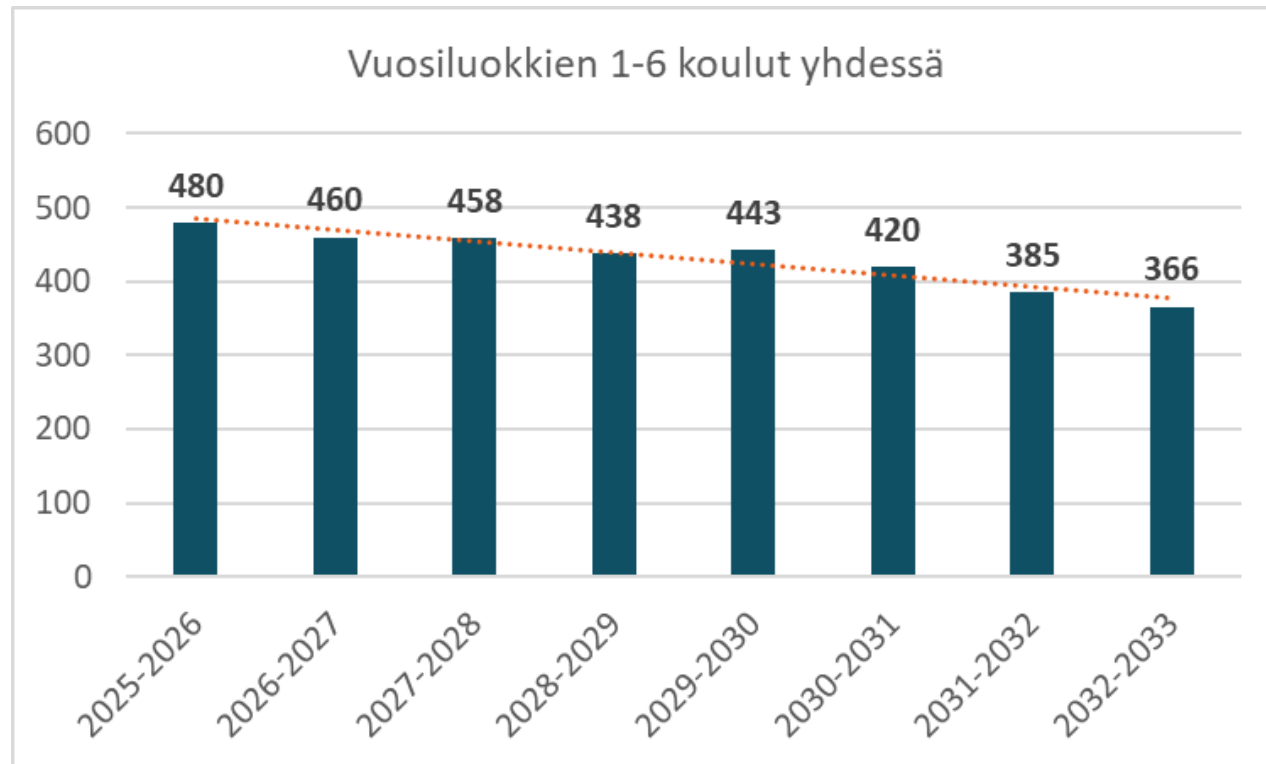

Alakoulut: -114
Yläkoulu: -46

Muutos tästä lukuvuodesta lukuvuoteen 2032-2033

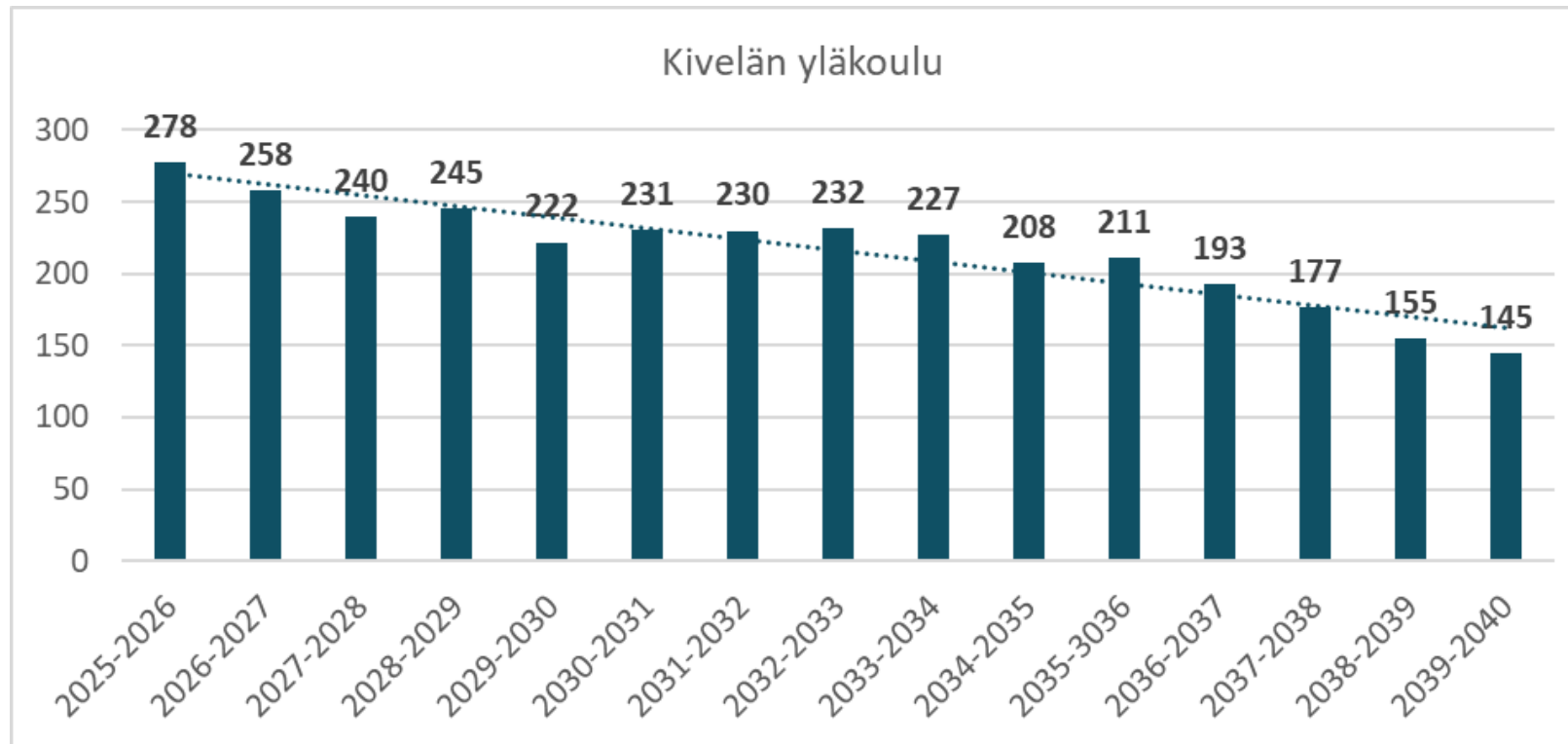
Koulut yhteensä	2025-2033	2025-2037	2025-2040
1.luokkalaiset	-35		
1-6 vuosiluokat	-114		
9.luokkalaiset	-32	-44	-60
7-9 vuosiluokat	-46	-85	-133
1-9 vuosiluokat	-160		

Alakoulujen (vuosiluokat 1-6) yhdessä

Vuosiluokkien 1-6
oppilasmäärän ennustetaan
laskevan 114 oppilaalla
seitsemän vuoden aikana.

Kivelän yläkoulun (vuosiluokat 7-9) ennuste

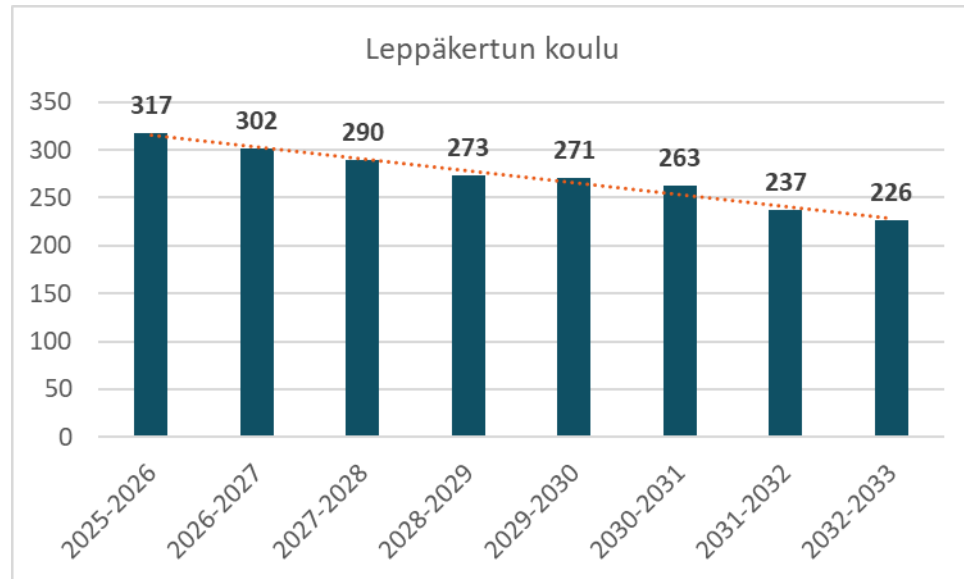
Vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän ennustetaan **laskevan 46** oppilaalla seitsemän vuoden aikana.

Kymmenen vuoden päästä yläkoululaisia ennustetaan olevan 85 vähemmän kuin nyt.

Muutos

ALAKOULUT YHTEENSÄ	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	Yhteensä
Yhteensä	480	460	458	438	443	420	385	366	
MUUTOS		-20	-2	-20	5	-23	-35	-19	-114
KIVELÄN YLÄKOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	
Yhteensä	278	258	240	245	222	231	230	232	
MUUTOS		-20	-18	5	-23	9	-1	2	-46
PERUSOPETUS YHT.	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	
Yhteensä	758	718	698	683	665	651	615	598	
MUUTOS		-40	-20	-15	-18	-14	-36	-17	-160

Leppäkertun koulu

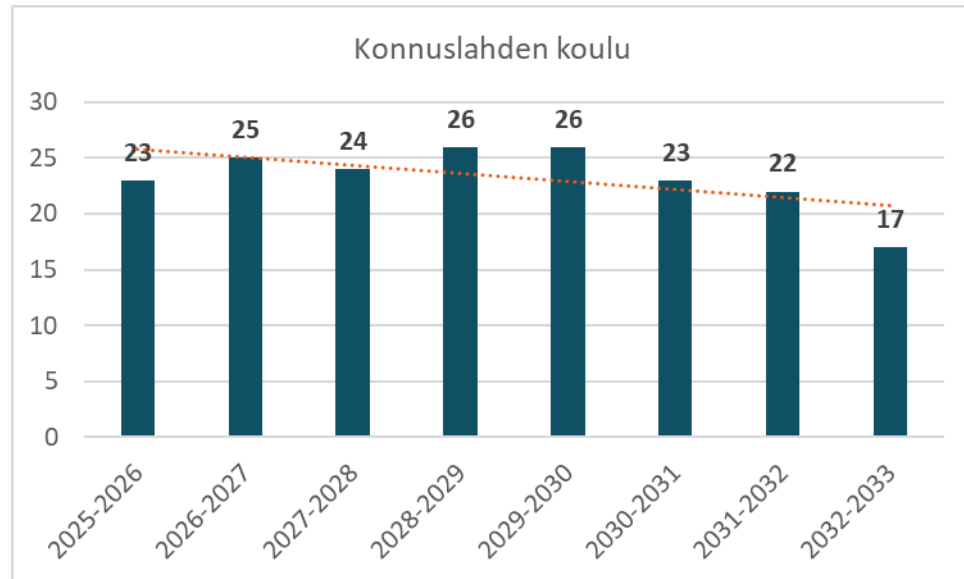

Muutos: -91

LEPPÄKERTUN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	56	42	44	40	46	35	30	31
2	43	56	42	44	40	46	35	30
3	48	43	56	42	44	40	46	35
4	57	48	43	56	42	44	40	46
5	50	57	48	43	56	42	44	40
6	58	50	57	48	43	56	42	44
er.7-9lk	5	6						
Yhteensä	317	302	290	273	271	263	237	226
Muutos edelliseen vuoteen		-15	-12	-17	-2	-8	-26	-11

Konnuslahden koulu

Ennuste ilman Konnuslahden oppilaiden siirtymistä Kurjalan ja Leppäkertun kouluihin.

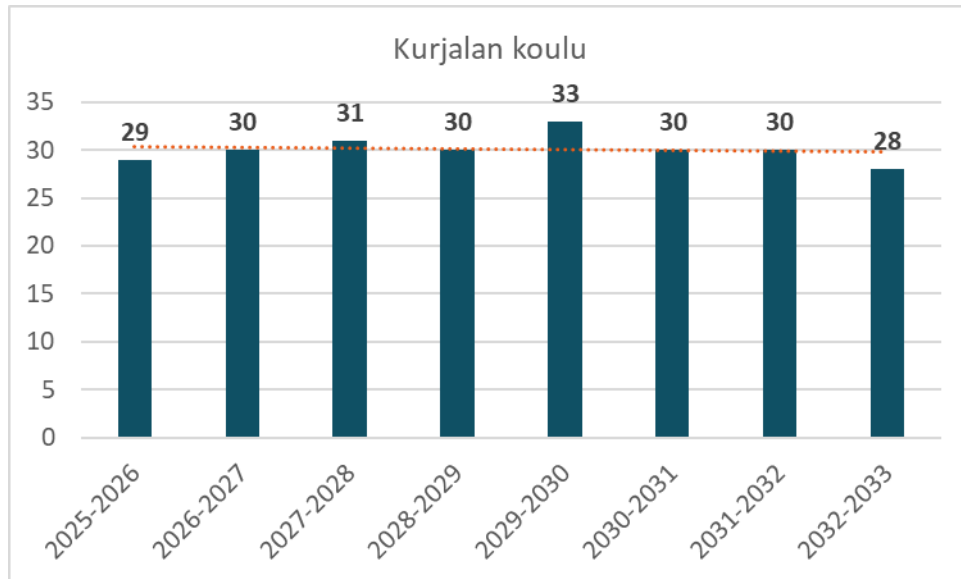

Muutos: -6

KONNUSLAHDEN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	1	8	5	3	5	1	0	3
2	4	1	8	5	3	5	1	0
3	5	4	1	8	5	3	5	1
4	1	5	4	1	8	5	3	5
5	6	1	5	4	1	8	5	3
6	6	6	1	5	4	1	8	5
Yhteensä	23	25	24	26	26	23	22	17
Muutos edelliseen vuoteen		2	-1	2	0	-3	-1	-5

Kurjalan koulu

Ennuste ilman Konnuslahden oppilaiden siirtymistä Kurjalan kouluun

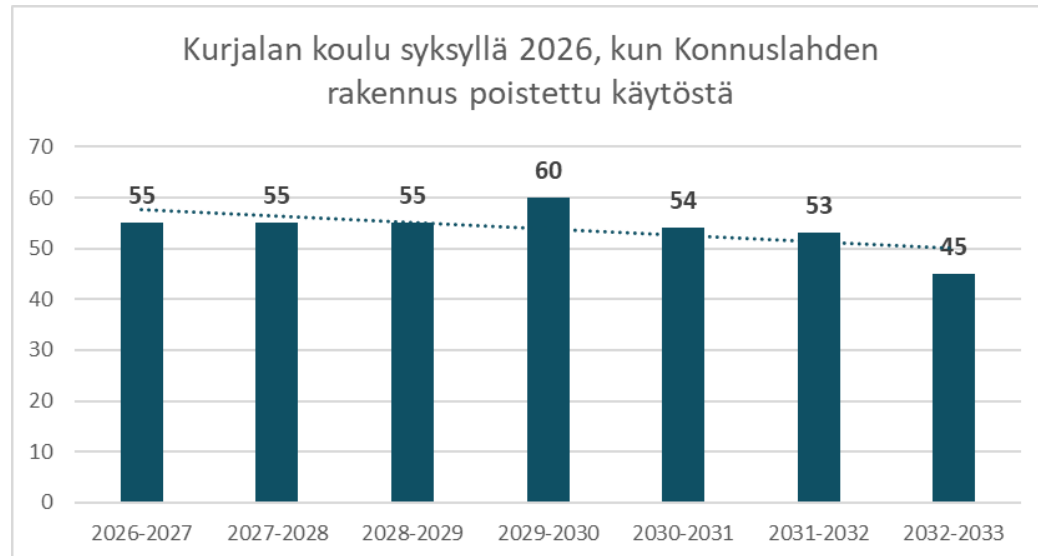

Muutos: -1

KURJALAN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	5	5	4	6	5	5	5	3
2	8	5	5	4	6	5	5	5
3	2	8	5	5	4	6	5	5
4	7	2	8	5	5	4	6	5
5	3	7	2	8	5	5	4	6
6	4	3	7	2	8	5	5	4
Yhteensä	29	30	31	30	33	30	30	28
Muutos edelliseen vuoteen		1	1	-1	3	-3	0	-2

Kurjalan koulu

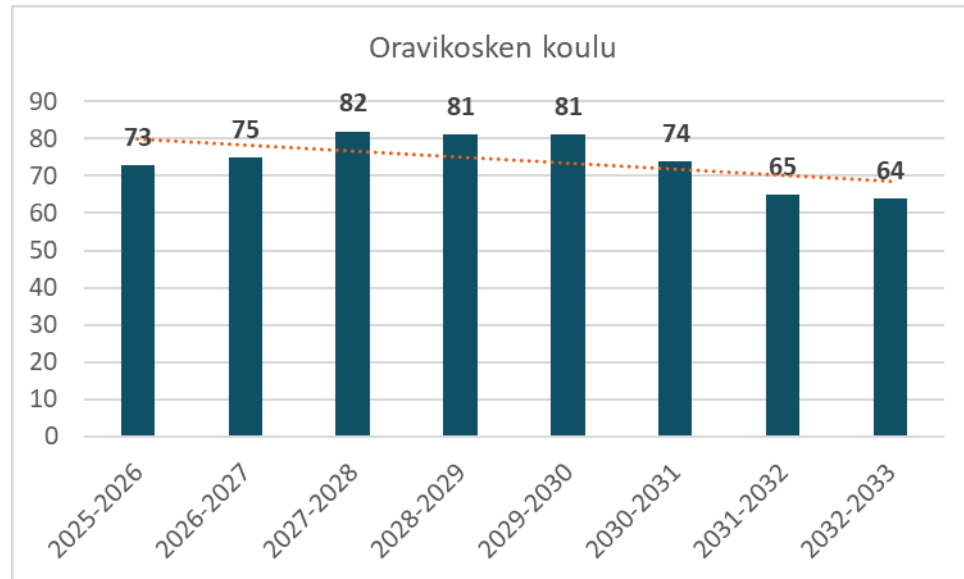
Ennuste laadittu maaliskuun 2026 tietojen mukaan Konnuslahden oppilaista, jotka siirtyvät Kurjalan kouluun syksyllä 2026. Ennakkotieto esioppilaiden määrästä: 6

Muutos: -1

Kurjalan koulu syksyllä 2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	14	9	9	10	6	5	6
2	6	14	9	9	10	6	5
3	12	6	14	9	9	10	6
4	5	12	6	14	9	9	10
5	9	5	12	6	14	9	9
6	9	9	5	12	6	14	9
Yhteensä	55	55	55	60	54	53	45

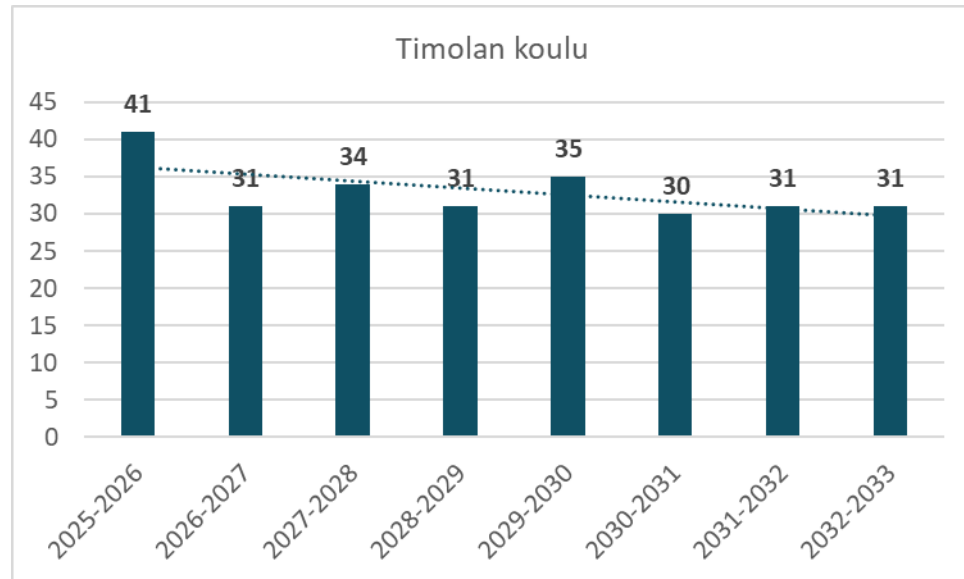
Oravikosken koulu

Muutos: -9

ORAVIKOSKEN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	19	10	15	11	10	9	10	9
2	16	19	10	15	11	10	9	10
3	10	16	19	10	15	11	10	9
4	12	10	16	19	10	15	11	10
5	8	12	10	16	19	10	15	11
6	8	8	12	10	16	19	10	15
Yhteensä	73	75	82	81	81	74	65	64
Muutos edelliseen vuoteen		2	7	-1	0	-7	-9	-1

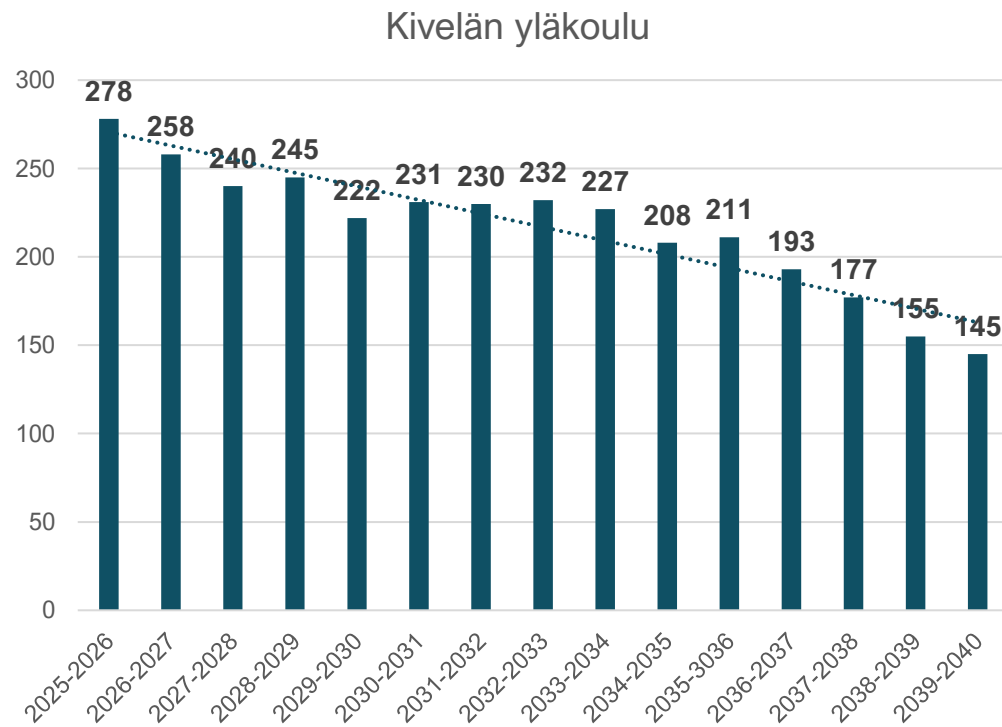
Timolan koulu

Muutos: -10

TIMOLAN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	4	4	5	6	6	5	5	4
2	10	4	4	5	6	6	5	5
3	2	10	4	4	5	6	6	5
4	9	2	10	4	4	5	6	6
5	2	9	2	10	4	4	5	6
6	14	2	9	2	10	4	4	5
Yhteensä	41	31	34	31	35	30	31	31
Muutos edelliseen vuoteen		-10	3	-3	4	-5	1	0

Kivelän koulu

Muutos: -46 (lv. 2032-2033)

KIVELÄN YLÄKOULU	2025- 2026	2026- 2027	2027- 2028	2028- 2029	2029- 2030	2030- 2031	2031- 2032	2032- 2033	2033- 2034	2034- 2035	2035- 2036	2036- 2037	2037- 2038	2038- 2039	2039- 2040
7	81	90	69	86	67	78	85	69	73	66	72	55	50	50	50
8	87	81	90	69	86	67	78	85	69	73	66	72	55	50	45
9	110	87	81	90	69	86	67	78	85	69	73	66	72	55	50
Yhteensä	278	258	240	245	222	231	230	232	227	208	211	193	177	155	145

Päiväkotien ja perusopetuksen yksikkökustannukset

Taustatietoa taloudesta

- Leppävirran talouden toteumatiedot ovat vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaisia tietoja. Jakajana on käytetty Leppävirran toimittamia vuoden 2025 lapsi- ja oppilasmäärätietoja.
- Kustannuksissa on huomioitu suoraan yksiköille kohdennetut kustannukset, ei yksiköiden yhteisiä kustannuksia.
- Päiväkotien kustannukset sisältävät myös esiopetuksen kustannukset ja lapset niissä yksiköissä joissa esiopetusta myös järjestetään
- Esityksessä sivuilla 31-32 olevat yksikkökustannukset yksikkökustannuksiltaan kallein yksikkö kyseisissä kuluissa on punaisella ja edullisin vihreällä, muut siinä välissä erilaisilla vihreän, keltaisen ja punaisen sävyillä.
- Kirkonkylän päiväkotia sisältää myös Savonkatu 13 lisätilojen kustannukset. Näistä tiloista luovutaan kesällä 2026.

Päiväkodit esiopetuksen kustannuksien ja lasten kanssa

Päiväkodit ja esiopetus	Lapsia yhteensä	Toimintatuotot	Henkilöstökulut	Palvelujen ostot	Josta ruokailu	Josta siivous	Sisäiset vuokrat	Toimintakulut	Toimintakate
Kirkonkylän päiväkotit + Savonkatu 13	123	101 517	-1 524 880	-444 522	-222 079	-62 700	-117 986	-2 141 569	-2 040 052
Leppäkertun vaka ja esiopetus	52	32 091	-469 783	-159 919	-69 834	-10 500	-56 723	-692 631	-660 540
Päiväkotit Viitosvintti ja esiopetus	62	90 346	-714 786	-158 357	-85 637	-10 380	-92 800	-985 753	-895 406
Sorsakosken päiväkotit	24	47 213	-283 777	-86 075	-47 788	-19 837	-45 000	-419 820	-372 607
Timolan päiväkotit ja esiopetus	27	20 026	-303 725	-60 189	-40 917	-2 900	-34 775	-404 652	-384 626
Euroa per lapsi esiopetuksen kanssa	Lapsia yhteensä	Toimintatuotot	Henkilöstökulut	Palvelujen ostot	Josta ruokailu	Josta siivous	Sisäiset vuokrat	Toimintakulut	Toimintakate
Kirkonkylän päiväkotit + Savonkatu 13	123	825	-12 397	-3 614	-1 806	-510	-959	-17 411	-16 586
Leppäkertun vaka ja esiopetus	52	617	-9 034	-3 075	-1 343	-202	-1 091	-13 320	-12 703
Päiväkotit Viitosvintti ja esiopetus	62	1 457	-11 529	-2 554	-1 381	-167	-1 497	-15 899	-14 442
Sorsakosken päiväkotit	24	1 967	-11 824	-3 586	-1 991	-827	-1 875	-17 492	-15 525
Timolan päiväkotit ja esiopetus	27	742	-11 249	-2 229	-1 515	-107	-1 288	-14 987	-14 245

Päiväkotien kustannuksissa kalleimman (Kirkonkylän päiväkotit) ja edullisimman (Leppäkerttu) yksikön välinen ero on 3 900 euroa. Leppäkertun edullisia kustannuksia selittää, että yksikössä ei ole ollenkaan pienempiä ryhmiä vaativia alle 3-vuotiaita lapsia. Kaikki kunnan vuorohoitoa tarvitsevat lapset ovat Kirkonkylän päiväkodissa, mikä selittää yksikön korkeita henkilöstökustannuksia.

Leppävirran koulujen kustannukset ja yksikkökustannukset 2025 tilinpäätöksen mukaan

Koulun nimi	Oppilasmäärä	Toimintatuotot	Henkilöstökulut	Ruokailu	Siivous	Kuljetukset	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Muut toimintakulut	Sisäiset vuokrat	Toimintakulut	Toimintakate
Konnuslahden koulu	23	0	-221 451	-20 736	-19 200	-131 393	-7 191	-61 316	-58 500	-480 469	-480 469
Kurjalan koulu	29	0	-277 784	-28 553	-21 600	-186 166	-8 968	-60 236	-59 150	-605 482	-605 482
Leppäkertun koulu	311	20 242	-2 031 475	-235 186	-101 000	-320 049	-64 406	-350 617	-330 000	-3 230 114	-3 209 873
Oravikosken koulu	73	22 486	-489 767	-59 678	-39 650	-112 181	-12 555	-203 683	-199 800	-960 133	-937 647
Timolan koulu	41	6 408	-316 600	-36 601	-25 500	-65 039	-18 186	-68 340	-64 130	-559 457	-553 049
Kivelän koulu	278	53 293	-2 303 085	-199 191	-81 513	-469 148	-104 088	-195 285	-165 780	-3 521 868	-3 468 575
Koulun nimi	Oppilasmäärä	Toimintatuotot	Henkilöstökulut	Ruokailu	Siivous	Kuljetukset	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Muut toimintakulut	Sisäiset vuokrat	Toimintakulut	Toimintakate
Konnuslahden koulu	23	0	-9 628	-902	-835	-5 713	-313	-2 666	-2 543	-20 890	-20 890
Kurjalan koulu	29	0	-9 579	-985	-745	-6 420	-309	-2 077	-2 040	-20 879	-20 879
Leppäkertun koulu	311	65	-6 532	-756	-325	-1 029	-207	-1 127	-1 061	-10 386	-10 321
Oravikosken koulu	73	308	-6 709	-818	-543	-1 537	-172	-2 790	-2 737	-13 153	-12 844
Timolan koulu	41	156	-7 722	-893	-622	-1 586	-444	-1 667	-1 564	-13 645	-13 489
Kivelän koulu	278	192	-8 284	-717	-293	-1 688	-374	-702	-596	-12 669	-12 477

Koulujen väliset erot oppilaskustannuksissa ovat merkittävät. Konnuslahden ja Kurjalan kouluissa oppilaskohtainen kulu on kaksinkertainen Leppäkertun kouluun verrattuna.

Valtionosuuksien kehitys

Ikärakenteen vaikutus valtionosuuksien kehitykseen

Valtionosuusjärjestelmä

- Suomessa valtio osallistuu kuntien julkisten palvelujen järjestämiseen valtionosuuksilla.
 - Kaikilla kunnilla on oltava yhtäläiset mahdollisuudet palvelujen järjestämiseen väestöstään tai ominaisuuksistaan riippumatta.
 - Kaikilla suomalaisilla on perustuslain mukaan yhtäläinen oikeus tietyn tasoisiin peruspalveluihin asuinpaikastaan riippumatta.
 - Valtionosuus rahoittaa sekä lakisääteisten palveluiden aiheuttamia kustannuksia että tasaa kuntien välisiä tuloeroja verotulon tasauksella.
- Valtionosuudet jaetaan kunnille laskennallisten palvelutarpeiden mukaisesti.
 - Laskennallinen palvelutarve määräytyy palveluihin vaikuttavan väestöryhmän koon ja laskennallisen palvelutuotannon kustannuksen perusteella.
 - Esimerkiksi 7-12 vuotiaiden laskennalliset kustannukset määräytyvät koko maan keskiarvoisen perusopetuksen kustannuksen ja kunnan kyseisen ikäluokan koon perusteella.
 - Laskennassa käytetään aina kaksi vuotta aiemman vuoden lopun ikäluokkatietoja, esim. 2027 käytetään 2025 lopun väestötietoja.
 - Jokainen kuntalainen maksaa kunnalle omarahoitusosuuden verran. Lailla määriteltävällä omarahoitusosuudella eduskunta päättää, kuinka paljon kuntien tuottamista peruspalveluista kuuluu valtiolle ja kuinka paljon kunnille.

Väestöön pohjautuvien valtionosuuksien laskennallisten erien muutos tulevina vuosina. Tämä laskelma näyttää, kuinka paljon laskennallisesti minkäkin ikäluokan palvelut maksavat. Toukokuu 2026 tiedot

VÄESTÖ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0–5-vuotiaat	390	375	358	344	325	322	325	328	326	324
6 vuotiaat	85	73	74	70	75	59	53	53	58	58
7–12-vuotiaat	472	470	457	464	447	456	434	405	386	371
13–15-vuotiaat	293	289	265	244	243	223	236	231	236	229
16 vuotta täyttäneet	7 731	7 704	7 649	7 580	7 511	7 446	7 372	7 322	7 257	7 216
18–64-vuotiaat	4 501	4 454	4 365	4 264	4 194	4 102	4 055	3 987	3 918	3 887
Asukasluku yhteensä	8 971	8 911	8 803	8 702	8 601	8 506	8 420	8 339	8 263	8 198
LASKENNALLINEN KUSTANNUS; yksikkö: 1000 €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0–5-vuotiaat	3 499	3 508	3 440	3 394	3 294	3 351	3 474	3 601	3 675	3 751
6 vuotiaat	811	726	756	734	808	653	602	619	695	714
7–12-vuotiaat	3 857	4 008	4 003	4 174	4 129	4 326	4 229	4 053	3 967	3 916
13–15-vuotiaat	4 058	4 176	3 932	3 718	3 803	3 584	3 896	3 916	4 109	4 095
16 vuotta täyttäneet	543	564	575	585	596	607	617	629	640	654
18–64-vuotiaat *2025 alkaen	387	400	402	403	408	409	416	420	424	432
IKÄRAKENNE YHTEENSÄ	13 155	13 382	13 108	13 010	13 037	12 931	13 233	13 237	13 510	13 561

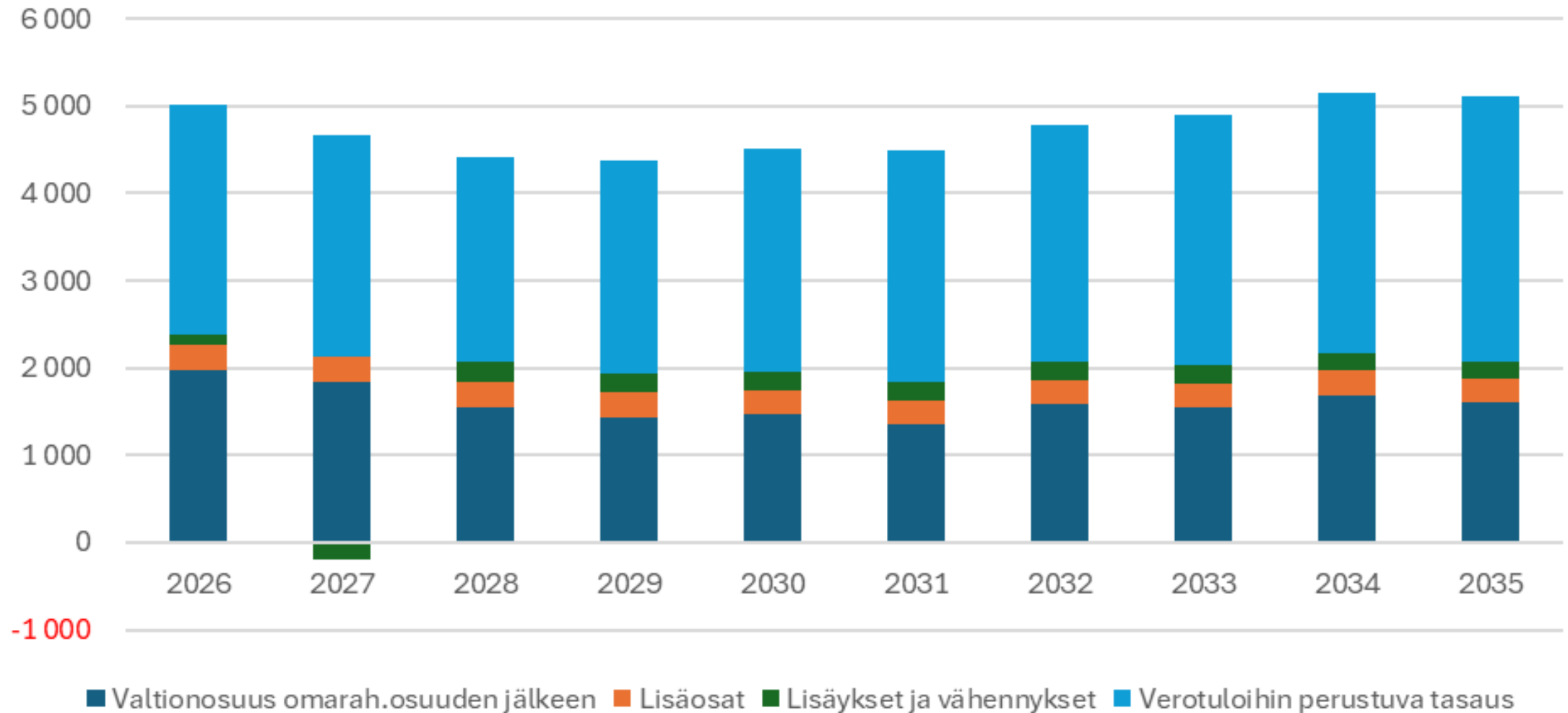
Kun sama laskenta tehdään ilman indeksikorotuksia. Laskennalliset valtionosuudet laskevat ikärakenteen pienenemässä 1,3 miljoonaa euroa vuoteen 2030 mennessä. Valtion näkökulmasta Leppävirran kunnan palvelutarve ja rahoitustarve (ennen omarahoitusta) laskee tuon 1,3 miljoonaa euroa. Toukokuu 2026 tiedot.

VÄESTÖ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0–5-vuotiaat	390	375	358	344	325	322	325	328	326	324
6 vuotiaat	85	73	74	70	75	59	53	53	58	58
7–12-vuotiaat	472	470	457	464	447	456	434	405	386	371
13–15-vuotiaat	293	289	265	244	243	223	236	231	236	229
16 vuotta täyttäneet	7 731	7 704	7 649	7 580	7 511	7 446	7 372	7 322	7 257	7 216
18–64-vuotiaat	4 501	4 454	4 365	4 264	4 194	4 102	4 055	3 987	3 918	3 887
Asukasluku yhteensä	8 971	8 911	8 803	8 702	8 601	8 506	8 420	8 339	8 263	8 198
LASKENNALLINEN KUSTANNUS; yksikkö: 1000 €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0–5-vuotiaat	3 499	3 508	3 349	3 218	3 041	3 013	3 041	3 069	3 050	3 031
6 vuotiaat	811	726	736	696	746	587	527	527	577	577
7–12-vuotiaat	3 857	4 008	3 897	3 957	3 812	3 889	3 701	3 454	3 292	3 164
13–15-vuotiaat	4 058	4 176	3 829	3 525	3 511	3 222	3 410	3 338	3 410	3 309
16 vuotta täyttäneet	543	564	560	555	550	545	540	536	531	528
18–64-vuotiaat *2025 alkaen	387	400	392	383	376	368	364	358	351	349
IKÄRAKENNE YHTEENSÄ	13 155	13 382	12 763	12 335	12 036	11 623	11 582	11 281	11 211	10 958

Valtionosuuksien kokonaisuus

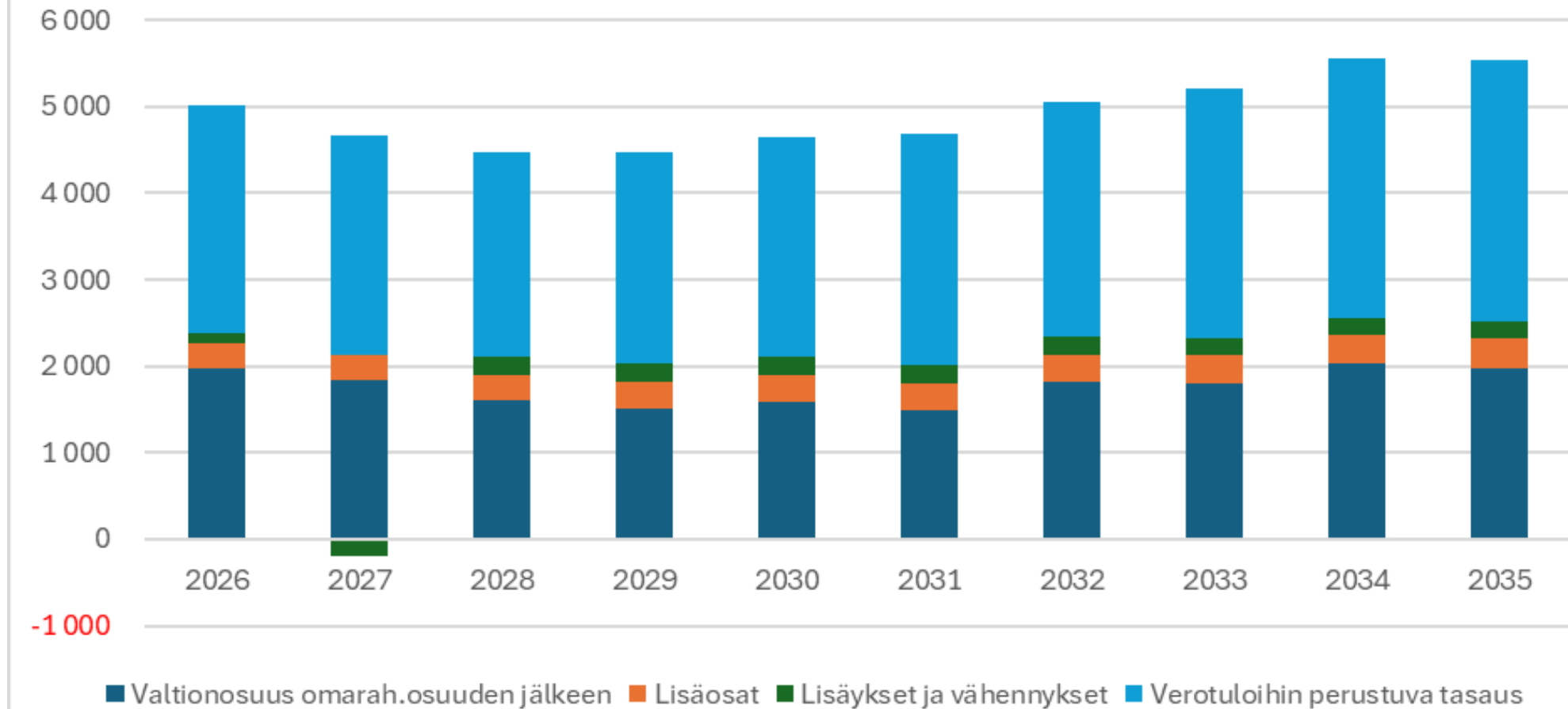
- Lopullinen valtionosuus sisältää edellisellä sivuilla kuvattujen laskennallisten kustannuksien ja kuntien omarahoitusosuuden lisäksi myös muita valtionosuuseriä:
 - lisäosat (kuten HYTE-kerroin ja työpaikkaomavaraisuus)
 - muut lisäykset ja vähennykset (kuten sote-uudistuksen tasauserät)
 - verotuloihin pohjautuva valtionosuuden tasaus (tulopohjaa tasaava vaikutus)
- Kaikkien valtionosuustietojen ennakkoinnin lähtökohtana on väestön määrän kehitys.
- Koska valtionosuudet määräytyvät kuntien pakollisten lakisääteisten palveluiden kustannusten pohjalta ja nämä kulut ovat kunnilla nykyisin pääosin alle 16-vuotiaiden palveluita, on nuorten ikäluokkien pienentymisellä suora vaikutus valtionosuuksien kehitykseen
- Kokonaislaskennassa verotuloihin pohjautuva tasaus on hieman nousussa, koska työikäisen, veroa eniten maksavan väestön määrä on laskussa.

VM:n valtionosuudet ilman indeksikorotuksia

Ilman indeksikorotuksia olevasta valtionosuuden kokonaisuudesta huomataan, että ikärakenteen pienentyessä laskennalliset valtionosuudet laskevat ja verotuloihin pohjautuva valtionosuuden taseus kasvaa (työikäisen väestön suhteellinen osuus laskee)

VM:n valtionosuudet indeksikorotuksilla

Indeksikorotuksien kanssa tehtävällä valtionosuuslaskennalla huomataan, että käytännössä valtionosuudet säilyvät tämän vuosikymmenen loppuun 4,5 miljoonan euron tasolla ja sitten hieman nousevat n. 6 miljoonan euron tasolle ennen kaikkea verotuloihin pohjautuvan tasauksen myötä. Eli samalla valtionosuudella tulisi kattaa supistuvien ikäluokkien palvelut ja tulevien vuosien palkankorotukset.

Leppävirran valtionosuuksien merkittävimmät tekijät ovat ikärakenteen ja verotulojen perusteella jaettavat valtionosuudet.

Ikärakenteen pientyminen laskee tulevien vuosien valtionosuuksia niin paljon, että **käytännössä jokaisena vuonna tulisi lasten ja nuorten palveluista säästää inflaation verran tai lisätä kunnan omarahoitusta näiden palveluiden kustannuksista.**

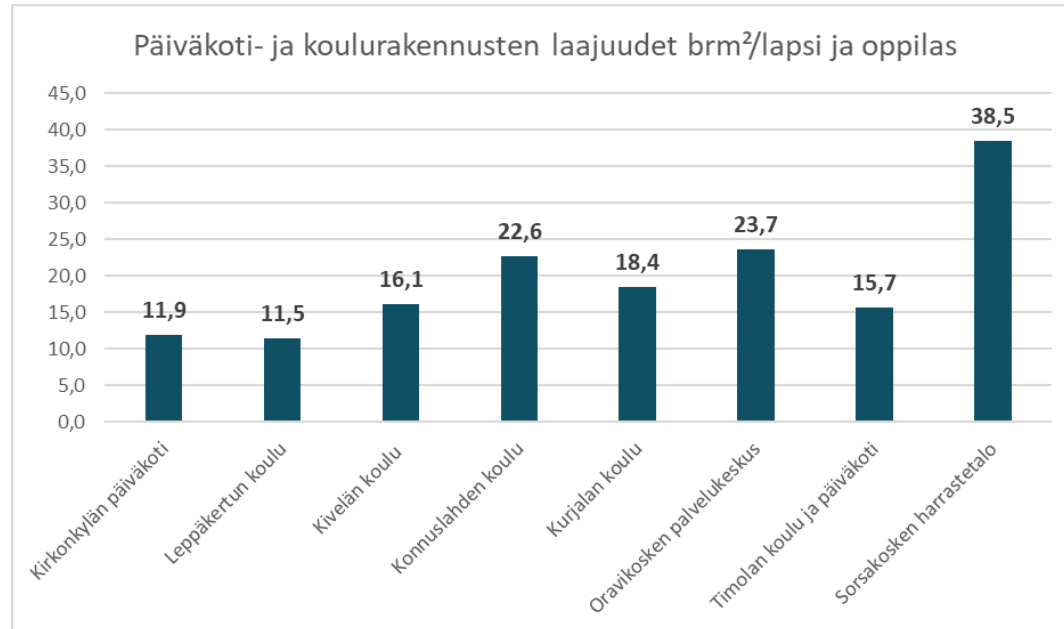
Rakennustiedot

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Päiväkoti- ja koulurakennusten laajuudet ja rakentamis- sekä peruskorjaus

Rakennuksen nimi	Brm ²	Rakennusvuosi	Peruskorjaus
Kirkonkylän päiväkoti	1 468	2014	-
Leppäkertun koulu	4 166	2018	-
Kivelän koulu	5 152	1966 / 1990	Vanhan osan peruskorjaus 1999
Kivelän koulu, uusi osa	1 912	1990, laajennusosa	-
Kivelän koulu, vanha osa	3 240	1966	Peruskorjaus 1999
Kivelän koulu, ruokala	534	1924	1976 muutos, 1991 muutos
Konnuslahden koulu	520	1903-1905	1996
Kurjalan koulu	534	1964	-
Oravikosken palvelukeskus	3 076	1953, uusi päiväkoti 2009	Peruskorjaus ja laajennus 2010
Timolan koulu ja päiväkoti	704	2002, päiväkodin laajennus 2019	-
Timolan Sali	347	2001	-
Sorsakosken harrastetalo	925	1923	Muutos päiväkotikäyttöön 2007
Yhteensä	25 643		
Muita rakennuksia			
Konnuslahden koulu, tal.rak.	ei tietoja	ei tietoja	ei tietoja

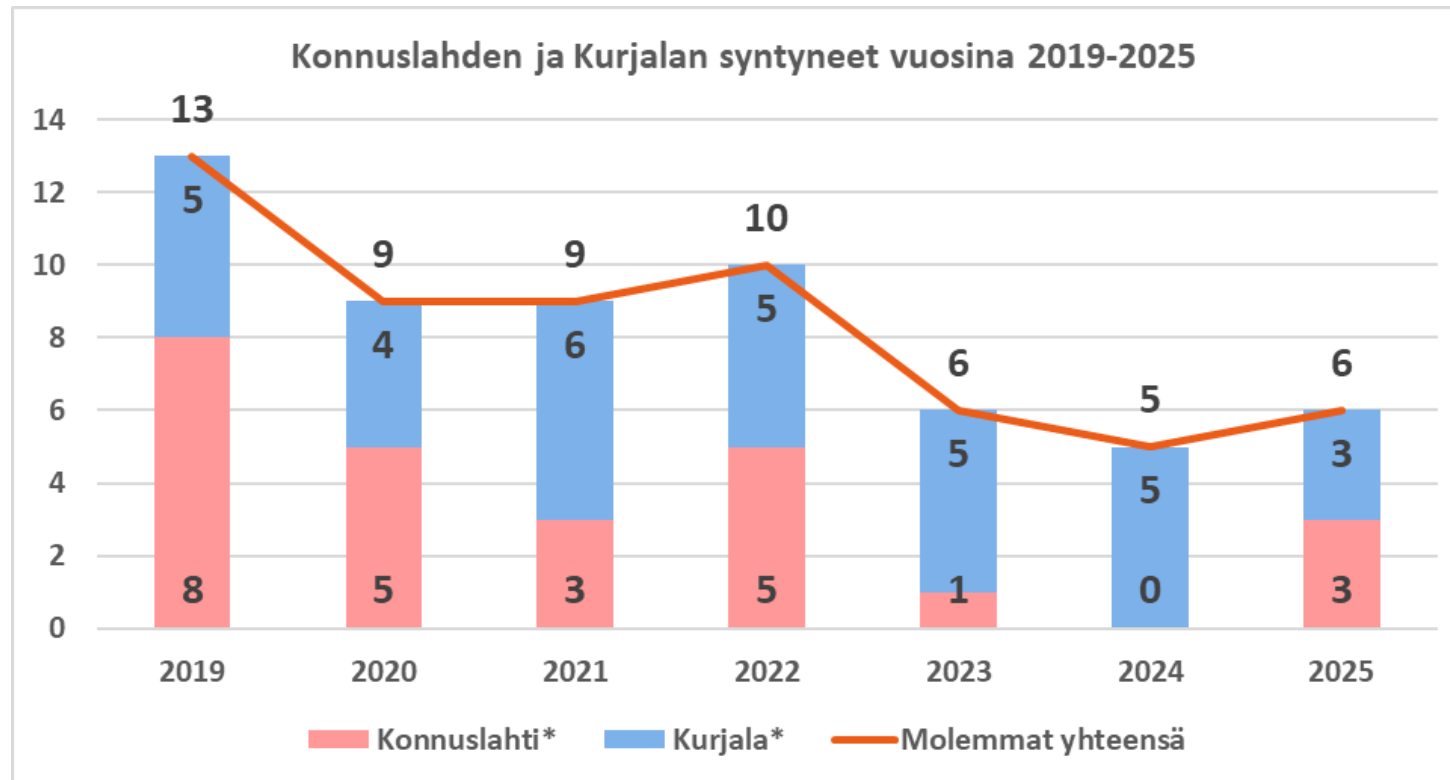
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen käytössä olevien rakennusten laajuudet lasta kohden

- Jakajana on käytetty varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa syksyllä 2025 olleiden lasten ja oppilaiden yhteenlaskettua määrää.
- Kivelän koulun osalta jakajana on käytetty perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelijamäärää.
- Kivelän koulun laajuuteen on otettu mukaan ruokalarakennuksen neliöt.
- Timolan koulu ja päiväkotirakennuksen laajuuteen on otettu mukaan Timolan salirakennuksen neliöt.
- Kirkonkylän päiväkodin laajuustiedoissa ei ole mukana Savonkatu 13 neliötiedot, joten Kirkonkylän päiväkodin laajuustieto on tässä kuvassa suuntaa-antava. Tilasta luovutaan kesällä 2026.

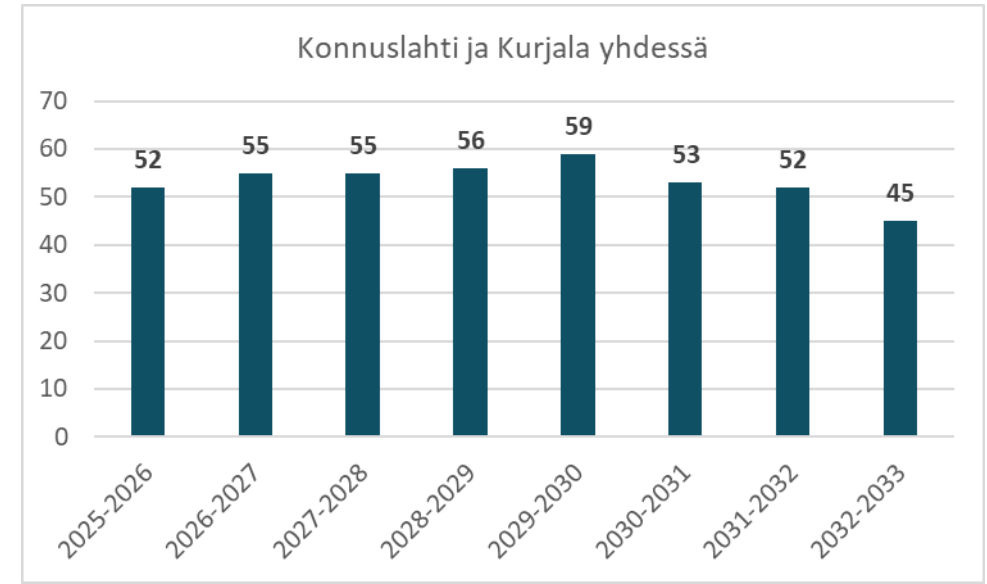
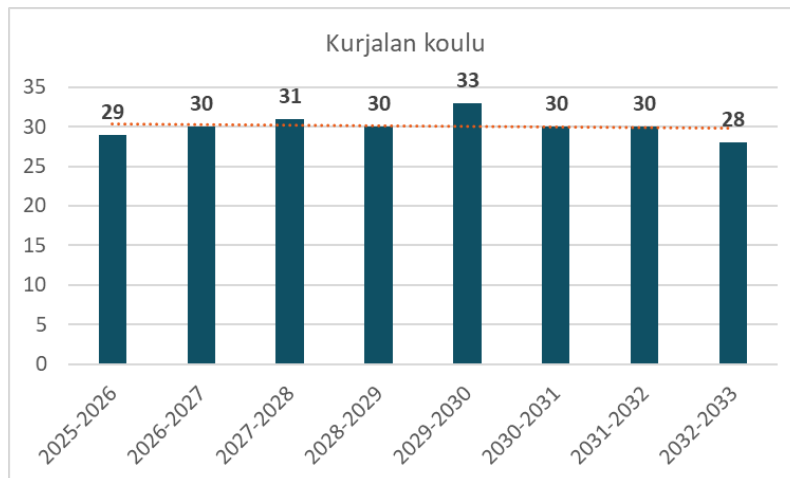
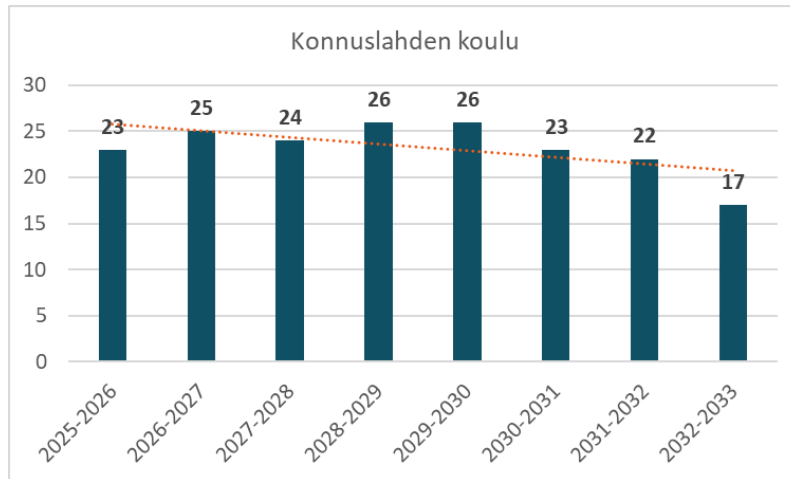
Koulujen yhdistämisen oppilasmäärätarkasteluja

Konnuslahden ja Kurjalan tarkastelua

- Vuosina 2019-2025 Konnuslahden ja Kurjalan alueella syntyi 58 lasta.
- 2020-luvulla syntyneiden vuosittaiset määrät olivat pienempiä kuin 2010-luvulla.
- Kurjalan alueella syntyi yhteensä 33 lasta.
- Konnuslahden alueella 25 lasta.
- Vuonna 2022 Konnuslahden alueella syntyi yksi lapsi ja vuonna 2024 alueella ei syntynyt yhtään lasta.

Konnuslahti ja Kurjala yhdessä

Koulujen yhteinen ennuste on aluksi hieman kasvava, mutta kääntyy laskuun 2030-luvun taitteessa. Ennusteessa ei ole huomioitu ennustevuosina mahdollisesti ns. toissijaiseen kouluun hakeutuvia oppilaita.

Lv. 2032-2033 ennuste on 45 oppilasta, joka on **7** oppilasta vähemmän kuin nyt.

Vuoden 2021 ennuste ja 2026 laadittu ennuste

	2022- 2023	2023- 2024	2024- 2025	2025- 2026	2026- 2027	2027- 2028	2028- 2029	2029- 2030	2030- 2031	2031- 2032	2032- 2033
2021 hankesuunnitelman oppilasennuste	66	62	62	58	57	53					
3/2026 laadittu oppilasennuste				52	55	55	55	60	54	53	45
Syntyneet					13	9	9	10	6	5	6

Ennakkotiedon mukaan Kurjalan koulussa on lukuvuoden 2026-2027 alussa 52 perusopetuksen oppilasta. Osa Konnuskosken alueen oppilaista on hakenut koulupaikkaa Leppäkertun koulusta Kurjalan koulun sijaan. Määrä on kolme oppilasta pienempi kuin vuoden 2026 alussa laadittujen ennustetieto.

Vuoden 2021 hankesuunnitelmassa koulun oppilasmääräksi arviointiin 60-70 oppilasta. Tiedossa olevien oppilastietojen ja ennusteiden mukaan Konnuskosken ja Kurjalan koulujen yhdistetty perusopetuksen oppilasmäärä jää ennustettua alhaisemmaksi, vain noin 45-60 oppilaaseen. Arviossa ei ole esiopetuksen oppilaiden määriä. Syntyneiden määrän keskiarvo on 7 lasta.

Yhdistetty ennuste

Yhdessä	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	14	9	9	10	6	5	6
2	6	14	9	9	10	6	5
3	12	6	14	9	9	10	6
4	5	12	6	14	9	9	10
5	9	5	12	6	14	9	9
6	9	9	5	12	6	14	9
Yhteensä	55	55	55	60	54	53	45

Laskelmassa huomioitu maaliskuussa 2026 tiedossa olevat oppilaiden sijoittumiset syksyllä 2026 eri kouluihin.

Syksyllä 2026 esiopetuksen oppilasmäärä on huhtikuun alun tietojen mukaan 6 lasta.

Konnuslahti ja Kurjala yhdessä	2026-2027	Lk	2027-2028	Lk2	2028-2029	Lk3	2029-2030	Lk4	2030-2031	Lk5	2031-2032	Lk6	2032-2033	Lk7
1	14	20	9	23	9	18	10	19	6	16	5	11	6	11
2	6		14		9		9		10		6		5	
3	12	17	6	18	14	20	9	23	9	18	10	19	6	16
4	5		12		6		14		9		9		10	
5	9	18	5	14	12	17	6	18	14	20	9	23	9	18
6	9		9		5		12		6		14		9	
Yhteensä	55	55	55	55	55	55	60	60	54	54	53	53	45	45

Vuoden 2021 hankesuunnitelman vertailu nykytilanteeseen

2021

- Oppilasmäärän ennuste 60-70
- Hankesuunnitelmassa ei ole mainintaa, pitääkö sisällään esioppilaat
- Ikäluokan koon vaihtelu 7-15 oppilasta
- Henkilökunnan muodostuminen määritelty epämääräisesti 10 henkilöä. Tarkennettu, että osa käy koululla vain joinain päivinä.
- Keittiön varustus mahdollistaa ruoan lämmityksen ja valmistuksen.
- Taito- ja taideaineiden tiloihin sijoitettu erityisopettaja ja terveydenhoitaja.

2026

- Nyt oppilaita ennusteessa 45-60
- Myöskään tässä ei ole arvioitu esioppilaiden määriä. Lisäksi huomioitava, että Konnuslahden suunnasta hakeudutaan jonkin verran keskustan palveluihin.
- Ikäluokan koon vaihtelu pienempi, 5-14 oppilasta.
- Henkilöstötarve päivittäin: 3 luokanopettajaa, 2-3 avustajaa, kiertävä kielten opettaja ja erityisopettaja lisäksi siivous- ja puhtaanapidon henkilö.
- Oppilashuollon henkilöstö harvemmin.
- Jakelukeittiö.

Tilatarve

Kolme luokkatilaa

Luokka 1.

- Esiopetus 1-2 luokan yhteyteen.
- Tämä luokka varustetaan musiikin opetuksen tarpeisiin.

Luokka 2.

- 3-4 vuosiluokkien luokka.
- Varustetaan kuvataiteen opetuksen tarpeisiin.

Luokka 3.

- 5-6 vuosiluokkien luokka.
- Varustetaan käsityön opetuksen tarpeisiin.

Muut tilat

- Jakelukeittiö
- Luokka, joka jaettavissa kahdeksi tilaksi.
 - Tämä tila toimii ruokailutilana
 - Tilan tulee olla jaettavissa kahteen ja nämä tilat toimivat sekä jakotiloina, erityisopettajan opetustilana ja kokoustiloina.
- Toimistotila, joka toimii myös terveydenhoitajan vastaanottotilana.
- Henkilökunnan tauko- ja sosiaalityilat.
- Oppilaiden naulakko- ja wc-tilat.
- Inva-wc.
- Liikuntasali pukuhuoneineen lisää hyötyalaa vähintään 300-350 neliötä, vaikka tila suunniteltaisiin vain pienten lasten liikunnan opetuksen tarpeisiin.

Oppilasmäärä ja ryhmätarkasteluja

Leppäkerttu, Konnuslahti ja Kurjala	2028- 2029	POR	Koko	2029- 2030	POR	Koko	2030- 2031	POR	Koko	2031- 2032	POR	Koko	2032- 2033	POR	Koko
1	49	3	16,3	56	3	18,7	41	2	20,5	35	2	17,5	37	2	18,5
2	53	3	17,7	49	3	16,3	56	3	18,7	41	2	20,5	35	2	17,5
3	55	3	18,3	53	3	17,7	49	3	16,3	56	3	18,7	41	2	20,5
4	62	3	20,7	55	3	18,3	53	3	17,7	49	3	16,3	56	3	18,7
5	55	3	18,3	62	3	20,7	55	3	18,3	53	3	17,7	49	3	16,3
6	55	3	18,3	55	3	18,3	62	3	20,7	55	3	18,3	53	3	17,7
1-6 yhteensä	329	18	18,3	330	18	18,3	316	17	18,6	289	16	18,1	271	15	18,1
Leppäkerttu, Konnuslahti, Kurjala ja Timola	2028- 2029	POR	Koko	2029- 2030	POR	Koko	2030- 2031	POR	Koko	2031- 2032	POR	Koko	2032- 2033	POR	Koko
1	55	3	18,3	62	3	20,7	46	3	15,3	40	2	20,0	41	2	20,5
2	58	3	19,3	55	3	18,3	62	3	20,7	46	3	15,3	40	2	20,0
3	59	3	19,7	58	3	19,3	55	3	18,3	62	3	20,7	46	2	23,0
4	66	3	22,0	59	3	19,7	58	3	19,3	55	3	18,3	62	3	20,7
5	65	3	21,7	66	3	22,0	59	3	19,7	58	3	19,3	55	3	18,3
6	57	3	19,0	65	3	21,7	66	3	22,0	59	3	19,7	58	3	19,3
1-6 yhteensä	360	18	20,0	365	18	20,3	346	18	19,2	320	17	18,8	302	15	20,1

Leppäkertun, Konnuslahden ja Kurjalan yhteinen oppilasennuste ja opetusryhmätarkastelu laadittu lukuvuodesta 2028-2029 lukien.

Leppäkertun, Konnuslahden, Kurjalan ja Timolan yhteinen ennuste ja opetusryhmätarkastelu on laadittu lukuvuodesta 2031-2032 lukien (ei harmaa alue taulukossa).

Suositus

Varhaiskasvatus

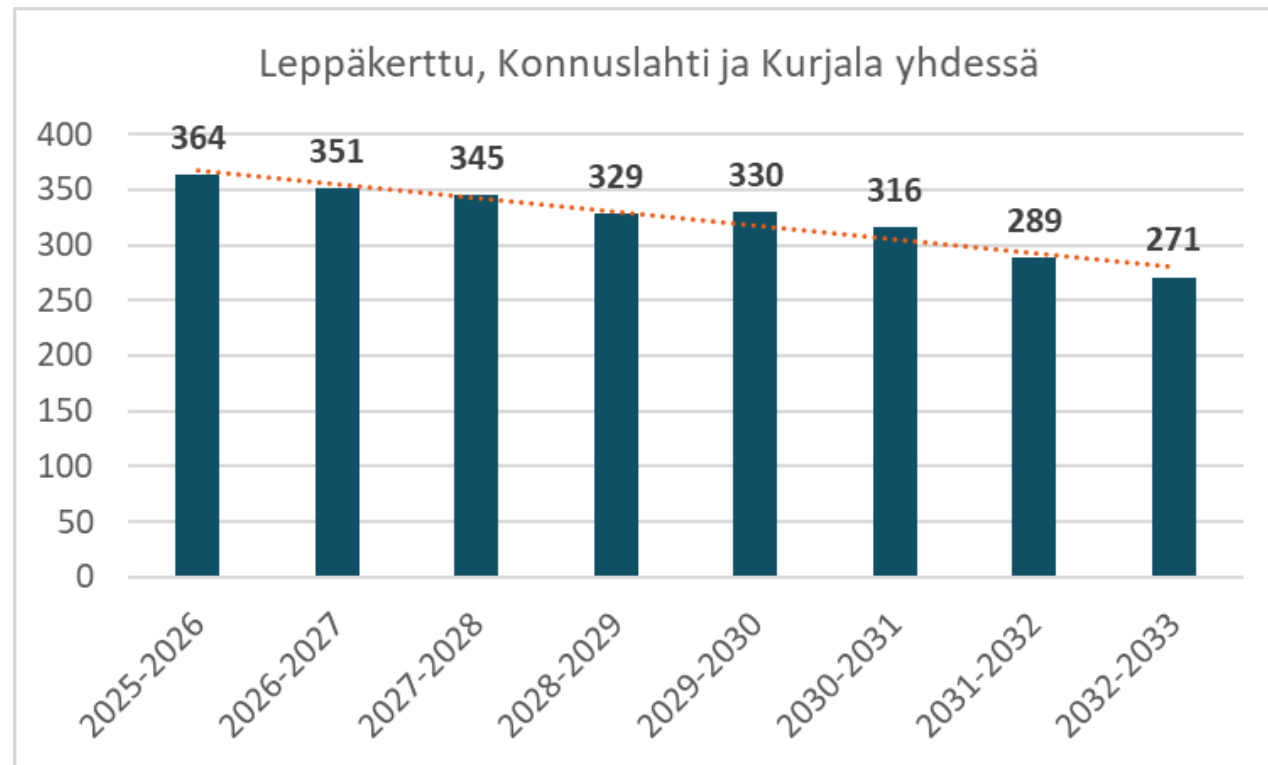
Mitoituksen mukaiset ryhmäkoot											
Ennuste- vuosi	0-2-vuotiaat	Varhais- kasvatuksessa 40 %	Ryhmää (12 lasta)	3-5-vuotiaat	Varhais- kasvatuksessa 90 %	Ryhmää (21 lasta)	6-vuotiaat (100 %)	Ryhmää (21 lasta)	Yhteensä	Varhais- kasvatuksessa	Ryhmää yhteensä
2025	158	63	5,3	217	195	9,3	73	3,5	448	332	18,0
2026	155	62	5,2	203	183	8,7	74	3,5	432	319	17,4
2027	160	64	5,3	184	166	7,9	70	3,3	414	300	16,6
2028	164	66	5,5	161	145	6,9	75	3,6	400	286	15,9
2029	162	65	5,4	160	144	6,9	59	2,8	381	268	15,1
2030	160	64	5,3	165	149	7,1	53	2,5	378	266	14,9
2031	159	64	5,3	169	152	7,2	53	2,5	381	269	15,1
2032	158	63	5,3	168	151	7,2	58	2,8	384	272	15,2
2033	158	63	5,3	166	149	7,1	58	2,8	382	271	15,1
2034	158	63	5,3	166	149	7,1	56	2,7	380	269	15,0
2035	158	63	5,3	166	149	7,1	56	2,7	380	269	15,0
Väljät ryhmäkoot											
Ennuste- vuosi	0-2-vuotiaat	Varhais- kasvatuksessa 40 %	Ryhmää (10 lasta)	3-5-vuotiaat	Varhais- kasvatuksessa 90 %	Ryhmää (19 lasta)	6-vuotiaat (100 %)	Ryhmää (19 lasta)	Yhteensä	Varhais- kasvatuksessa	Ryhmää yhteensä
2025	158	63	6,3	217	195	10,3	73	3,8	448	332	20,4
2026	155	62	6,2	203	183	9,6	74	3,9	432	319	19,7
2027	160	64	6,4	184	166	8,7	70	3,7	414	300	18,8
2028	164	66	6,6	161	145	7,6	75	3,9	400	286	18,1
2029	162	65	6,5	160	144	7,6	59	3,1	381	268	17,2
2030	160	64	6,4	165	149	7,8	53	2,8	378	266	17,0
2031	159	64	6,4	169	152	8,0	53	2,8	381	269	17,2
2032	158	63	6,3	168	151	8,0	58	3,1	384	272	17,3
2033	158	63	6,3	166	149	7,9	58	3,1	382	271	17,2
2034	158	63	6,3	166	149	7,9	56	2,9	380	269	17,1
2035	158	63	6,3	166	149	7,9	56	2,9	380	269	17,1

Varhaiskasvatuksen palvelutarve laskee vuoteen 2030 mennessä kolmen ryhmän verran.

Kunnassa tulee supistaa syntyvyyden laskun ja lapsimäärän vähenemisen seurauksena varhaispaikkojen ja yksiköiden määrää:

- Sorsakosken päiväkoti lakkautetaan viimeistään vuonna 2029.
- Timolan päiväkodin lakkauttaminen ajoitetaan koulun lakkauttamisen yhteyteen vuoteen 2031.

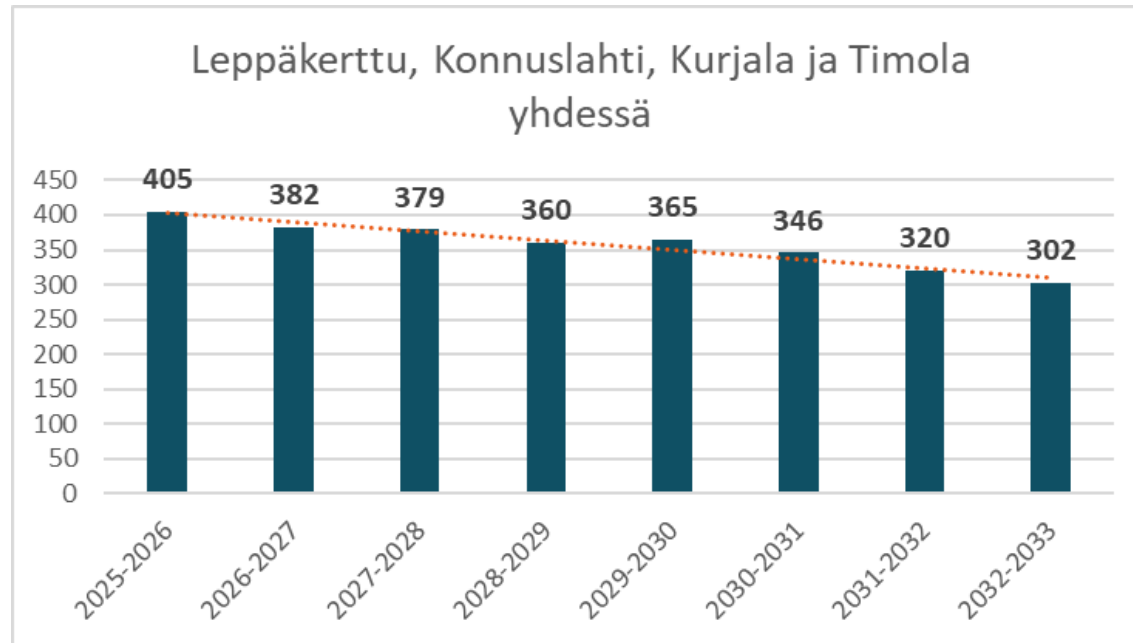
Leppäkerttu, Konnuslahti ja Kurjala yhdessä

Koulujen yhteinen ennuste on laskeva. Vuosikymmen lopussa kolmen koulun yhteinen oppilasmäärä on pienempi kuin Leppäkertun koulun oppilasmäärä tällä hetkellä. Kolmessa koulussa ennakoidaan olevan 93 oppilasta vähemmän kuin nyt.

- **Soisalon koulun uudisrakennusta ei toteuteta.**
- **Esitämme Konnuslahden ja Kurjalan koulujen lakkauttamista ja Leppäkertun koulun osoittamista oppilaiden uudeksi lähikouluksi 1.8.2028 lukien.**

Leppäkerttu, Konnuslahti, Kurjala ja Timola yhdessä

Neljän koulun yhteinen ennuste on laskeva. 2030-luvun alussa neljän koulun yhteenlaskettu oppilasmäärä on pienempi kuin Leppäkertun koulun oppilasmäärä tällä hetkellä.

Kouluissa ennustetaan olevan 103 oppilasta vähemmän kuin nyt

Esitämme Timolan koulun lakkauttamista ja Leppäkertun koulun osoittamista oppilaiden uudeksi lähikouluksi 1.8.2031 lukien.

Muodostuvat säästöt

Sorsakoski

- Viisi (5) htv
- Lisäksi ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstö htv

Timola

- Viisi (5) htv
- Lisäksi ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstö htv

Leppäkerttu, Konnuslahti ja Kurjala

- Viisi (5) yleisopetuksen opettajaa
- Kaksi (2) avustajaa
- Lisäksi ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstön htv

Leppäkerttu, Konnuslahti, Kurjala ja Timola

- Kahdeksan (8) yleisopetuksen opettajaa
- Viisi (5) avustajaa
- Lisäksi ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstö htv

Säästövaikutukset eri vuosina

	2028	2029	2030	2031
	Konnuslahden koulu ja Kurjalan koulu lakkautetaan	Sorsakosken päiväkoti lakkautetaan		Timolan päiväkoti ja Timolan koulu lakkautetaan
Henkilöstövaikutukset	Viisi (5) yleisopetuksen opettajaa (60 000e/htv) Kaksi (2) avustajaa (35 000e/htv) Ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstön 1 htv (35 000e/htv)	Viisi (5) htv (40000e/htv) Ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstön 0,5 htv		Varhaiskasvatus: viisi (5) htv Perusopetus: Kolme (3) yleisopetuksen opettajaa Mahdollisesti avustajia Ravinto- ja puhtauspalvelujen henkilöstön 1 htv
Henkilöstövaikutuksen euroina	405 000 euroa	217 500 euroa		415 000 euroa
Kiinteistövaikutukset	Konnuslahden koulun rakennuksista luovutaan Kurjalan koulun rakennuksista luovutaan	Sorsakosken päiväkodin tiloista luovutaan		Timolan päiväkodin ja koulun tiloista luovutaan. Liikuntahallin pysymisestä kunnan omistuksessa / käytössä tehdään erilliskäytös
Kiinteistövaikutukset euroina	Sähkö 9 200 €/vuosi, öljylämmityksen tiedot puuttuvat	Sähkö 10 000 €/vuosi, lämmityskulujen tiedot puuttuvat		Sähkö 11 400 €/vuosi, lämmitys ilma-vesilämpöpumppu

Leppävirran kunnan Soisalon koulun tarve

30.3.2026

Leppävirran syntyneet lähikoulualueittain vuosina 2019-2025

Alue	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	YHTEENSÄ	Osuus %
Kirkonkylä	42	44	40	46	35	30	31	268	62 %
Konnuslahti*	8	5	3	5	1	0	3	25	6 %
Kurjala*	5	4	6	5	5	5	3	33	8 %
Oravikoski	10	15	11	10	9	10	9	74	17 %
Timola	4	5	6	6	5	5	4	35	8 %
	69	73	66	72	55	50	50	435	100 %

Vuosina 2019-2025 Leppävirran syntyneistä 14 % asuu Konnuslahden ja Kurjalan koulun lähikoulualueilla.

7-15 ja 16-18-vuotiaiden toteuma vuodesta 2020 vuoteen 2025 (Tilastokeskus 2026)

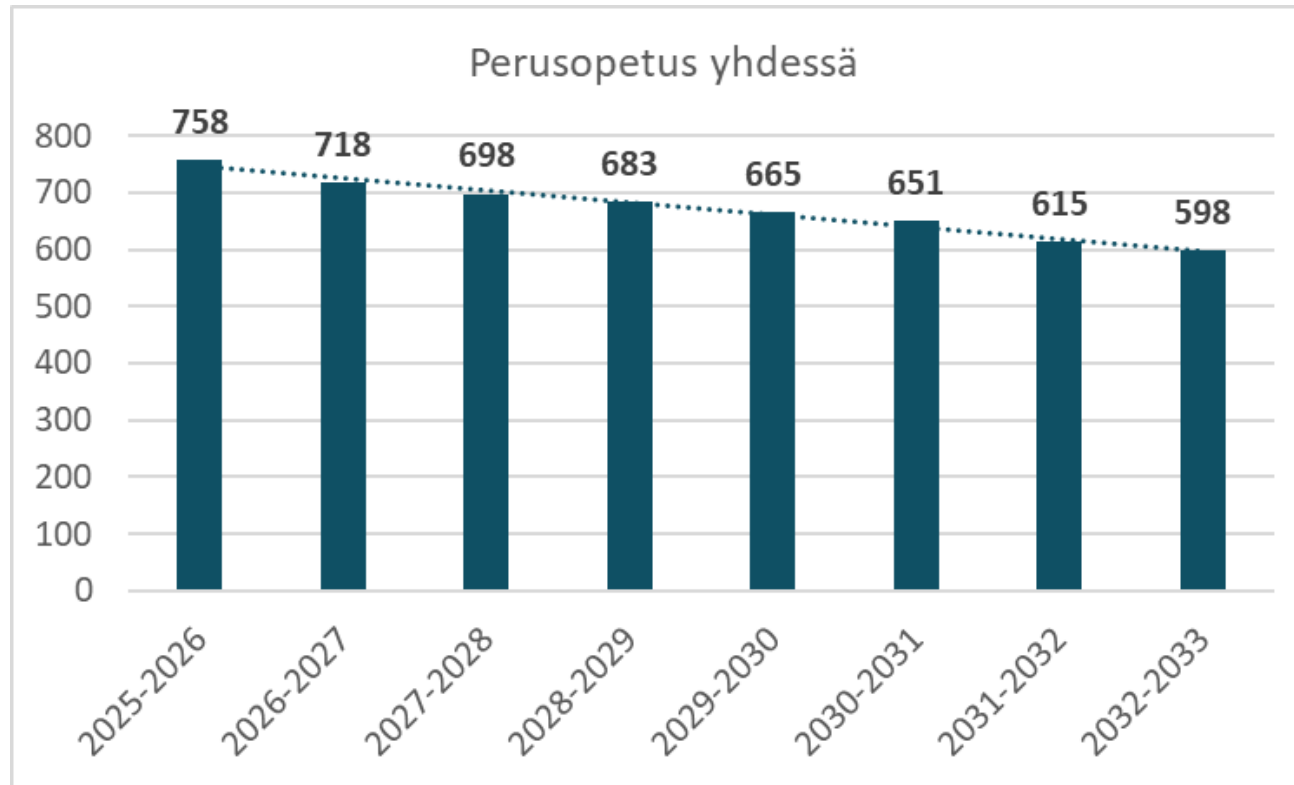
Leppävirta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2020- 2025
7-12-vuotiaat	581	539	526	475	472	470	-111
Määrällinen muutos vuodessa		-42	-13	-51	-3	-2	-111
13-15-vuotiaat	286	288	288	305	293	289	3
Määrällinen muutos vuodessa		2	0	17	-12	-4	3
7-15-vuotiaat yhteensä	867	827	814	780	765	759	-108
Määrällinen muutos vuodessa		-40	-13	-34	-15	-6	-108
16-18-vuotiaat yhteensä	279	259	259	247	245	249	-30
Määrällinen muutos vuodessa		-20	0	-12	-2	4	-30

Vuodesta 2020 vuoteen 2025

- 7-12-vuotiaiden määrä laskenut **-111**
- 13-15-vuotiaiden määrä noussut +3
- 16-18-vuotiden määrä laskenut **-108**
- 7-18-vuotiaiden määrä laskenut **-30**

- Kunnan perusopetuksen palvelutarve on lasten määrän laskun myötä laskenut koko 2020-luvun alkuvuosien ajan.
- Oppilasmäärien ja palvelutarpeiden lasku on kohdistunut erittäin voimakkaasti 7-12-vuotiaiden ikäryhmään eli alakoululaisiin (vuosiluokkien 1-6 oppilaiden ikäluokkiin).

Leppävirran kunnan perusopetuksen oppilasennuste

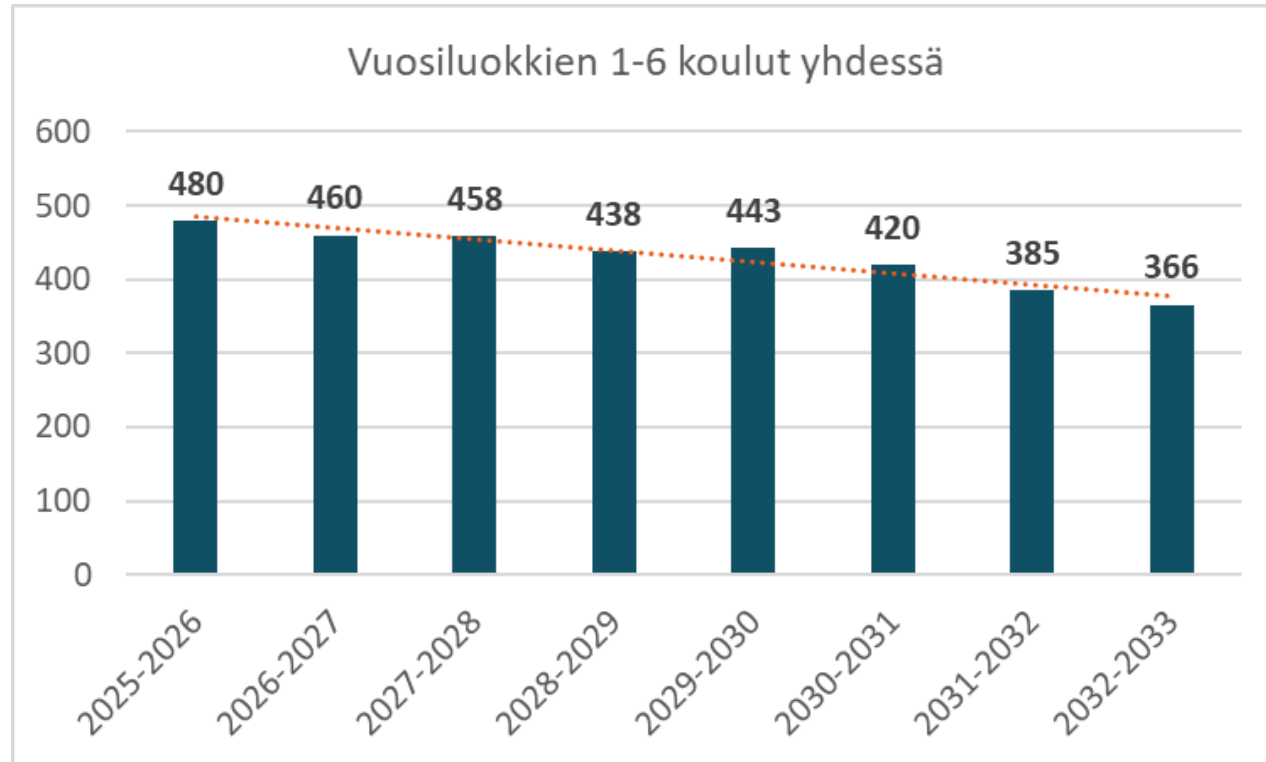

Leppävirran kunnan väestö- ja oppilasrekisteritietojen mukaan perusopetuksen oppilasmäärä laskee lukuvuoteen 2032-2033 mennessä

-160 oppilaalla.

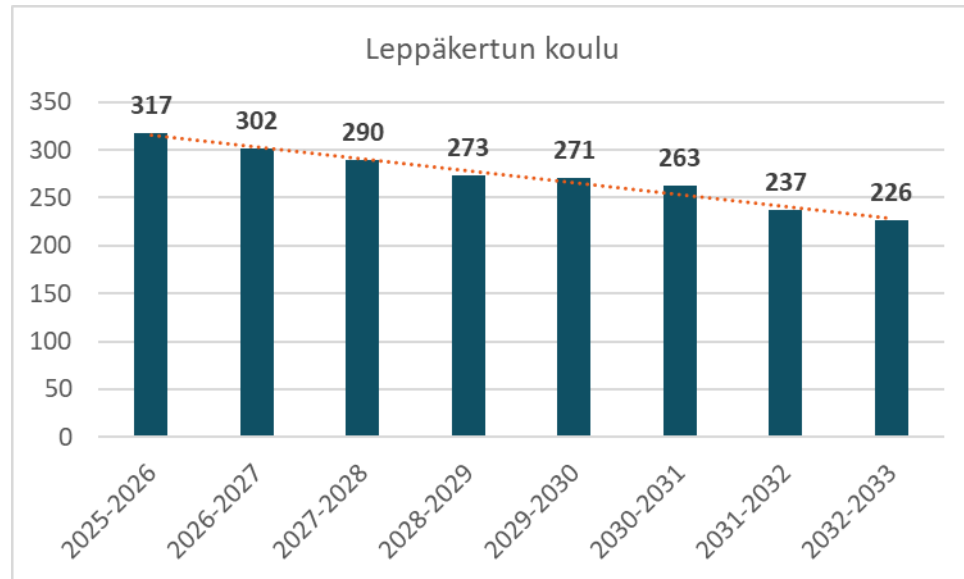
Vuosikymmenessä eli vuodesta 2020 vuoteen 2030 oppilasmäärä laskee yli 200 oppilaalla.

Alakoulujen (vuosiluokat 1-6) yhdessä

Vuosiluokkien 1-6
oppilasmäärän ennustetaan
laskevan -114 oppilaalla
seitsemän vuoden aikana.

Leppäkertun koulu

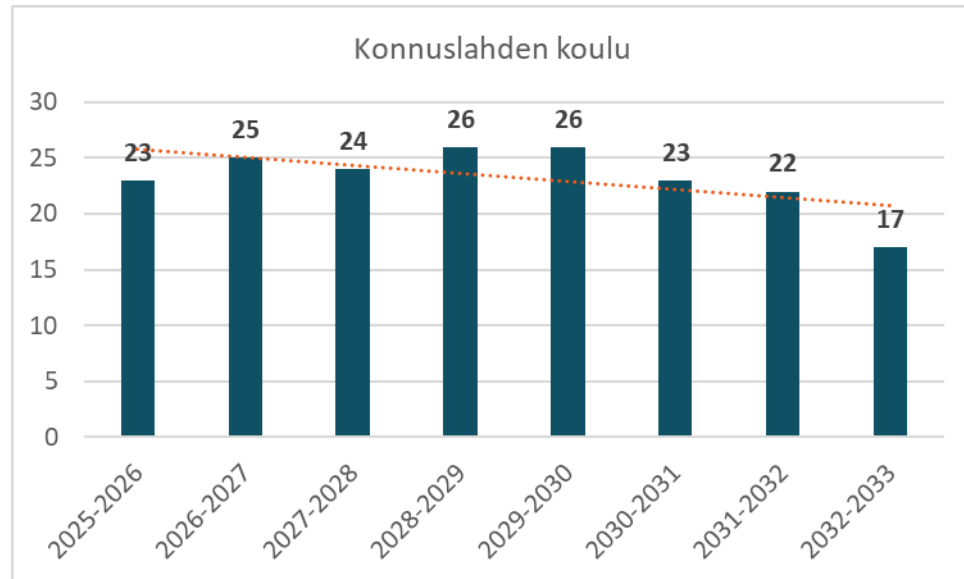

Muutos: -91

LEPPÄKERTUN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	56	42	44	40	46	35	30	31
2	43	56	42	44	40	46	35	30
3	48	43	56	42	44	40	46	35
4	57	48	43	56	42	44	40	46
5	50	57	48	43	56	42	44	40
6	58	50	57	48	43	56	42	44
er.7-9lk	5	6						
Yhteensä	317	302	290	273	271	263	237	226
Muutos edelliseen vuoteen		-15	-12	-17	-2	-8	-26	-11

Konnuslahden koulu

Ennuste ilman Konnuslahden oppilaiden siirtymistä Kurjalan ja Leppäkertun kouluihin.

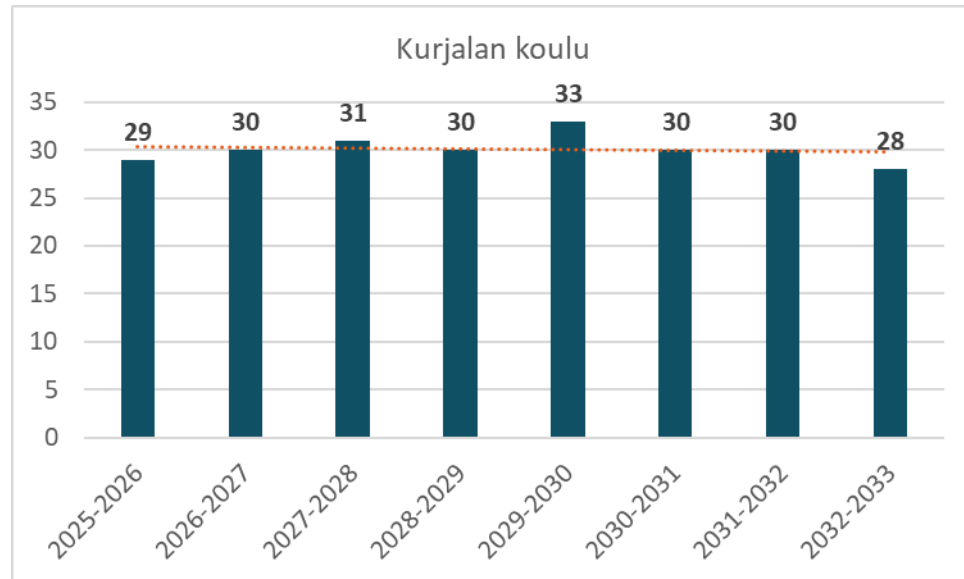

Muutos: -6

KONNUSLAHDEN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	1	8	5	3	5	1	0	3
2	4	1	8	5	3	5	1	0
3	5	4	1	8	5	3	5	1
4	1	5	4	1	8	5	3	5
5	6	1	5	4	1	8	5	3
6	6	6	1	5	4	1	8	5
Yhteensä	23	25	24	26	26	23	22	17
Muutos edelliseen vuoteen		2	-1	2	0	-3	-1	-5

Kurjalan koulu

Ennuste ilman Konnuslahden oppilaiden siirtymistä Kurjalan kouluun

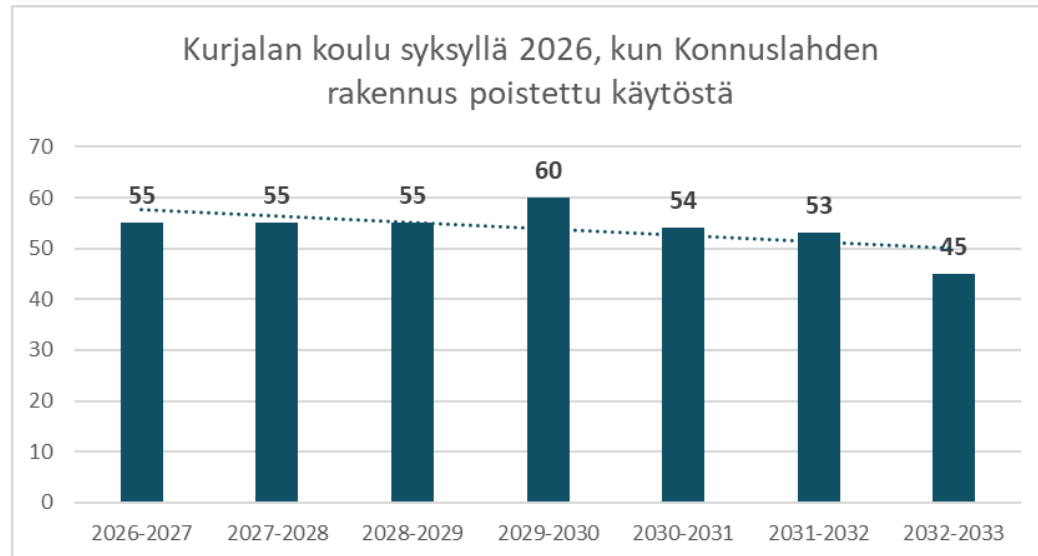

Muutos: -1

KURJALAN KOULU	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	5	5	4	6	5	5	5	3
2	8	5	5	4	6	5	5	5
3	2	8	5	5	4	6	5	5
4	7	2	8	5	5	4	6	5
5	3	7	2	8	5	5	4	6
6	4	3	7	2	8	5	5	4
Yhteensä	29	30	31	30	33	30	30	28
Muutos edelliseen vuoteen		1	1	-1	3	-3	0	-2

Kurjalan koulu

Ennuste laadittu maaliskuun 2026 tietojen mukaan Konnuslahden oppilaista, jotka siirtyvät Kurjalan kouluun syksyllä 2026. Ennakkotieto esioppilaiden määrästä: 6

Muutos: -1

Kurjalan koulu syksyllä 2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	14	9	9	10	6	5	6
2	6	14	9	9	10	6	5
3	12	6	14	9	9	10	6
4	5	12	6	14	9	9	10
5	9	5	12	6	14	9	9
6	9	9	5	12	6	14	9
Yhteensä	55	55	55	60	54	53	45

Resurssointi

Konnuslahden ja Kurjalan henkilöstöresurssi seuraavanlainen:

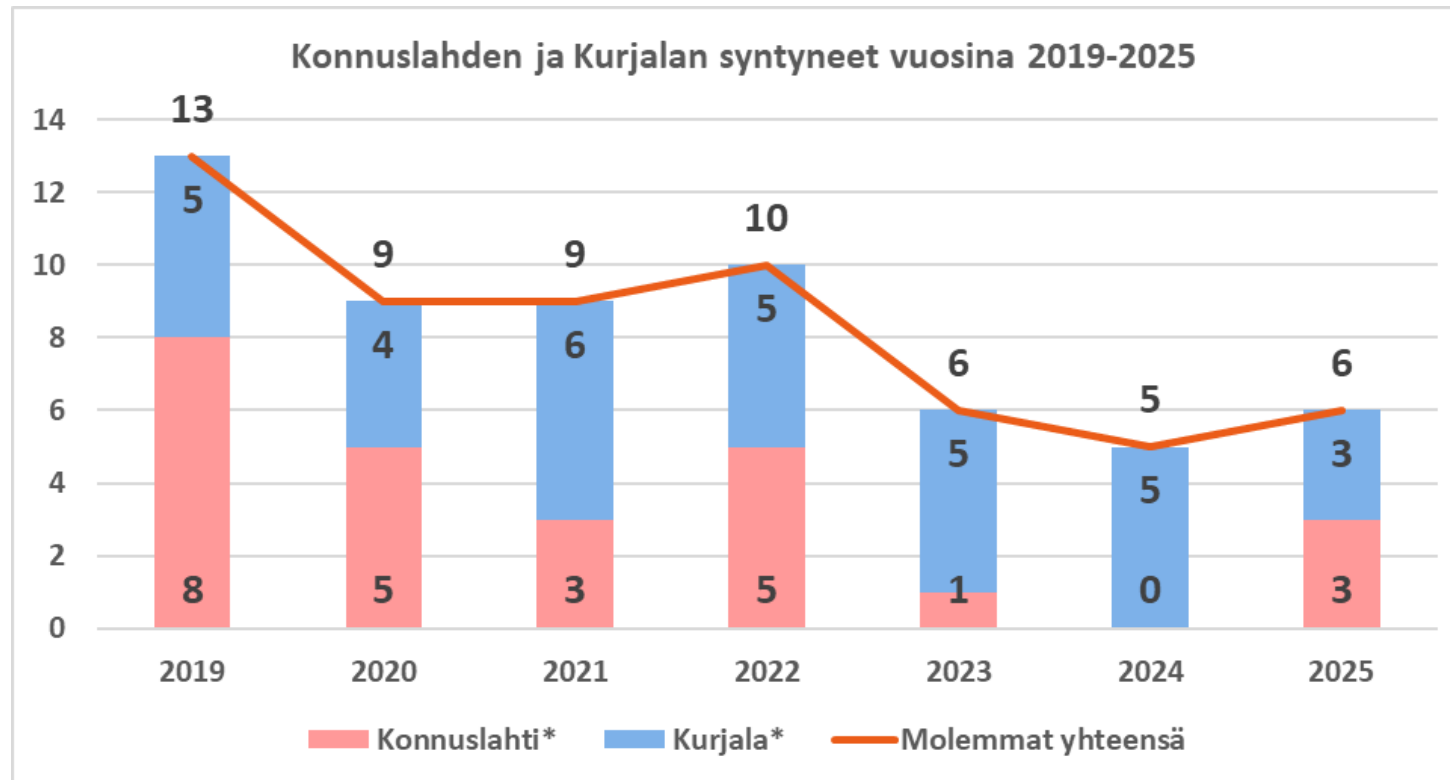
- Opettajia yleisopetuksessa 5,3
- Avustajia 2,0
- Oppilaita/opettaja 10,8
- Oppilaita/opettajat + avustajat 8,0

Konnuslahden ja Kurjalan oppilaista huomattava osa on jo nyt kuljetusoppilaita:

- Konnuslahden oppilasta 19/23, (83 %)
- Kurjalan oppilaista 25/29, (86 %)

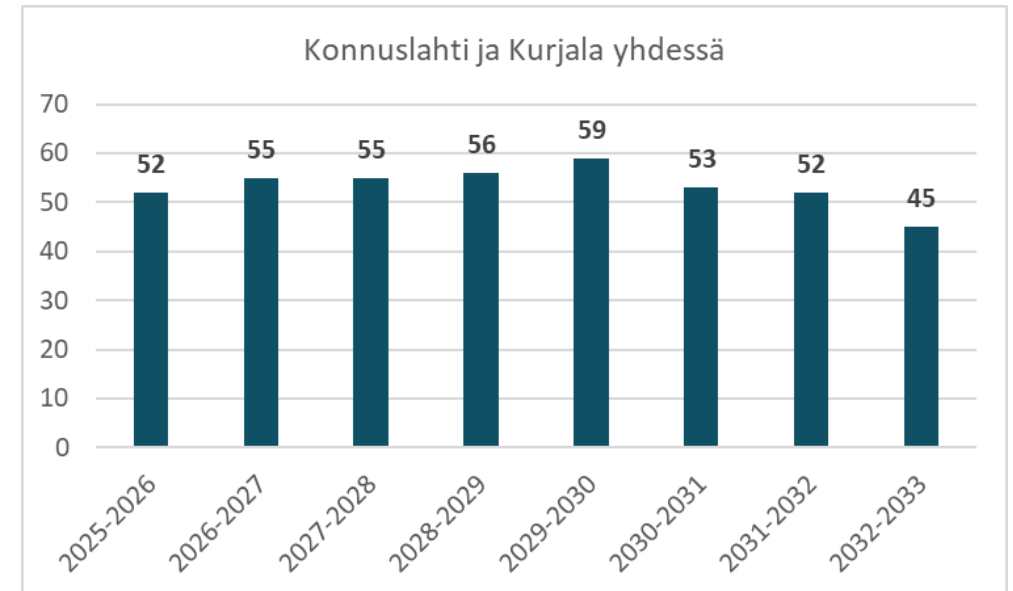
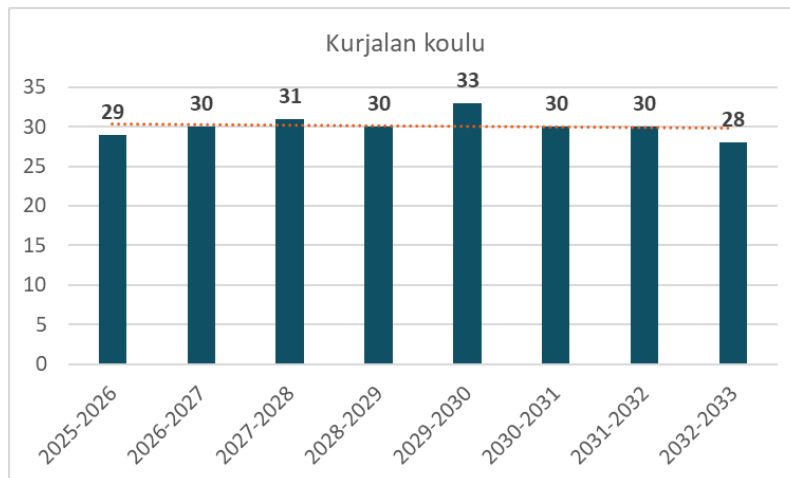
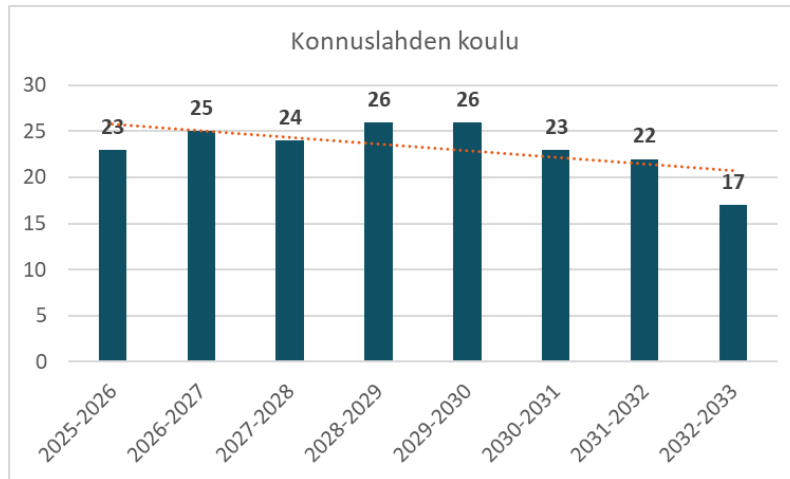
Konnuslahden ja Kurjalan koulujen oppilaskohtaiset toimintakulut ovat **kaksinkertaisia** verrattuna Leppäkertun kouluun.
Molempien koulujen (Konnuslahti ja Kurjala) toimintakulut ovat yli **20 000** euroa/oppilas.

Konnuslahden ja Kurjalan tarkastelua

- Vuosina 2019-2025 Konnuslahden ja Kurjalan alueella syntyi 58 lasta.
- 2020-luvulla syntyneiden vuosittaiset määrät olivat pienempiä kuin 2010-luvulla.
- Kurjalan alueella syntyi enemmän lapsia, yhteensä 33 lasta.
- Konnuslahden alueella 25 lasta.
- Vuonna 2022 Konnuslahden alueella syntyi yksi lapsi ja vuonna 2024 alueella ei syntynyt yhtään lasta.

Konnuslahti ja Kurjala yhdessä

Koulujen yhteinen ennuste on aluksi hieman kasvava, mutta **kääntyy laskuun 2030-luvun taitteessa**. Ennusteessa ei ole huomioitu ennustevuosina mahdollisesti ns. toissijaiseen kouluun hakeutuvia oppilaita.

Koulujen yhteinen oppilasennuste on 45 oppilasta, joka on **7** oppilasta vähemmän kuin nyt.

Vuoden 2021 ennuste ja 2026 laadittu ennuste

	2022- 2023	2023- 2024	2024- 2025	2025- 2026	2026- 2027	2027- 2028	2028- 2029	2029- 2030	2030- 2031	2031- 2032	2032- 2033
2021 hankesuunnitelman oppilasennuste	66	62	62	58	57	53					
3/2026 laadittu oppilasennuste				52	55	55	55	60	54	53	45
Syntyneet					13	9	9	10	6	5	6

Ennakkotiedon mukaan Kurjalan koulussa on lukuvuoden 2026-2027 alussa 52 perusopetuksen oppilasta. Osa Konnuslahden alueen oppilaista on hakenut koulupaikkaa Leppäkertun koulusta Kurjalan koulun sijaan. Määrä on kolme oppilasta pienempi kuin vuoden 2026 alussa laadittujen ennustetieto.

Vuoden 2021 hankesuunnitelmassa koulun oppilasmääräksi arviointiin 60-70 oppilasta. Tiedossa olevien oppilastietojen ja ennusteiden mukaan Konnuslahden ja Kurjalan koulujen yhdistetty perusopetuksen oppilasmäärä jää ennustettua alhaisemmaksi, vain noin 45-60 oppilaaseen. Arviossa ei ole esiopetuksen oppilaiden määriä. Syntyneiden määrän keskiarvo on 7 lasta.

→ **Palvelutarve on noin neljänneksen/kolmanneksen vuoden 2021 hankesuunnitelman enimmäismääriä pienempi.**

Yhdistetty ennuste

Yhdessä	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033
1	14	9	9	10	6	5	6
2	6	14	9	9	10	6	5
3	12	6	14	9	9	10	6
4	5	12	6	14	9	9	10
5	9	5	12	6	14	9	9
6	9	9	5	12	6	14	9
Yhteensä	55	55	55	60	54	53	45

Laskelmassa huomioitu maaliskuussa 2026 tiedossa olleet oppilaiden sijoittumiset syksyllä 2026 kouluihin.

Ensi vuonna esiopetuksen oppilasmäärä on tämän hetken tietojen mukaan 6 lasta.

Konnuslahti ja Kurjala yhdessä	2026-2027	Lk	2027-2028	Lk2	2028-2029	Lk3	2029-2030	Lk4	2030-2031	Lk5	2031-2032	Lk6	2032-2033	Lk7
1	14	20	9	23	9	18	10	19	6	16	5	11	6	11
2	6		14		9		9		10		6		5	
3	12	17	6	18	14	20	9	23	9	18	10	19	6	16
4	5		12		6		14		9		9		10	
5	9	18	5	14	12	17	6	18	14	20	9	23	9	18
6	9		9		5		12		6		14		9	
Yhteensä	55	55	55	55	55	55	60	60	54	54	53	53	45	45

Vuoden 2021 hankesuunnitelman vertailu nykytilanteeseen

2021

- Oppilasmäärän ennuste 60-70
- Hankesuunnitelmassa ei ole mainintaa, pitääkö sisällään esioppilaat
- Ikäluokan koon vaihtelu 7-15 oppilasta
- Henkilökunnan muodostuminen määritelty epämääräisesti 10 henkilöä. Tarkennettu, että osa käy koululla vain joinain päivinä.
- Keittiön varustus mahdollistaa ruoan lämmityksen ja valmistuksen.
- Taito- ja taideaineiden tiloihin sijoitettu erityisopettaja ja terveydenhoitaja.

2026

- Nyt oppilaita ennusteessa 45-60
- Myöskään tässä ei ole arvioitu esioppilaiden määriä. Lisäksi huomioitava, että Konnuslahden suunnasta hakeudutaan jonkin verran keskustan palveluihin.
- Ikäluokan koon vaihtelu pienempi, 5-14 oppilasta.
- Henkilöstötarve päivittäin: 3 luokanopettajaa, 2-3 avustajaa, kiertävä kielten opettaja ja erityisopettaja lisäksi siivous- ja puhtaanapidon henkilö.
- Oppilashuollon henkilöstö harvemmin.
- Jakelukeittiö.

Karkea arvio tilatarpeesta

Kolme luokkatilaa

Luokka 1.

- Esiopetus 1-2 luokan yhteyteen.
- Tämä luokka varustetaan musiikin opetuksen tarpeisiin.

Luokka 2.

- 3-4 vuosiluokkien luokka.
- Varustetaan kuvataiteen opetuksen tarpeisiin.

Luokka 3.

- 5-6 vuosiluokkien luokka.
- Varustetaan käsityön opetuksen tarpeisiin.

Muut tilat

- Jakelukeittiö
- Luokka, joka jaettavissa kahdeksi tilaksi.
 - Tämä tila toimii ruokailutilana
 - Tilan tulee olla jaettavissa kahteen ja nämä tilat toimivat sekä jakotiloina, erityisopettajan opetustilana ja kokoustiloina.
- Toimistotila, joka toimii myös terveydenhoitajan vastaanottotilana.
- Henkilökunnan tauko- ja sosiaalityilat.
- Oppilaiden naulakko- ja wc-tilat.
- Inva-wc.
- Liikuntasali pukuhuoneineen lisää hyötyalaa vähintään 250-350 neliötä, vaikka tila suunniteltaisiin vain pienten lasten liikunnan opetuksen tarpeisiin.

Yhteenveto

- Koko kunnan perusopetusikäisten määrät ovat laskeneet merkittävästi
 - Oppilasrekisteritietojen perusteella oppilaiden määrän väheneminen jatkuu niin pitkälle kuin oppilasmäärätietoja on saatavilla.
 - Oppilasmäärän lasku on merkittävää ja nopeaa.
 - Konnuslahden ja Kurjalan alueiden syntyneiden lasten määrä on puolittunut vuodesta 2019.
 - Muutaman vuoden päästä molempien koulujen oppilasennusteet kääntyvät laskuun.
- Konnuslahden ja Kurjalan oppilaat mahtuisivat Leppäkertun kouluun jo nyt. Lukuvuonna 2028-2029 kolmen koulun yhteenlaskettu oppilasmäärä on pienempi kuin Leppäkertun koulun oppilasmäärä nyt.
 - Soisalon koulun tarvetta ei voida perustella kunnan tai alueen palvelutarpeen kasvulla.
 - Karkea hinta-arvio (n. 3 milj. euroa) nostaisi jo nyt poikkeuksellisen korkeita oppilaskohtaisia kustannuksia entisestään.

Leppävirta

Lapsivaikutusten arviointi

Leppävirran palveluverkkoselvitys
2026

Leppävirta

Lapsivaikutusten arviointi

- Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, painottaen lapsen edun ensisijaisuutta, oikeutta osallistua ja vaikuttaa.
- Lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan erilaisten lapsiin kohdistuvien päätösten ja toimenpiteiden vaikutusten ennakointia ja seuranta. Arvioinnin avulla tehdään näkyväksi päätösehdotuksen hyödyt ja haitat lapsille, jolloin ehdotuksia voidaan muokata ja mahdollisten haittojen lieventämiseen voidaan varautua.
- Prosessi auttaa kohdentamaan niukat resurssit oikeudenmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja johdonmukaisuutta. Olennainen osa LAVA-prosessia on lasten ja nuorten omien näkemysten ja kokemusten selvittäminen ja huomioiminen, sillä vaikutusten arviointia ei voi tehdä ilman heidän asiantuntemustaan.

Leppävirta

Lapsivaikutusten arvioinnin tarve

- Palveluverkon uudistaminen on prosessi, jossa punnitaan vastakkain paikallista saavutettavuutta, opetuksen laatua ja kunnan kokonaistaloudellista kestävyyttä.
- Kun lapsimäärät vähenevät, muutoksella on heijastusvaikutuksia sekä yksittäisiin kyliin että kunnan muihin asunalueisiin. Vaikka yksittäisen toimipisteen lakkauttaminen on paikallisesti haastava muutos, sen tavoitteena on luoda kestävämpi ja vetovoimaisempi palvelukokonaisuus, joka pystyy vastaamaan lapsiperheiden tarpeisiin myös vähenevän väestön oloissa.
- Palveluverkkomuutos kohdistuu pääosin lasten ja nuorten palveluihin, joten lapsi vaikutusten näkökulma on ollut ensisijainen ja se on yleisemmän lapsivaikutusarvioinnin lisäksi tehty keskeisimpien muutoskohteiden osalta kohdekohtaisesti.
- Palveluverkko on pyritty pitämään niin laajana kuin mahdollista määriteltujen reunaehtojen puitteissa. Keskeistä on ollut mahdollisimman tasavertainen laadukkaiden palvelujen tarjoaminen kaikille. Laaja maantieteellinen alue ja väestön epätasainen jakautuminen alueille ei kuitenkaan voi olla jatkossakaan näkymättä palvelujen alueellisessa sijainnissa.

Lapsivaikutusten arvioinnin tarve

Leppävirta

- Leppävirran kunnanvaltuusto hyväksyi 18.11.2019 (§ 47) talouden tasapainottamisohjelman, johon sisältyi palveluverkkosuunnitelma. Sorsakosken koulun ja päiväkodin toimintojen lakkautus oli suunniteltu toteutettavaksi 1.8.2021 alkaen. Konnuslahden koulun oppilaiden oli määrä siirtyä joko Kurjalan tai Leppäkertun kouluun 1.8.2022 alkaen.
- 25.1.2021 (§ 3) kunnanvaltuusto päätti, että Sorsakosken koulun vuosiluokkien 1-3 opetusta ja päiväkodin toimintaa jatketaan. Lisäksi valtuusto päätti Soisalon kouluhankesuunnitelman laadinnasta.
- Kunnanvaltuusto käsitteli Soisalon koulujen hankesuunnitelman 13.12.2021 (§ 87) ja päätti Konnuslahden ja Kurjalan koulujen viiden vuoden jatkoajasta nykyisissä kiinteistöissä. Hankesuunnitelmassa selvitettiin myös mahdollisen uuden tai siirtokelpoisen koulurakennuksen sijaintivaihtoehtoja, joista lähes valmiin infrastruktuurin pohjalta ensisijaiseksi nousi Konnuslahden nykyisen koulun tontti.
- Sorsakosken koulun vuosiluokat 1-3 siirtyivät Leppäkertun kouluun 1.8.2022 alkaen. Sorsakosken päiväkodin toimintaa jatkettiin edelleen valtuuston 13.12.2021 talousarviopykälässä 88 tehdyn muutosesityksen mukaisesti.
- Lapsimäärän ja kuntatalouden kehityksen seuranta on toteutettu vuosittain ja valmisteltu palveluverkkosuunnitelman päivitystä kuullen lapsia, huoltajia ja muita kuntalaisia. Kyselyitä ja kuulemisia on toteutettu esimerkiksi Soisalon koulu -selvitykseen liittyen keväällä 2021 ja alkuvuodesta 2024.

Palveluverkon nykytilanne

- Perusopetuksen palveluja ohjaavat perusopetuslaki ja perusopetusasetus sekä perusopetuksen opetussuunnitelma.
- Perustuslaissa turvattujen sivistyksellisten oikeuksien lisäksi perusopetuksen järjestämisestä ja oppilaan oikeuksista on säädetty perusopetuslaissa. Sivistyksellisiin oikeuksiin kuuluu, että jokaisella on taustasta ja varallisuudesta riippumatta tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttautua ja tavoitella unelmiaan ja jokainen nuori pääsee koulutuksen kautta työelämään. Sivistyksellisten oikeuksien toteuduttua inhimillinen pääoma on lisääntynyt, osaamispääoma on kasvanut ja lukutaito, työelämätaidot sekä hyvinvointi ovat vahvistuneet.
- Näiden toteuttamiseen tarvitaan laadukkaat perusopetuspalvelut. Perusopetuslain (21§) mukaan opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa opetusta ja sen laatua sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata perusopetuslain tarkoituksen toteuttamista, tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä.

Palveluverkon nykytilanne

Opetuksen laatu jaetaan seuraaviin laatutekijöihin:

- Rakenteiden laatu, joka muodostuu johtamisesta, henkilöstöstä, taloudellisista resursseista ja arvioinnista
 - sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laatu, johon kuuluvat opetussuunnitelman toteuttaminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö, oppimisympäristön turvallisuus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kerhotoiminta.
- Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan koulun tulee tarjota oppilaalle kelpoisten opettajien toteuttamaa laadukasta opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea, valinnaisaineita sekä monipuolisia sosiaalisia vuorovaikutussuhteita.

Palveluverkon nykytilanne

Leppävirta

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan koulun tulee tarjota oppilaalle kelpoisten opettajien toteuttamaa laadukasta opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea, valinnaisaineita sekä monipuolisia sosiaalisia vuorovaikutussuhteita.

Opetussuunnitelma velvoittaa kuntia järjestämään opetuksen seuraavin periaattein:

- Ryhmämuotoisena: Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa,
- Monipuolisia työtapoja hyödyntäen: Työtapojen valintaa ohjaavat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet,
- Turvallisessa oppimisympäristössä.

Palveluverkon nykytilanne

Leppävirta

- Oppimisympäristöjen kehittämisessä tulee ottaa huomioon eri oppiaineiden erityispiirteet. Luokkahuoneen lisäksi oppimisympäristöinä tulee käyttää koulun ulkopuolista maailmaa ja vierailla esimerkiksi museoissa ja yrityksissä.
- Oppilaalla on oikeus hyvään, opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppiessaan oppilas rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa.
- Opetussuunnitelmien velvoitteiden toteuttaminen ja oppilasturvallisuuden takaaminen edellyttävät riittävää henkilöstöresurssia.
- Opetuksen järjestämisessä on otettava huomioon opetushenkilöstön määrään ja kelpoisuuteen liittyvät säännökset sekä muun muassa turvallisuuteen ja työsuojeluun liittyvät säännökset. Toimintayksiköt, joissa työtä ja vastuuta voi jakaa kollegoille, ovat veto- ja pitovoimaisempia ja niissä on hyvät mahdollisuudet järjestää oppilaiden tarvitsema tuki.

Arvioinnissa käytetty tietopohja

- Talouden tasapainotus 2020-2022 (kv: 18.11.2019 §47)
- Soisalon koulu-hankesuunnitelmahan liittävät lasten, vanhempien ja kuntalaisten kuulemiset 2021
- Henkilöstökysely (kv: 25.1.2021, § 3)
- Hankesuunnitelma Soisalon kouluratkaisusta 15.9.2021
- Hankesuunnitelma Soisalon kouluratkaisusta 3.11.2021
- Lasten kuuleminen 22.1.2024: Konnuslahden koulu
- Lasten kuuleminen 22.1.2024: Kurjalan koulu
- Konnuslahden koulun lapsille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Konnuslahden koulun huoltajille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Kurjalan koulun lapsille kysely, yhteenveto kevät 2024
- Kurjalan koulun huoltajille kysely, yhteenveto kevät 2024

Arvioinnissa käytetty tietopohja

- Helmipolku-osallisuuspäivä 2026 kaikille 6-12-vuotiaille lapsille.
- Palveluverkko työryhmä ajalla 24.2.-20.4.2026 (4 kokousta)
- Kiinteistöselvitys/ -strategiavalmistelu 2025-2026
- FCG: Kuopion seutukunnallinen palveluverkkoselvitys 2025
- Kuntalaisvetoomus: Vetoomus lasten ja lapsiperheiden palvelujen säilymisestä koulu- ja palveluverkkoselvityksessä 16.3.2026
- Maa- ja metsätaloustuottajien vetoomus: Vetoomus koulupalveluverkon säilyttämiseksi ja kehittämiseksi Leppävirran kunnan maaseutualueilla 16.3.2026
- FCG: Soisalon koulun tarve 30.3.2026
- FCG: Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu 31.3.2026
- FCG: Palveluverkkoselvitys 4.5.2026
- Huoltajakysely (Palveluverkko) 2026
- Koonti henkilöstön kannanotoista (Palveluverkko) 2026
- Yritysvaikutusten arviointiraportti (Palveluverkko) 2026
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko: Valmistelukoonti 24.6.2026

Julkaisuja tutkimuksia ja lainsäädäntöä

Aihinen (2022). Kouluverkkomuutokset ja niiden vaikutus oppilaiden hyvinvointiin. Maisteritutkielma, Jyväskylän yliopisto. (<https://jyx.jyu.fi/bitstreams/ae8af78-cf66-4472-bdac-36663918a00b/download>)

An, Y., & Mindrila, D. (2020). Strategies and tools used for learner-centered instruction. International Journal of Technology in Education and Science (IJTES), 4(2), 133–143. <https://web-p-ebscohostcom.ezproxy.ulapland.fi/ehost/detail/detail?vid=18&sid=0d55aa53-49c8-4068-8d66-1dad05309f2%40redis&bdata=JnNpdGU9ZWZhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=EJ1255618&db=eric>

Andrews, T. (2021). Bourdieu's Theory of practice and the OECD PISA Global Competence Framework. Journal of Research in International Education, 20(2), 154–170. <https://doi.org/10.1177/14752409211032525>

Anwar, S., Bascou, N. A., Menekse, M., & Kardgar, A. (2019). A systematic review of studies on educational robotics. Journal of Pre-College Engineering Education Research (J-PEER) 9288.1223

Cheung, S. K. S., Kwok, L. F., Phusavat, K., & Yang, H. H. (2021). Shaping the future learning environments with smart elements: challenges and opportunities. International Journal of Educational Technology in Higher Education, 18(1), 16. <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00254-1>

Davies, R., & Trowsdale, J. (2021). The Culture of disciplines: reconceptualising multi-subject curricula. British Educational Research Journal, 47(5), 1434–1446. <https://doi.org/10.1002/berj.3735>

Dufva, M., & Rekola, S. (2023). Megatrendit 2023. Ymmärrystä yllätysten aikaan. www.sitra.fi

Euroopan unionin neuvosto. (2022). Euroopan neuvoston suositus ”Tie koulumenestykseen” ja koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista. Euroopan Unionin Virallinen Lehti European Commission. (2020). Prospective report on the future of social innovation in education. European Commission. <https://doi.org/10.2766/160470>

Julkaisuja tutkimuksia ja lainsäädäntöä

Gündüz, G. F., & Selvi, K. (2016). Developing a “self-directed learning implementation skills scale for primary school school students”: validity and reliability analysis. *Agathos: An International Review of the Humanities and Social Sciences*.

Hansen, P., Sivesind, K., & Thostrup, R. (2021). Managing expectations by projecting the future school: Observing the Nordic future school reports via temporal topologies. *European Educational Research Journal*, 20(6), 860–874.
<https://doi.org/10.1177/1474904121995695>

Horobet, A., Mnohoghitnei, I., Zlatea, E. M. L., & Belascu, L. (2022). The interplay between digitalization, education and financial development: a european case study. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(3), 135.
<https://doi.org/10.3390/jrfm15030135>

Izadi, Ramin (2015-06-05), The impact of school closures on student achievement - evidence from rural Finland, VATT

Jäntti, A. (2017). Mihin kuntaa tarvitaan tulevaisuudessa? – Kunta elämisen edellytyksiä luovana itsehallinnollisena paikallisyhteisönä. Teoksessa I. Nyholm, A. Haveri, K. Majoinen, & M. Pekola-Sjöblom (toim.), *Tulevaisuuden kunta*. Helsinki: Kuntaliitto

Korkeakoski, E. (2010). Perusopetuksen tuntijaon toteutuminen ja toimivuus. Teoksessa K. Sulonen, R. HeiläYlikallio, N. Junttila, P. Kola-Torvinen, T. Laine, E. Ropo, M. Suortamo, G. Knubb-Manninen, & E. Korkeakoski (toim.), *Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmajärjestelmän toimivuus*. Koulutuksen arviointineuvosto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-4167-3>

Nyyssölä, K., & Kumpulainen, T. (2020). Perusopetuksen ja kouluverkon tulevaisuudennäkymiä (2020:25). Opetushallitus.
www.oph.fi

OECD. (2022). Finland’s Right to Learn Programme: Achieving equity and quality in education, OECD Education Policy Perspectives, N° 61. <https://doi.org/https://doi.org/10.1787/65eff23een>

Julkaisuja tutkimuksia ja lainsäädäntöä

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2010). Perusopetus 2020: yleiset valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:1 (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä). Opetus- ja kulttuuriministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2022). Kohti laadukasta ja tasa-arvoista lähipalvelua ja lähikoulua: Oikeus oppia -ohjelman Koulutuksellisen tasa-arvon ja positiivisen erityiskohtelun edistämistoimia varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa valmistelevalle työryhmän loppuraportti 2022. Opetus- ja kulttuuriministeriöt.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164346

Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, määräykset ja ohjeet 2014:96

Opetusministeriö. (2009). Perusopetuksen laatukriteerit.minedu.fi/OPM/julkaisut

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013. (2013). Teoksessa Suomen säädöskokoelma 2013 N:o 1287.

Perusopetusasetus 852/1998. (1998). Teoksessa Suomen säädöskokoelma 1998 N:o 850–854.

Perusopetuslaki 628/1998. (1998). Teoksessa Suomen säädöskokoelma N:o 628–648.

Salmivuori, E. (2022). Tutkimuskirjallisuuden tarjoamia määritelmiä ja tulkintoja alueiden elinvoimasta sekä maaseudun elinvoimaisuustekijöistä. Maaseutututkimus..org/10.51807/MAASEUTUTUTKIMUS.119797

Sjöström, M. (2022, March 25). Toimintaympäristö muuttuu. Perusopetuksen tilannekuva. Diaesitys. Kuntaliitto.liitto.fi/sites/default/files/media/file/20220325_verkostoperuskouluhanke_toimintaymparisto_final.pdf

Valtioneuvosto. (2021). Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko.

Varjo, J., & Kalalahti, M. (2021). Kansallisesta yhdenmukaisuudesta kunnallisiin perusopetuksen järjestämisen malleihin. Focus Localis, 49(4), 9. <https://journal.fi/focuslocalis/article/view/113408>

Vitikka, E., & Rissanen, M. (2019). Opetussuunnitelma kansallisena ja paikallisena ohjausvälineenä. Teoksessa T. Autio, L. Hakala, & T. Kujala (toim.), Siirtymiä ja ajan merkkejä koulutuksessa. Opetussuunnitelmatutkimuksen näkökulmia. Tampere: Tampere University Press

Kuulemisten tulokset 2026

Leppävirran lasten ajatuksia pienestä koulusta

Lasten vastauksia pienen koulun eduista ja haasteista:

- Rauhallinen, turvallinen ja välitön ilmapiiri
- Kaikki tuntevat toisensa → vähemmän kiusaamista
- Enemmän tilaa, vähemmän ruuhkaa
- Pienet ryhmät → parempi keskittyminen ja yksilöllinen opetus
- Eri-ikäisten yhteistyö ja toistensa auttaminen
- Nopeampi avunsaanti ja lisää aikaa opettajalta
- Kavereita voi olla vähän → riskinä yksinäisyys
- Vähemmän opettajia ja tukipalveluita
- Yhdysluokkaopetus koetaan osin haastavana
- Pienemmät tilat, vähemmän välineitä ja toimintaa
- Opettajan aika voi kuormittua liikaa
- Pienessä yhteisössä ystävyyssuhteet voivat olla rajoittuneita

Oppilaat näkevät pienen koulun turvallisena, rauhallisena ja yhteisöllisenä ympäristönä, jossa oppimisen ja arjen sujuvuuden koetaan usein paranevan. Samalla he tunnistavat pienen koulun resurssi- ja sosiaaliset haasteet, erityisesti yhdysluokkaopetukseen ja kavereiden vähyyteen liittyen.

Leppävirran lasten ajatuksia keskikokoisesta koulusta

Leppävirta

Lasten vastauksia keskikokoisen koulun eduista ja haasteista:

- Tasapaino koon ja yhteisöllisyyden välillä: tuttu opettaja ja oppilaat, silti enemmän kavereita kuin pienessä koulussa.
- Työrauha ja oppimisen selkeys: oma opettaja ja ikäryhmä → helpompi keskittyä ja edetä oman tason mukaan.
- Sujuva arki: vähemmän ruuhkaa ja jonotusta, sopivat luokkakoot, hyvät liikunta- ja pihamahdollisuudet, kerhotoiminta helpompi järjestää.
- Kontaktien rajautuminen: vähemmän mahdollisuuksia eri-ikäisten kanssa toimimiseen; osa kokee tämän tylsänä.
- Tuki ja resurssit: avun saanti voi vaikeutua, jos aikuisia ei ole riittävästi; ei välttämättä erikoistumista aineisiin.
- Tilahaasteet: pihan riittävyys, aitaus ja mahdollinen ahtaus, jos oppilasmäärä kasvaa; sijainti ja koulumatkat voivat kuormittaa.

Oppilaat näkevät keskikokoisen koulun “sopivan kokoisena”; se yhdistää tutun, rauhallisen arjen ja selkeän ikäryhmäkohtaisen opetuksen ilman suuren koulun ruuhkia. Samalla oppilaat toivovat, ettei yhteistyö eri-ikäisten kanssa katoaisi, ja nostavat esiin tiloihin ja avun saantiin liittyviä riskejä, jos oppilasmäärä kasvaa tai aikuisresurssit eivät riitä.

Leppävirran lasten ajatuksia isosta koulusta

Lasten vastauksia ison koulun eduista ja haasteista:

- Paljon kavereita ja suuri todennäköisyys löytää omia ystäviä.
- Laajat tilat ja piha, paljon välineitä ja monipuolisia aktiviteetteja.
- Enemmän opettajia, tukihenkilöstöä ja erityisopetusta → enemmän erikoistumista ja tukea.
- Monipuolisempi toiminta: kerhoja, tapahtumia, oppilaskunnan toimintaa.
- Hyvä valmistautuminen yläkouluun ison yhteisön vuoksi.
- Melu, tungos ja ruuhkat heikentävät arjen sujuvuutta ja työrauhaa.
- Apua voi olla vaikeampi saada, jos oppilaita on paljon ja aikaa vähän.
- Kiusaamista ei ehkä aina huomata suuren oppilasmäärän vuoksi.
- Sosiaalinen kuormitus: ihmispaljous ja meteli voivat ahdistaa.
- Tilat: eksyminen, jonotukset, tilojen riittämättömyys.
- Vähemmän luonnonläheisyyttä ja leikkipaikkoja kuin pienemmissä kouluissa.

Oppilaiden vastauksissa iso koulu näyttäytyy mahdollisuuksia tarjoavana, sosiaalisesti rikkaana ja toiminnallisesti monipuolisena ympäristönä, jossa on runsaasti kavereita, tiloja ja aikuisia. Samalla oppilaat nostavat esiin haasteita, kuten melun, ruuhkan, kiusaamisen riskit, avunsaannin vaikeuden ja ahdistuksen suuren ihmisjoukon keskellä. Iso koulu koetaan sekä innostavaksi että kuormittavaksi.

Leppävirta

Helmipolku 2026

Helmipolku-tapahtuma järjestettiin kaikille Leppävirran kunnan esikoululaisille ja alakoulun oppilaille. Tapahtumassa käytiin keskustelua eri koulumuodoista sekä yläkoulu-lukion sijainnista. Edellä olevat ajatukset eri koulumuodoista ovat juuri tästä tapahtumasta. Tapahtuman aikana lapset saivat äänestää eri koulumuodoista.

ÄÄNESTYSTULOS:

❖ Pieni koulu (kolmeopettajainen koulu)	91 ääntä
❖ Keskikokoinen koulu (yksisarjainen koulu)	119 ääntä
❖ Iso koulu (kaksisarjainen koulu)	261 ääntä

Leppävirta

Tiivistelmä huoltajien kyselystä

Huoltajien näkemyksen mukaan palveluverkon muutosten merkittävimmät kielteiset vaikutukset liittyvät koulumatkojen pitenemiseen, opetusryhmien kasvuun ja lasten arjen kuormittumiseen.

Samalla vastaajat tunnistavat mahdollisia myönteisiä vaikutuksia, kuten tukipalvelujen, opiskeluhuollon, kerhotoiminnan ja uusien ystävyys-suhteiden lisääntymisen.

Kokonaisuutena huoltajien vastauksissa korostuu tarve tasapainottaa opetuksen laatu ja palveluiden saatavuus lasten arjen sujuvuuden sekä hyvinvoinnin kanssa.

(Vastaajia 99)

Tiivistelmä OAJ:n ja opetushenkilöstön näkemyksistä

Opetushenkilöstön ja OAJ:n näkemyksissä korostuu tasapainon etsiminen yhteisöllisyyden, lasten yksilöllisen kohtaamisen sekä opetuksen laadun ja resurssien välillä. Pienissä kouluissa vahvuuksina nähdään turvallisuus, yhteisöllisyys ja yksilöllinen tuki, kun taas suuremmissa yksiköissä korostuvat laajemmat tukipalvelut, henkilöstöosaaminen ja pedagogiset resurssit. Riippumatta valitusta palveluverkkoratkaisusta henkilöstö pitää keskeisenä sitä, että lasten yhdenvertaisuus, opetuksen laatu, riittävät tukipalvelut ja kohtuulliset koulumatkat turvataan.

Tiivistelmä oppilashuollon näkemyksistä

Leppävirta

- Oppilas- ja opiskeluhuoltopalvelut kuuluvat hyvinvointialueen (hva) järjestelyvastuuseen. Oppilashuollon resursseja tarkastellaan suoraan suhteessa oppilasmääriin.
- Hyvinvointialueelta pyydettiin lausuntoa tähän palveluverkkoon. Sitä emme saaneet.
- Keskustelussa oppilashuollon työntekijöiden kanssa nousi seuraavat huomiot:
 - Oppilashuollon näkökulmasta nykyisessä palvelujen rakenteessa haasteena on alakoulujen oppilaiden ("asiakkaiden") hajautuminen useaan eri yksikköön.
 - Oppilashuollon henkilöstöllä menee työaika* yksiköiden välisiin matkoihin sekä useamman oppilashuoltoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön. (*hva laskee matkat kuuluvaksi työaikaan)
 - Oppilaiden kannalta olisi helpompi ja nopeampi saada oppilashuollon palveluita, jos asiakas ja palvelu olisivat samassa toimipisteessä.

Toteutetut kuulemiset 2024 (Kurjala ja Konnuslahti)

Tiivistelmä lasten kuulemisesta ja lasten ja kyselyistä

- Lasten vastauksissa korostui, että kaverit ovat tärkein yksittäinen kouluhyvinvointiin vaikuttava tekijä.
- Turvallinen ilmapiiri ja tuttu ympäristö omassa koulussa koettiin myös tärkeiksi ja ”opettaja kerkii auttamaan kaikkia”.
- Koulun vaihtuminen koettiin pääosin kielteisenä tai epävarmana, ja siihen liittyi pelko kaverisuhteiden menettämisestä.
- Lapset nostivat esiin myös huolen pitenevästä koulumatkasta
- Suurempi koulu nähtiin mahdollisuutena saada uusia kavereita, mutta samalla niihin liittyi huolia melusta ja levottomuudesta sekä pelko kiusaamisesta.

Kaverisuhteet, koulumatkat ja ryhmäkoko ovat vaikuttavimmat tekijät lasten hyvinvoinnin näkökulmasta.

Konnuslahden ja Kurjalan lapset saivat arvottaa heille kolme tärkeintä asiaa koulun arjessa

Leppävirta

KONNUSLAHTI

Kaverit	55 pistettä
Hyvä ruoka	8 pistettä
Turvallinen olo koulussa	17 pistettä
Aikuinen, jolle voi jutella asioista	12 pistettä
Uusien asioiden oppiminen	9 pistettä
Välitunnilla mukavaa tekemistä	8 pistettä
Lyhyt koulumatka	7 pistettä

KURJALA

Kaverit	40 pistettä
Turvallinen olo koulussa	13 pistettä
Lyhyt koulumatka	9 pistettä
Uusien asioiden oppiminen	6 pistettä
Välitunnilla mukavaa tekemistä	6 pistettä
Aikuinen, jolle voi jutella	5 pistettä
Hyvä ruoka	2 pistettä

Leppävirta

Tiivistelmä huoltajien kyselystä

- Huoltajien vastauksissa keskeisemmäksi teemaksi nousi arjen kuormittuminen
- Myös koulumatkojen piteneminen nähtiin merkittävimpana muutoksena, joka vaikuttaa suoraan lapsen päivään.
- Ryhmäkokojen kasvu herätti huolta oppimisen tuesta ja yksilöllisestä huomioinnista
- Useat huoltajat toivat esiin vaikutukset koko perheen arkeen, kuten aikataulujen kiristymisen ja harrastusten vähenemisen.
- Koulu koettiin yhteisöllisyyden keskuksena, jonka muutokset vaikuttavat koko kylän toimintaan.

(Kurjala/Konnuslahti, vastaajia 58)

Leppävirta

Johtopäätökset tietopohjasta

Kansalliset koulutuspoliittiset linjaukset korostavat yhtä aikaa tasa-arvoa, opetuksen laatua, oppimisen tukea ja lähipalveluiden saavutettavuutta. Tutkimusten mukaan ratkaisevaa ei ole koulun koko, vaan se, miten opetuksen laatu, oppimisen tuki, turvallisuus ja osallisuus pystytään turvaamaan muutostilanteessa.

Pienessä ja suuremmassa opetusyksikössä on molemmissa omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Myös yhdysluokkaopetuksen ja ikätasaisen opetusryhmän pedagogiikassa on omat hyvät ja huonot puolensa. Vertailtaessa isoja ja pieniä yksiköitä, tulee huomioida, että iso koulu ei ole sama asia kuin iso luokka tai iso opetusryhmä. Isossa koulussa voi olla yhtä lailla pieniä luokkia ja opetusryhmät voivat olla jopa pienempiä kuin pienessä koulussa. Oppilaiden siirtoa suurempaan yksikköön tehdään, jotta opetuksen laatu ja oppilaan muu tuki on mahdollista tarjota oppilaan tarvitsemalla ja lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Näin pyritään varmistamaan, että oppilaiden sivistykselliset perusoikeudet toteutuvat samalla tavalla koko kunnan alueella ja yhtäläisesti kaikille oppilaille.

Opetuksen järjestäjä ei voi huolehtia opetussuunnitelman mukaisten velvoitteiden toteutumisesta tilanteessa, jossa yksi opettaja opettaa usean eri vuosiluokkatason opetussuunnitelmaa yhtä aikaa. Tämä ei olisi lapsen edun mukainen ratkaisu. Suurempiin yksiköihin on helpompi järjestää oppilaiden tarvitsema tuki. Oppimisen tuen lainsäädäntömuutos asettaa opetuksen järjestäjälle tähän entistä suurempia vaatimuksia.

Leppävirta

Johtopäätökset tietopohjasta

Kyselyvastauksissa ja vetoomuksissa painotetaan lähikoulujen ja pienten yksiköiden merkitystä lasten hyvinvoinnille, alueen elinvoimalle ja yhteisöllisyydelle. Koulujen lakkauttamista ja keskittämistä suurempaan yksikköön vastustetaan. Erityisesti maaseudulla palveluiden säilyttäminen nähdään tärkeänä koko alueen tulevaisuuden kannalta. Keskittämisen arvellaan lisäävän koulumatkojen pituutta, vähentävän lasten liikuntaa ja heikentävän yhteisöllisyyttä.

Maaseudun koulujen ja päiväkotien säilyttämistä pidetään tärkeänä alueen elinvoiman ja huoltovarmuuden kannalta. Koulujen tai päiväkotien lakkauttamisen pelätään johtavan muuttotappioon, asuntojen arvon laskuun ja palveluiden katoamiseen.

Joidenkin vastausten ja kannanottojen kritiikki kohdistuu valmisteluun ja konsulttiselvityksiin, ja epäillään valmistelun perustuvan pelkkiin säästöihin ja jopa virheelliseen tietoon. Osa kokee, että asukkaiden ja lasten mielipiteitä ei ole kuultu riittävästi.

Leppävirta

Johtopäätökset tietopohjasta

Palveluverkon muutosten merkittävimmät riskit liittyvät koulumatkojen pitenemiseen, ryhmäkokojen kasvuun, lasten arjen kuormittumiseen sekä yhteisöllisyyden heikkenemiseen. Merkittävimmät mahdollisuudet liittyvät opetuksen laatuun, oppimisen tuen saatavuuteen, opiskeluhuoltoon sekä laajempiin oppimis- ja harrastusmahdollisuuksiin. Päätöksenteossa keskeistä on haitallisten vaikutusten lieventäminen ja lasten edun turvaaminen muuttuvassa väestö- ja taloustilanteessa.

Kyselyiden tulokset ja tutkimustieto ovat pääosin samansuuntaisia. Molemmat tunnistavat koulumatkojen, yhteisöllisyyden, turvallisuuden ja kaverisuhteiden merkityksen lasten hyvinvoinnille. Samalla tutkimus sekä oppimisen tuen ja oppilashuollon tarkastelu osoittavat, että suuremmat yksiköt voivat tarjota paremmat mahdollisuudet oppimisen tukeen, opiskeluhuoltoon ja pedagogisiin resursseihin.

Palveluverkkoratkaisuissa keskeiseksi muodostuu tasapainon löytäminen lasten arjen hyvinvoinnin sekä opetuksen laadun ja tukipalvelujen saatavuuden välillä.

Tulosten analysointi

Vaikutukset lasten hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen

Leppävirta

Kaverisuhteiden muutokset ovat merkittävin lasten hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Osalla oppilaista nykyiset ystävyyssuhteet voivat heikentyä tai katketa siirtymävaiheessa.

Suurempi kouluyhteisö lisää mahdollisuuksia löytää uusia ystäviä ja vahvistaa ryhmään kuulumisen kokemusta erityisesti niillä lapsilla, joilla vertaissuhteita on ollut vähän.

Muutos voi aluksi heikentää turvallisuuden tunnetta ja lisätä epävarmuutta, mutta hyvin toteutettu siirtymä tukee yhteisöön kiinnittymistä.

Vaikutukset korostuvat erityisesti haavoittuvassa asemassa olevilla ja tukea tarvitsevilla lapsilla.

Vaikutukset turvallisuuteen

Leppävirta

Tuttu ja pieni kouluyhteisö koetaan turvallisena, joten koulun vaihtuminen voi heikentää lasten kokemaa turvallisuuden tunnetta muutoksen alkuvaiheessa.

Suuremmissa yksiköissä osa lapsista voi kokea huolta melusta, levottomuudesta ja mahdollisesta kiusaamisesta.

Suuremmissa yksiköissä on kuitenkin enemmän aikuisia, oppilashuollon palveluja ja tukihenkilöstöä, mikä voi vahvistaa turvallisuutta ja mahdollistaa nopeamman tuen.

Turvallisuusvaikutukset riippuvat erityisesti siitä, miten yhteisöllisyys, valvonta ja oppilaiden osallisuus onnistutaan muutoksen jälkeen turvaamaan.

Vaikutukset oppimiseen

Suuremmat yksiköt mahdollistavat monipuolisemmat pedagogiset resurssit, laajemman erityisopetuksen sekä paremman oppimisen tuen saatavuuden.

Oppilashuollon ja muiden tukipalvelujen saavutettavuus voi parantua palvelujen keskittyessä suurempiin yksiköihin.

Ryhmäkokojen mahdollinen kasvu voi heikentää yksilöllistä huomiointia ja koettua avun saamista.

Vaikutukset oppimiseen ovat kokonaisuutena riippuvaisia siitä, pystytäänkö opetuksen laatu, työrauha ja riittävä tuki turvaamaan muutoksen jälkeen.

Vaikutukset arjen sujuvuuteen

Leppävirta

Koulumatkojen piteneminen voi olla merkittävin yksittäinen kielteinen vaikutus.

Matka-aikojen kasvu voi lisätä lasten väsymystä, vähentää vapaa-aikaa sekä vaikeuttaa harrastuksiin osallistumista. Toisaalta koulun keskeisimpi sijainti voi parantaa mahdollisuuksia osallistua erilaisiin harrastus- ja kerhotoimintoihin.

Muutokset voivat kuormittaa myös perheiden arkea esimerkiksi kuljetusjärjestelyjen ja aikataulujen näkökulmasta.

Toisaalta palvelujen keskittäminen voi helpottaa tukipalvelujen saatavuutta ja vahvistaa koulupäivän aikaisia palvelukokonaisuuksia.

Haittoja lieventävät toimenpiteet

Turvalliset ja kohtuulliset koulukuljetukset

- Koulumatkat on tunnistettu merkittäväksi yksittäiseksi lapsivaikutukseksi. Jos palveluverkkoa tiivistetään ja osa lasten koulumatkoista pitenee, kuljetusten suunnittelu on ratkaisevassa asemassa.
- Lieventämistoimena tulee varmistaa, että kuljetusreitit ovat turvallisia, matka-ajat pysyvät kohtuullisina ja odotusajat minimoidaan. E erityistä huomiota on kiinnitettävä nuorimpiin oppilaisiin sekä lapsiin, joilla on tuen tarpeita tai joiden jaksamiseen pitkät päivät vaikuttavat tavallista enemmän.
- Päätöksenteossa tämä tarkoittaa, että palveluverkkoratkaisua ei tulisi tehdä ilman tarkempaa kuljetussuunnittelua. Tarvitaan arvio siitä, miten reitit muodostuvat, kuinka pitkiksi koulupäivät kuljetuksineen venyvät ja miten kuljetukset voidaan sovittaa yhteen koulupäivän, iltapäivätoiminnan ja harrastusten kanssa.

Tutustumispäivät ja hallittu siirtymä uuteen kouluun

Leppävirta

- Jos lapsen koulu vaihtuu, siirtymää tulee valmistella hyvissä ajoin. Tutustumispäivät uuteen kouluun ovat keskeinen keino vähentää epävarmuutta ja lisätä turvallisuuden tunnetta.
- Lapset tarvitsevat mahdollisuuden tutustua uuteen rakennukseen, luokkatiloihin, ruokailuun, välituntialueisiin, opettajiin, koulunkäynninohjaajiin ja tuleviin luokkakavereihin ennen varsinaista muutosta. Tämä on erityisen tärkeää alakouluikäisille lapsille sekä niille, joille muutokset aiheuttavat jännitystä tai kuormitusta.
- Siirtymävaihetta voidaan tukea myös yhteisillä tapahtumilla, ryhmäytymispäivillä, vanhojen ja uusien oppilaiden yhteisellä toiminnalla sekä sillä, että henkilöstö tunnistaa etukäteen lapset, jotka tarvitsevat enemmän tukea muutokseen sopeutumisessa.

Kaverisuhteiden tukeminen

- Lasten kuulemisissa kaverisuhteet nousivat yhdeksi koulun tärkeimmistä ominaisuuksista. Mahdollinen koulun vaihtuminen voi muuttaa lasten ystävyyssuhteita, ryhmädynamiikkaa ja kuulumisen tunnetta.
- Lieventämistoimena on huolehdittava siitä, ettei lapsia siirretä uuteen kouluun vain hallinnollisina oppilasryhminä, vaan heidän sosiaaliset suhteensa huomioidaan ryhmien muodostamisessa. Mahdollisuuksien mukaan tuttuja kavereita voidaan sijoittaa samaan opetusryhmään tai samaan kouluyhteisöön.
- Lisäksi koulun aloitusvaiheessa tarvitaan suunnitelmallista ryhmäyttämistä, välituntien ja yhteisen toiminnan ohjaamista sekä aikuisten aktiivista läsnäoloa. Näin ehkäistään yksinäisyyttä, ulkopuolisuuden kokemusta ja ryhmään liittymisen vaikeuksia.

Ryhmäkokojen hallinta ja yhteisopettajuus

- Yksi huoltajien esiin nostama huoli liittyy siihen, kasvavatko opetusryhmät liian suuriksi, jos oppilaita keskitetään suurempiin yksiköihin. Suurempi koulu voi tarjota vahvempia tukipalveluja ja laajempia vertaisryhmiä, mutta hyöty toteutuu vain, jos ryhmäkoot pysyvät pedagogisesti hallittavina.
- Lieventämistoimena on seurattava ryhmäkokoja jo suunnitteluvaiheessa ja varmistettava, että luokkien muodostaminen tukee sekä oppimista että lasten hyvinvointia. Yhteisopettajuus, joustavat ryhmittelyt ja koulunkäynninohjaajien tarkoituksenmukainen käyttö voivat vähentää suurempiin yksiköihin liittyvää kuormitusta.
- Tämä on tärkeää erityisesti niissä tilanteissa, joissa pienen koulun rauhallisesta ja tutusta ympäristöstä siirrytään suurempaan yksikköön.

Oppimisen tuen ja opiskeluhuollon lisäresursointi muutostilanteessa

Leppävirta

- Palveluverkon tiivistäminen voi parantaa erityisopetuksen, kuraattori-, psykologi- ja terveydenhoitajapalvelujen saatavuutta, mutta muutosvaiheessa tuen tarve voi hetkellisesti kasvaa. Siksi opiskeluhuollon ja oppimisen tuen resursointia tulee vahvistaa erityisesti siirtymäkauden aikana.
- Käytännössä tämä voi tarkoittaa esimerkiksi kuraattorin, psykologin, erityisopettajan ja koulunkäynninohjaajien aktiivista mukanaoloa ennen muutosta, muutoksen aikana ja sen jälkeen. Henkilöstön tulee seurata lasten jaksamista, poissaoloja, ryhmäytymistä, oppimisen edistymistä ja turvallisuuden kokemusta.
- Tärkeää on, että tuki ei ole vain reaktiivista ongelmiin puuttumista, vaan ennakoivaa. Lapsille ja huoltajille tulee kertoa selkeästi, mistä apua saa ja kehen voi olla yhteydessä.

Huoltajien aktiivinen osallistaminen

- Huoltajien luottamus palveluverkkoratkaisuun riippuu pitkälti siitä, kokevatko he saavansa tietoa ajoissa ja pääsevänsä vaikuttamaan käytännön järjestelyihin. Muutos voi herättää huolta erityisesti koulumatkoista, lasten jaksamisesta, kaverisuhteista, koulupäivän pituudesta ja arjen sujuvuudesta.
- Lieventämistoimena huoltajat tulee ottaa mukaan siirtymävaiheen suunnitteluun. Tämä voi tarkoittaa tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia, kyselyitä, koulukohtaisia tapaamisia, kuljetusjärjestelyjen avaamista sekä mahdollisuutta antaa palautetta ennen ja jälkeen muutoksen.
- Huoltajien osallistaminen parantaa valmistelun laatua, koska perheillä on käytännön tietoa lasten arjesta, kulkuyhteyksistä, harrastuksista ja yksilöllisistä tarpeista.

Harrastus- ja iltapäivätoiminnan yhteensovittaminen kuljetusten kanssa

Leppävirta

- Koulumatkojen piteneminen voi vaikuttaa lasten vapaa-aikaan ja mahdollisuuksiin osallistua harrastuksiin, kerhoihin tai iltapäivätoimintaan. Tämä voi lisätä alueellista eriarvoisuutta, jos maaseutualueiden lapset eivät pääse samoihin toimintoihin kuin lähempänä koulua asuvat lapset.
- Lieventämistoimena kuljetukset, koulun kerhotoiminta, iltapäivätoiminta ja harrastukset tulee suunnitella kokonaisuutena. Tavoitteena on, ettei koulukuljetus estä lasta osallistumasta koulupäivän jälkeiseen toimintaan tai aiheuta kohtuuttomia odotusaikoja.
- Tällä on merkitystä sekä lasten hyvinvoinnille että yhdenvertaisuudelle. Harrastus- ja kerhotoiminta voi myös tukea uusien kaverisuhteiden muodostumista, jos kouluyhteisö muuttuu.

Lasten kuulemisen jatkaminen myös päätösten jälkeen

- Lapsivaikutusten arviointi ei saisi päättyä päätöksentekoon. Jos palveluverkkoon tehdään muutoksia, lasten kokemuksia tulee seurata myös toimeenpanon aikana ja sen jälkeen.
- Lieventämistoimena voidaan kerätä palautetta esimerkiksi koulumatkoista, koulussa viihtymisestä, kaverisuhteista, turvallisuuden tunteesta, jaksamisesta ja tuen saatavuudesta. Näin voidaan havaita ajoissa, jos jokin ratkaisu aiheuttaa lapsille ennakoitua enemmän haittaa.
- Tämä vahvistaa lapsen edun toteutumista, koska päätöksen vaikutuksia ei arvioida vain etukäteen, vaan niitä seurataan käytännössä.

Lapsivaikutusten lieventämistoimet ovat palveluverkkopäätöksen hyväksyttävyyden kannalta keskeisiä. Pelkkä päätös koulujen tai palvelujen sijoittumisesta ei vielä ratkaise lapsen edun toteutumista, vaan ratkaisevaa on, miten muutos käytännössä toteutetaan.

Erityisen tärkeää on, että linjataan selkeästi:

- miten koulukuljetukset järjestetään,
- miten siirtyminen uuteen kouluun toteutetaan,
- miten kaverisuhteita ja ryhmäytymistä tuetaan,
- miten opiskeluhuollon ja oppimisen tuen voimavarat turvataan,
- miten huoltajat pidetään mukana,
- ja miten vaikutuksia seurataan muutoksen jälkeen.

Näin lieventämistoimet eivät jää yleisiksi tavoitteiksi, vaan ne muodostavat konkreettisen toimeenpanosuunnitelman lasten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Lapsivaikutusten arviointi Leppävirran kunnan päätöksenteossa

Arvioitavan päätöksen otsikko: Leppävirran kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026–2036

Valmistelija: Sivistys- ja tekninen osasto

Lisää tähän valmisteluryhmä, jos arviointi on tehty ryhmässä: Palveluverkkotyöryhmä

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
 + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
 0 Neutraali vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset LEPPÄVIRRAN KUNTASTRATEGIA 2025			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Houkutteleva asuinkunta - Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka - Monipuolisen asumisen mahdollistaminen koko kunnan alueella - Monipuolinen tonttitarjonta ja markkinointi - Toimivat kyläyhteisöt - Yhteisöllisyyden edistäminen - Hyvät harrastus- ja virkistysmahdollisuudet - Toimiva ja kattava tie- ja tietoliikenneverkko - Edistää etätyön mahdollisuuksia - Saavutettavuuden edistäminen - Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana - Kunta koetaan vetovoimaiseksi nuorten näkökulmasta	+	Palveluverkko turvaa laadukkaat kasvat- ja koulutuspalvelut pitkällä aikavälillä. Toisaalta palvelujen keskittäminen voi heikentää joidenkin kyläalueiden vetovoimaa.
2	Vahva elinkeinoelämä - Työpaikkojen ja yritysten määrän lisääntyminen - Yritysten kilpailukyvyyn kehittyminen - Aktiivinen elinkeinopolitiikka - Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen - Maaseutuyritystoiminnan kehittyminen - Matkailutulon lisääntyminen kunnassa - Riittävän yritystonttitarjonnan varmistaminen - Yritystilatarjonnan edistäminen - Yrittäjyyteen kannustaminen - Yritysten kehittymistä tukevien koulutuspalvelujen edistämien - Kiertotalouden edistäminen	0	Päätöksellä ei ole välitöntä vaikutusta lasten näkökulmasta elinkeinoelämään, mutta se tukee kuntatalouden kestävyyttä ja palveluiden järjestämisedellytyksiä.

3	Hyvät palvelut - Kunnan vahva rooli hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksen edistäjänä - Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut - Palvelujen tasapuolinen saatavuus ja laatu - Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matalan kynnyksen palvelut - Osallisuuden edistäminen - Tehokas ja ennakoiva viestintä - Hyödynnetään erilaisia palveluiden tuotantotapoja	++	Päätös vahvistaa opetuksen ja tukipalveluiden laatua, jos opetus keskitetään. Keskittäminen takaa paremman oppimisen tuen, opiskeluhuollon palveluiden saatavuuden ja yhdenvertaista palvelua.
4	Toimiva kuntakonserni - Hyvin johdettu ja hallintoitu kunta - Avoin ja asiakaslähtöinen toimintakulttuuri - Vahva kuntakonsernin talous - Ennakoiva ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu - Käyttötalouden ja investointien yhteensovittaminen - Tuottavuuden nostaminen - Palveluiden yhteensovittaminen rahoitusohjelman kanssa - Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttaman muutoksen hyvä hallinta - Hyvä työnantajaimago - Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät - Terveelliset, turvalliset, toimivat ja oikein mitoitettut toimitilat	++	Palveluverkko sovittaa palvelut väestökehitykseen, vähentää kustannuspaineita ja tukee terveellisten sekä tarkoituksenmukaisten toimitilojen käyttöä.
Yhteenveto: Palveluverkkosuunnitelma tukee erityisesti kunnan palveluiden laatua, yhdenvertaista saatavuutta sekä taloudellista kestävyyttä. Vaikka vaikutuksia kyläyhteisöjen vetovoimaan tunnistetaan, kokonaisvaikutus kuntastrategian tavoitteisiin on myönteinen.			

	Lapsivaikutukset:	Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.) yhdenvertaisuus artikla 12 ja artikla 3.1. lapsen edun ensisijaisuus	++	Oppimisen tuki, opiskeluhoito, erityisopetus ja pedagogiset resurssit ovat paremmin saavutettavissa suuremmassa yksiköissä. Palvelujen yhdenvertaisuus vahvistuu.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen) syrjimättömyys: artikla 2	+/-	Osa lapsista menettää tutun kouluyhteisön ja osa kaverisuhteista voi muuttua. Toisaalta suuremmat vertaisryhmät lisäävät mahdollisuuksia uusiin ystävyyssuhteisiin ja osallisuuteen.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistytymiseen, riskikäyttäytymiseen) artikla 6	+/-	Koulumatkojen pidentyminen voi vähentää vapaa-aikaa ja harrastusmahdollisuuksia osalla lapsista. Haittaa voidaan lieventää kuljetusten ja harrastustoiminnan yhteensovittamisella. Toisaalta isompi koulu ympäristöineen voi mahdollistaa osallistumisen uusiin harrastuksiin ja laajempaan kerhotoimintaan.
4	Terveyteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen) oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen: artikla 6	+	Terveelliset ja turvalliset tilat sekä parempi oppilashuollon saavutettavuus tu-

			kevat hyvinvointia. Muutostilanne voi tilapäisesti lisätä epävarmuutta ja kuormitusta
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.) Oikeus tulla kuulluksi ja näkemysten kunnioittaminen: artikla 12	++	Lapset, huoltajat, henkilöstö ja kuntalaiset ovat osallistuneet kyselyihin ja kuulemiseen. Päätös perustuu laajaan osallistamiseen.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	0	Vaikutukset lasten perheiden toimeentuloon ovat vähäisiä. Joillekin perheille voi aiheutua muutoksia arjen järjestelyihin, mutta merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ei arvioida syntyvän
Yhteenveto: Palveluverkkosuunnitelman keskeiset myönteiset vaikutukset kohdistuvat opetuksen laatuun, oppimisen tukeen, opiskeluhuollon saavutettavuuteen, palvelujen yhdenvertaisuuteen sekä turvallisten ja tarkoituksenmukaisten oppimisympäristöjen turvaamiseen pitkällä aikavälillä. Kielteiset vaikutukset liittyvät erityisesti koulumatkojen pidentymiseen, siirtymävaiheen kuormitukseen sekä muutoksiin lasten sosiaalisissa suhteissa. Vaikutusten arvioinnissa tunnistetuille haitoille on kuitenkin määritelty lieventämistoimenpiteet, kuten turvalliset kuljetukset, ryhmäyttäminen, tutustumisjaksot, oppilashuollon tuki sekä huoltajien osallistaminen. Kokonaisuutena päätös edistää lasten edun toteutumista ja turvaa laadukkaiden palvelujen järjestämistä muuttuvassa väestö- ja taloustilanteessa.			

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on lapseen kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seuranta. Lapsivaikutuksia arvioimalla voidaan selittää lapsen oikeuksien ja etujen toteutumista sekä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä kokonaisuutena. Tarkoituksena on varmistaa, että lapsen etua harkitaan kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa. Lapsivaikutusten arviointi lisää myös päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja moniarvoisuutta.

” Lapsivaikutusten arviointi on työväline YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen edellyttämään lapsen edun arviointiin ”

YK:n lapsen oikeuksien sopimus on laaja-alainen ihmisoikeussopimus, joka on ollut Suomessa lakina voimassa vuodesta 1991 lähtien. Sopimuksella turvataan lasten (alle 18-vuotiaat) hyvinvointia ja kehitystä. Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa kaikkia julkisen vallan toimijoita. Lapsen oikeuksien sopimus sisältää neljä yleisperiaatetta, jotka ovat:

Syrjimättömyys (2 artikla)

Lapsen oikeudet tulee taata kaikille lapsille, eikä lasta saa syrjiä hänen tai hänen vanhempiansa perusteella. Syrjinnän kieltä edellyttää aktiivisia toimenpiteitä eriarvoisuuden vähentämiseksi.

Lapsen edun ensisijaisuus (3.1 artikla)

Lapsen etu on otettava huomioon kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä. Lapsen edun arviointi on tilannekohtaista. Päätöksenteossa lasten edut on arvioitava ja otettava huomioon ensisijaisena harkintakriteerinä: kuinka ratkaisu toteuttaa parhaiten lasten etuja.

Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla)

Oikeus kehittymiseen sisältää fyysisen, psyykkisen kuin sosiaalisen ulottuvuuden. Kyse on parhaiden mahdollisten olosuhteiden luomisesta nykyhetkeen ja tulevaisuuteen. Tässä keskeistä on myös lasten kasvu- ja kehitysvaiheiden tunnistaminen ja huomioiminen.

Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla)

Lapsen on vapaasti saatava ilmaista näkemyksensä ja ne on huomioitava iän ja kehitystason mukaisesti. Lapsia on kuultava yhdenvertaisesti ja niin, että myös haavoittuvassa asemassa ja syrjinnälle alttiiden lasten näkemykset huomioidaan.